

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΗ ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ

ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΝΤΥΠΟΥ 4432
ISSN: 1108-7315

ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΠΕΙΡΑΙΑ - ΑΡ. ΦΥΛ. 136, ΧΡΟΝΟΣ 25ος, ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ - ΜΑΡΤΙΟΣ 2018 - ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ

της συντακτικής επιτροπής

Άνοιξη! Η ομορφότερη εποχή του χρόνου είναι και πάλι εδώ και μαζί με την αναγέννηση της φύσης, αναθερμαίνονται και οι προσδοκίες για επιτέλους οριστική, θετική λύση στο ζήτημα του νέου Δικαστικού Μεγάρου της πόλης. Η τελευταία απόφαση του ΤΑΧΔΙΚ φαίνεται να ανοίγει το δρόμο για την υλοποίηση μιας κοινά παραδεκτής αναγκαιότητας, όπως δήλωσε και ο Πρόεδρος του Α.Π. κατά την πρόσφατη, ιδιαίτερα εποικοδομητική επίσκεψή του στα γραφεία του ΔΣΠ.

Το νέο Δικαστικό Μέγαρο σίγουρα θα είναι ένα κόσμημα για τον Πειραιά· την πόλη όπου όλοι μας περνάμε καθημερινά τον περισσότερο χρόνο μας. Γι' αυτό αποφασίσαμε από αυτό το τεύχος να εγκαινιάσουμε μια νέα θεματική ενότητα, που θα αφορά στο παρελθόν, το παρόν και το μέλλον του Μεγάλου Λιμανιού. «Εδώ ... Πειραιάς», λοιπόν και αρχή με την άγνωστη σε πολλούς «Συνοικία Τσίλερ».

Για πολλούς οφειλέτες πάντως, μετά τα δικά τους κοσμήματα, που ήδη γεμίζουν τα χρηματοκιβώτια των ενεχυροδανειστηρίων, φαίνεται πως εξανεμίζεται και η ακίνητη περιουσία τους. Ο Ηλεκτρονικός Πλειστηριασμός είναι ήδη πραγματικότητα, αν και η εφαρμογή του εγείρει πολλές και βάσιμες ενστάσεις. Η δημοκρατία στο εσωτερικό των κομμάτων, η θέσπιση της απλής αναλογικής στις επικείμενες δημοτικές και περιφερειακές εκλογές και ο τρόπος καθορισμού της τιμής

των φαρμάκων, ιδιαίτερα κατατοπιστικός αλλά και επίκαιρος μετά το σκάνδαλο «NO-VARTIS», συμπληρώνουν την αρθρογραφία αυτού του τεύχους.

Φυσικά δεν θα μπορούσαν να λείπουν οι ιστορικές, αναντικατάστατες «ΣΤΙΞΕΙΣ», ούτε οι «ΔΙΟΜΟΛΟΓΗΣΕΙΣ - ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΕΙΣ», που αποτυπώνουν διαχρονικά το ζήτημα των Ε.Ο.Ζ., αλλά ούτε και οι πάντα επίκαιρες και συχνά αιχμηρές «ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ», που με χαρά καλωσορίζουμε και πάλι κοντά μας. Παρούσα και η ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα και αναγκαία ενημέρωση για τα τεκταινόμενα των Ευρωπαίων Δικηγόρων του ΚΚΒΕ, παρόν φυσικά και το «ΠΑΡΙΣΤΑΜΑΙ», το περιοδικό των Νέων Δικηγόρων και Ασκουμένων. Και επειδή, όπως έλεγε κάποιος «το γραφείο του δικηγόρου είναι το μυαλό του», σίγουρα είναι ωφέλιμη η διαφυγή που προσφέρει ένα ταξίδι, όταν μάλιστα συνδυάζεται με τις θεραπευτικές ιδιότητες των ιαματικών πουτρών. Ένα διήγημα και δυο ποιήματα, έρχονται να υπενθυμίσουν ότι οι δικηγόροι δεν γράφουν μόνο δικόγραφα.

Όπως θα αντιληφθούν οι περισσότεροι αναγνώστες, από αυτό το τεύχος έχουν γίνει αρκετές αλλαγές, κυρίως στην εμφάνιση των κειμένων. Ελπίζουμε πως έγινε μια καλή αρχή. Και φυσικά εννοείται ότι, κάθε άποψη, κάθε επισήμανση, κάθε παρατήρηση, είναι καλοδεχούμενα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΗ
ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ

ΕΚΔΟΣΗ
ΤΟΥ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΠΕΙΡΑΙΑ
ISSN: 1108-7315
ΗΡΩΩΝ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ 47, ΠΕΙΡΑΙΑΣ
ΤΗΛ.: 210-4176.251
<http://www.dspeir.gr>
ΕΚΔΟΤΗΣ - ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΣΥΜΦΩΝΑ
ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ:

ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΤΑΜΑΤΟΓΙΑΝΝΗΣ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.Π.

ΗΛΙΑΣ ΤΖΙΤΖΙΚΑΚΗΣ
ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ ΣΥΝΤ. ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
itzitzikakis@gmail.com

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ
ΠΕΤΡΟΣ ΛΑΚΟΥΤΣΗΣ
lakoutsis.p@gmail.com

ΜΕΛΗ ΣΥΝΤ. ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ:

Αβραμίδης Γιάννης
Αποστολίδης Λίλη
Βλάμος Μιχάλης
Βούτας Γιάννης
Γεωργούλης Ιωάννα
Κατσαγώνης Βασιλική
Κόντος Απόστολος
Λακούτσης Πέτρος
Μάνατης Κώστας
Μπαλάσκας Αριστομένης
Μιχαλακάκος Θεόδωρος
Πατεστής Γιώργος
Πατρικοπούλου Ελένη
Πιστικός Δημήτριος
Πλέσσας Διονύσης
Σαββίδης Θάλη
Σταθακόπουλος Κώστας
Τσαγκαράκη Κική
Τσελέντης Διονύσης
Τρικαλοπούλου Παρασκευή
Τσουρούλης Ευάγγελος
Φλωροπούλου - Μακρή Μαίρη
Χλοιόπους Γιώργος

EDITORIAL

Επίσκεψη του Προέδρου του Αρείου Πάγου κ. Βασιλείου Πέππα στα γραφεία του Δ.Σ.Π.

Δήλωση Προέδρου ΔΣΠ για τις εξελίξεις σχετικά με το Νέο Δικαστικό μέγαρο του Πειραιά

Απόφαση Δ.Σ. ΤΑΧΔΙΚ

Ηλεκτρονικός πλειστηριασμός του Γιάννη Αβραμίδη

Εσωκομματική δημοκρατία ζητούμενο ο πραγματικότητα του θεοδώρου Μιχαλακάκου

Η Πολιτική και το σύστημα τιμολόγησης των φαρμάκων στην Ελλάδα της Βασιλικής Κατσαγώνη

Απλή αναλογική στους δήμους και στις περιφέρειες του Αλέξανδρου Κριτσίκη

CCBE: Διεθνή Νομικά Θέματα

Παρίσταμαι

Επισημάνσεις του θωμά Σταμόπουλου

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ – ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ – ΝΕΑ

ΣΤΙΞΕΙΣ του Δημήτρη Πιστικού

Διομολογήσεις-διαμεσολαβήσεις Κρατών-Σύγχρονες

ΕΟΖ του Δημήτρου Σταθακόπουλου

Χώματα με ιστορία και πολιτισμό της Ιωάννας Γεωργούληα

ΕΔΩ... ΠΕΙΡΑΙΑΣ - Η συνοικία Ε.Τσίλιλερ στον Πειραιά του Μιχάλη Βλάμου

Βουβή Δίκη [Ένα αφήγημα δικονομικής φαντασίας] του Ηλία Τζιτζικάκη

Ποιήματα - Φάνης Μούλιος - Πέτρος Λακούτσης

σελ. 1

σελ. 3

σελ. 4

σελ. 5

σελ. 6

σελ. 9

σελ. 12

σελ. 17

σελ. 18

σελ. 22

σελ. 24

σελ. 28

σελ. 34

σελ. 36

σελ. 38

σελ. 44

σελ. 46

σελ. 48

* Χειρόγραφα δημοσιευμένα ή μη δεν επιστρέφονται

* Τα ενυπόγραφα κείμενα εκφράζουν προσωπικές απόψεις

* Επιτρέπεται η αναδημοσίευση κειμένου υπό τον όρο να αναγραφεί η πηγή

Πρόεδρος Αρείου Πάγου: “Αναγκαία η επίσπευση των διαδικασιών για το νέο Δικαστικό Μέγαρο Πειραιά”

Στις 29 Μαρτίου 2018 επισκέφθηκαν τα γραφεία του Δικηγορικού Συλλόγου Πειραιά ο Πρόεδρος του Αρείου Πάγου κ. Βασίλης Πέππας, με την Αντιπρόεδρο του Αρείου Πάγου κα Χρυσούλα Παρασκευά.

Ο Πρόεδρος και τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου έθεσαν στον Πρόεδρο του Αρείου Πάγου τα εξής ζητήματα: (α) την αναγκαιότητα να επισπευσθούν οι διαδικασίες της μετεγκατάστασης των Δικαστηρίων Πειραιά στο κτίριο της πρώην «Ραλλείου» Σχολής, επισημαίνοντας παράλληλα την ακαταλληλότητα του υφιστάμενου κτιρίου που στεγάζονται τα Δικαστήρια Πειραιά, (β) την υποχρεωτικότητα της διαμεσολάβησης σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, όπως νομοθετήθηκε με τις διατάξεις του ν. 4512/2018, ενόψει της σύγκλησης

της Διοικητικής Ολομέλειας του Αρείου Πάγου προκειμένου να αποφασίσει αν είναι σύμφωνη ή μη με το Σύνταγμα και την ενωσιακή νομοθεσία και (γ) την ανάγκη τροποποίησης του άρθρου 340 ΚΠΔ με αφορμή τον τρόπο εφαρμογής του σε συγκεκριμένες δικαστικές υποθέσεις.

Ο Πρόεδρος του Αρείου Πάγου κ. Πέππας συντάχθηκε με το Διοικητικό Συμβούλιο του Δικηγορικού Συλλόγου Πειραιά όσον αφορά στην επίσπευση των διαδικασιών για την μετεγκατάσταση των Δικαστηρίων Πειραιά στο κτίριο της πρώην «Ραλλείου» Σχολής, ενώ δεσμεύτηκε να μελετήσει επισταμένα και με θετική διάθεση το ζήτημα της μη υποχρεωτικότητας της διαμεσολάβησης, καθώς επίσης και το θέμα της εφαρμογής του άρθρου 340 ΚΠΔ.

Στιγμιότυπα από την επίσκεψη του Προέδρου του Αρείου Πάγου κ. Βασίλη Πέππα στο ΔΣΠ

Πρόεδρος Δ.Σ.Π.:

“Αναγκαίο ένα νέο Δικαστικό Μέγαρο αντάξιο του Πειραιά”

Δήλωση του Προέδρου ΔΣΠ

Την τελευταία τετραετία έλαβε χώρα μια μεγάλη προσπάθεια, με πρωτοβουλία και συντονισμό του Δικηγορικού Συλλόγου Πειραιά σε συνεργασία με τον Δήμο Πειραιά και όλους τους φορείς της πόλης, για την μετεγκατάσταση του Δικαστικού Μεγάρου στο κτήριο της «Ραλλίεσσού» Σχολής, στο κέντρο του Πειραιά δίπλα στο Δημοτικό Θέατρο. Με κοινές και συντονισμένες δράσεις, υλοποιήθηκαν και τέθηκαν στη διάθεση της Πολιτείας και του Υπουργείου Δικαιοσύνης, όλα τα προαπαιτούμενα που μας ζητήθηκαν προκειμένου να ξεκινήσει το έργο.

Η αναγκαιότητα για την δημιουργία ενός Δικαστικού Μεγάρου αντάξιου της σημασίας, του μεγέθους και του ιστορικού ρόλου της πόλης, αλλά και του κύρους του θεσμού της Δικαιοσύνης, είναι προφανής και αποτελεί πάγιο και ξεκάθαρο αίτημα οι πόλης της Πειραιώς και της Κοινωνίας επί δεκαετίες. Αντιθέτως η αντιπαράθεση, οι αντεγκλήσεις και η λογική της απόδοσης ευθυνών για καθυστερήσεις και κωλυσιεργίες στην υλοποίηση των δεσμεύσεων που έχουν αναληφθεί ένα και μόνο αποτέλεσμα επιφέρει. Την υπονόμευση

της μακρόχρονης προσπάθειας που έγινε μέχρι σήμερα και την ανατροπή του όποιου θετικού έργου έχει παραχθεί έως τώρα για την επίλυση του χρόνιου ζητήματος της μετεγκατάστασης των Δικαστηρίων.

Η πολιτεία (το Υπουργείο Δικαιοσύνης) έχει ήδη όλα τα προαπαιτούμενα για να προβεί στην αποδοχή της παραχώρησης χρήσης του κτιρίου, στην οποία παραχώρηση έχει ήδη προβεί μέχρι σήμερα ο Δήμος Πειραιά δύο φορές (2014, 2016). Επιπλέον να αποτυπωθεί εγγράφως η απόφαση του ΤΑΧΔΙΚ για τη χρηματοδότηση του έργου και να ανατεθεί στην ΚΤΥΠ η υλοποίηση του έργου, ως καθ' ύλην αρμόδιου φορέα. Τα παραπάνω είναι αναγκαία για να προχωρήσει η εκφρασθείσα πολιτική βούληση για το έργο της μετεγκατάστασης και να δρομολογηθούν εμπράκτως οι αναληφθείσες υποσχέσεις.

Το Δικαστικό Μέγαρο του Πειραιά δεν μπορεί να έχει συμπολιτευτική ή αντιπολιτευτική διάσταση παρά μόνο να στοχεύει στην δημιουργία, την πρόοδο για το μέλλον της πόλης.

Σημαντικό βήμα για το νέο Δικαστικό Μέγαρο

Το Διοικητικό Συμβούλιο του ΤΑΧΔΙΚ κατά την 27/3/2018 συνεδρίασή του, στην οποία ήταν παρών και ο Πρόεδρος του Δικηγορικού Συλλόγου Πειραιά, Γιώργος Σταματογιάννης, αποφάσισε την αποδοχή της παραχώρησης χρήσης του κτιρίου της πρώην «Ραλλείου Σχολής» για την μετεγκατάσταση των Δικαστηρίων Πειραιά.

Οι επιμέρους όροι της ως άνω παραχώρησης

χρήσης θα συμφωνηθούν μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών.

Η εν πλάνω απόφαση είναι ένα σημαντικό και ουσιαστικό βήμα προκειμένου η πόλη μας να έχει ένα Δικαστικό Μέγαρο που να εμπνέει σεβασμό και εμπιστοσύνη στον πολίτη, αντάξιο του μεγέθους της και της ιστορίας της.

Απόφαση Δ.Σ. ΤΑΧΔΙΚ σχετικά με την αποδοχή παραχώρησης χρήσης του κτιρίου της πρώην «Ραλλείου Σχολής» για τη μεταστέγαση των Δικαστηρίων Πειραιά

Το Διοικητικό Συμβούλιο, αφού έλαβε υπόψη του:

- α) το ν.δ. 1017/1971 "Περί συστάσεως Ταμείου Χρηματοδοτήσεως Δικαστικών Κτιρίων", όπως τροποποιήθηκε και ισχύει,
- β) το αριθ. 839 απόσπασμα πρακτικού της 30ης/19.12.2016 συνεδρίασης του Δημοτικού Συμβουλίου Πειραιά (θέμα 9ο),
- γ) το με αριθμό 58808/273/6-12-2017 έγγραφο του Δήμου Πειραιά (Γραφείο Δημάρχου) προς το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων,
- δ) τη με αριθμό 1508/9-1-2018 πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων,
- ε) το με αριθμό 91119/20-3-2018 έγγραφο της Διεύθυνσης Τεχνικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων,
- στ) την εισήγηση της αναπληρώτριας Προϊσταμένης του Τμήματος Οικονομικού του Τ.Α.Χ.Δ.Ι.Κ., και
- ζ) τις απόψεις και τις προτάσεις των μελών του,

ομόφωνα αποφασίζει

1. Κάνει, καταρχήν, δεκτή τη δωρεάν παραχώρηση στο Τ.Α.Χ.Δ.Ι.Κ., για χρονικό διάστημα σαράντα εννέα (49) ετών, της χρήσης του ημιτελούς κτιρίου της πρώην Ραλλείου Σχολής, ιδιοκτησίας του Δήμου Πειραιά, για τη μεταστέγαση Δικαστικών Υπηρεσιών του Πειραιά.
2. Οι όροι της παραχώρησης θα οριστικοποιηθούν αρχικά με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Πειραιά και, εν συνεχείᾳ, θα εγκριθούν από το Διοικητικό Συμβούλιο του Τ.Α.Χ.Δ.Ι.Κ., το οποίο θα επιληφθεί κατόπιν της σχετικής κατά νόμο πρότασης του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΣ ΠΛΕΙΣΤΗΡΙΑΣΜΟΣ

Του Γιάννη Αβραμίδην,
Δικηγόρου Πειραιά

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΡΙΣΗΣ

Βρισκόμαστε στα χρόνια της κρίσης.

Κάθε χρόνος που περνά επιβαρύνει οικονομικά ακόμα περισσότερο κάθε πολίτη και ιδιαίτερα τον μέσο Έλληνα πολίτη, ο οποίος έχει φθάσει στα όρια του αντιμετωπίζοντας πλέον ακόμα και θέμα επιβίωσης.

Ανεργία, ελαστικές μορφές εργασίας, μείωση μισθών και συντάξεων, υπερφορολόγηση εισοδημάτων ,Ε.Ν.Φ.Ι.Α, αύξηση Φ.Π.Α, μείωση επιδομάτων, αύξηση τελών και παραβόλων, αύξηση πλογαριασμών Δ.Ε.Η αποδυναμώνουν ολοένα και περισσότερο τον ανήμπορο πλέον - λόγω και της πολυετίας της κρίσεως - μέσο Έλληνα πολίτη.

Μέσα σε αυτό το περιβάλλον, θα πρέπει να δούμε και την νομοθέτηση και εφαρμογή του «Ηλεκτρονικού Πλειστηριασμού».

Η οικονομία του «ελληνικού νοικοκυριού» έχει στηριχθεί στην ιδιοκτησία της κατοικίας του. Επομένως κάθε μέτρο που την θίγει έχει άμεσα δυσμενή επίδραση στην Ελληνική οικογένεια και περαιτέρω στην Ελληνική κοινωνία.

Έτσι ο κάθε «αναγκαστικός Πλειστηριασμός» που θεσπίζεται φυσικά για κάθε κινητή και ακίνητη περιουσία, για την ελληνική κοινωνία είναι ο «αναγκαστικός Πλειστηριασμός» της ιδιόκτητης κατοικίας του, του τελευταίου «κάστρου» του, του τελευταίου καταφύγιού του.

ΤΕΛΟΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ - ΤΙ ΔΕΝ ΕΓΙΝΕ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΧΗ

Εδώ βέβαια θα πρέπει να συμφωνήσουμε όλοι, ότι ο αναγκαστικός πλειστηριασμός «η εκτέλεση» σε ηλεκτρονική ή όχι μορφή είναι το τέλος και όχι η αρχή μιας διαδικασίας αναγκαστικής εκποίησης.

Επομένως θα πρέπει να ελέγχουμε και το πώς άρχισε και το πώς έφθασε στο τέλος της αυτή η διαδικασία.

Είναι σαφές, ότι στα χρόνια των μνημονίων, καταργήθηκαν ή συρρικνώθηκαν θεμελιώδη δικαιώματα υπεράσπισης του οφειλέτη, έγινε ακριβότερη η πρόσβαση στην Δικαιοσύνη, βάρον δε του Τραπεζικού συστήματος και του Δημοσίου μετακυρθητικαν στους απλούς πολίτες.

Τα άρθρα του Α.Κ 281 Α.Κ περί κατά-

“ Η όλη εκτελεστική διαδικασία λοιπόν που ξεκινά με το «εν ονόματι του Ελληνικού Λαού» δυστυχώς καταλήγει εις βάρος του ”

χρησιμοποιείται στην Ελληνική κοινωνία για την επίδραση στην ιδιοκτησία της κατοικίας του. Επομένως κάθε μέτρο που την θίγει έχει άμεσα δυσμενή επίδραση στην Ελληνική οικογένεια και περαιτέρω στην Ελληνική κοινωνία.

**ΚΥΡΙΑΡΧΙΑ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΟΥ
ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΗ**
Με την θέσπιση του ηλεκτρονικού Πλειστηριασμού

με το άρθρο 959 ΚΠολΔ, τα κατασχεμένα ακίνητα πλειστηριάζονται με πλεκτρονικά μέσα ενώπιον συμβιοδιογράφου της περιφέρειας του τόπου όπου έγινε η κατάσχεση.

Ο πλειστηριασμός των κατασχεμένων διενεργείται μέσω των πλεκτρονικών συστημάτων πλειστηριασμού από τον πιστοποιημένο, για το σκοπό αυτόν, υπάλληλο του πλεκτρονικού πλειστηριασμού.

Οι πλεκτρονικοί πλειστηριασμοί διενεργούνται την Τετάρτη, την Πέμπτη και την Παρασκευή, από τις 10:00 π.μ. έως τις 14:00 ή από τις 14:00 έως τις 18:00.

Στον πλεκτρονικό πλειστηριασμό λαμβάνουν μέρος υποψήφιοι πλειοδότες που έχουν προηγουμένως πιστοποιηθεί στα πλεκτρονικά συστήματα πλειστηριασμών.

Απόσπασμα της κατασχετήριας έκθεσης, εκδίδεται από τον δικαστικό επιμελητή και δημοσιεύεται με επιμέλειά του μέχρι τη δέκατη ημέρα από την κατάσχεση στην ιστοσελίδα δημοσιεύσεων πλειστηριασμών του Δελτίου Δικαστικών Δημοσιεύσεων του Τομέα Ασφάλισης Νομικών του Ενιαίου Ταμείου Ανεξάρτητα Απασχολουμένων (www.tnomik.gr), άρθρο 955 ΚΠολΔ παρ.2 εδ.2 (το παλαιό άρθρο που αντικαταστάθηκε όριζε το απόσπασμα της κατασχετήριας έκθεσης να κοινοποιείται στον οφειλέτη).

Οι πλεκτρονικοί Πλειστηριασμοί θα γίνονται μέσω της ιστοσελίδας www.eauction.gr που ανήκει στην κυριότητα του Συμβολαιογραφικού Συλλόγου Αθηνών – Πειραιώς - Αιγαίου και Δωδεκανήσου.

ΠΑΡΑΛΕΙΨΗ ΤΟΥ ΟΡΟΥ "ΔΗΜΟΣΙΑ"

Είναι εμφανές ότι στο άρθρο 959 ΚΠολΔ, έχει παραληφθεί ο όρος «δημόσια» από τον νέο νόμο που υπόρχει ανέκαθεν στους προγενέστερους νόμους για

την διενέργεια των αναγκαστικών πλειστηριασμών.

Όμως με τον μη δημόσιο και ανοικτό χαρακτήρα των πλεκτρονικών Πλειστηριασμών δεν δίδεται η πλήρης ευχέρεια σε κάθε ενδιαφερόμενο υπερθεματιστή ή δανειστή ή οφειλέτης αλλά και κάθε Έλληνα πολίτης να προσέρχεται ελευθέρως στον Δημόσιο χώρο (Ειρηνοδικείο ή και παλαιότερα Δημαρχείο) και να παρακολουθεί την νομιμότητα της διαδικασίας και φυσικά να προβάλλει και τις ενστάσεις του κατά την διάρκεια αυτής σε περίπτωση που η διαδικασία δεν ήταν νόμιμη.

Ενώ λοιπόν για κάθε δικονομική διαδικασία μπορεί να παρευρίσκεται ελεύθερα ο κάθε διάδικος αλλά και οποιοσδήποτε πολίτης γεγονός που εγγυάται την ορθότητα της διαδικασίας, στον πλεκτρονικό πλειστηριασμό τούτο δεν υφίσταται.

Μάλιστα δεν καθορίζεται ούτε καν συγκεκριμένος τόπος (π.χ το συμβολαιογραφείο του Συμβολαιογράφου ή ο συμβολαιογραφικός Σύλλογος) αλλά μόνο το πρόσωπο που το διενεργεί.

Περαιτέρω, επειδή για να συμμετάσχει κάποιος σε έναν Ηλεκτρονικό πλειστηριασμό, θα πρέπει να έχει προεγγραφεί στο σύστημα και να έχει δηλώσει πλεκτρονικά ότι θα συμμετάσχει δύο ημέρες πριν την προγραμματισμένη διενέργεια του, φοβούμεθα ότι εν τέλει οι συμμετέχοντες σε αυτούς, θα είναι ένα «κλειστό σύστημα» που θα αποτελείται από ισχυρούς οργανισμούς που θα έχουν άρτιο τεχνολογικό εξοπλισμό και εύκολη δυνατότητα μεταφοράς κεφαλαίων, όπως είναι οι Τράπεζες εγχώριες και μπ.

ΠΛΕΓΜΑ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΣΕ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟ ΜΕ ΤΟΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΠΛΕΙΣΤΗΡΙΑΣΜΟ

Με την καθιέρωση των πλεκτρονικών Πλειστηριασμών, υπήρξαν και περαιτέρω διατάξεις που μαρτυρούν την πρόθεση του νομοθέτη.

Επιτρέπονται πλέον οι πολληπλέσιες κατασχέσεις σε αντίθεση με την προηγούμενη νομοθεσία, με αποτέλεσμα να μην δύναται πλέον ο οφειλέτης να αντιμετωπίσει την αναγκαστική εκτέλεση που επισπεύδεται εις βάρος του, αφού ενώ πρώτα αντιμετώπιζε ένα επισπεύδοντα και είχε την δυνατότητα προβολής αντιστάσεως τόσο δικαστικά αλλά και οικονομικά αφού του παρείχετο η δυνατότητα να καταβάλλει τμηματικά την οφειλή του ακόμα και μέσω δικαστικής αποφάσεως, τώρα εάν επισπεύδονται πολλές κατασχέσεις εναντίον του ακόμα και εάν κάποιες δεν είναι νόμιμες, δεν θα

έχει στην ουσία καμία δυνατότητα προσφυγής στην Δικαιοσύνη, αφού τα πολλαπλάσια δικαστικά έχοδα θα τον οδηγούν στην μη προσφυγή του σε αυτή.

Παράλληλα, ως τιμή πρώτης προσφοράς του κατασχεμένου ακινήτου ορίζονται τα δύο τρίτα της «εμπορικής αξίας του» σύμφωνα με το νέο άρθρο 954 παρ. γ του ΚΠοΔΔ, σε αντίθεση με την προηγούμενη νομοθεσία που βάση είχε και την αντικειμενική του αξία [με τον νόμο 3714/ 2008 «Προστασία δανειοθηπτών και άλλες διατάξεις» είχε τροποποιηθεί το άρθρο 995 παρ 1 του Κ.ΠοΔΔ. και είχε οριστεί πως τιμή πρώτης προσφοράς για τον πλειστηριασμό ενός ακινήτου είναι η αξία που προκύπτει από τον προσδιορισμό της αξίας του με αντικειμενικά κριτήρια, ήτοι η αντικειμενική του αξία] και μάλιστα σε μία περίοδο που οι εμπορικές αξίες των ακινήτων είναι σε δραματική πτώση.

Ούτε καν λοιπόν έγινε η αντιστοίχιση μεταξύ αντικειμενικής και εμπορικής αξίας στην τιμή πρώτης προσφοράς, αφού αυτή πλέον ορίζεται στα δύο τρίτα της εμπορικής αξίας.

As σημειωθεί εδώ, η προφανής αντίφαση ότι ο κάθε οφειλέτης πληρώνει όλους τους φόρους του κατασχεθέντος ακινήτου του μέχρι και την ημέρα Πλειστηριασμού του με βάση την αντικειμενική του αξία.

Άλλωστε θα πρέπει να σημειωθεί ότι για όλες τις αγορές των ακινήτων υπήρχε υποχρέωση καταβολής φόρου μεταβιβάσεως από τον αγοραστή με βάση την αντικειμενική αξία, ακόμα και εάν η αναγραφόμενη αξία πωλήσεως ήταν μικρότερη.

Προβληματισμό επίσης προκαλεί και ο καθορισμός της εμπορικής αξίας του κατασχεθέντος ακινήτου προ οκταμήνου από τον Πλειστηριασμό, αφού είναι πολύ μεγάλο το διάστημα μεταξύ εκτίμησης και Πλειστηριασμού.

Μάλιστα η πολλαπλότητα των κατασχέσεων που νομοθετήθηκε, μπορεί να οδηγήσει σε δυσμενή αποτελέσματα, αφού ο κάθε εκτιμητής που θα επιλαμβάνεται είναι φυσικό να κάνει την δική του ιδιαίτερη εκτίμηση και έτσι να υπάρχουν διαφορετικού ύψους εκτιμήσεις για το κατασχεθέν ακίνητο, γεγονός που μπορεί να οδηγήσει στην έλλειψη ή την αποθάρρυνση περισσοτέρων πλειοδοτών και τελικώς στην επίτευξη μικρότερου πλειστηριασματος.

Επίσης πλέον οι Πλειστηριασμοί, δεν θα γίνονται μόνο κάθε Τετάρτη για μία ώρα από τις 4 έως τις 5 το απόγευμα, αλλά τρεις ημέρες δηλαδή Τετάρτη, Πέμ-

πη και Παρασκευή και μάλιστα για τέσσερις ώρες είτε το πρωί είτε το απόγευμα.

Επομένως τριπλασιάζεται ο χρόνος των ημερών που θα εκτελούνται οι Πλειστηριασμοί γεγονός που ανησυχεί ιδιαίτερα για τον αριθμό των Πλειστηριασμών που έχει προβλέψει ο νομοθέτης ότι θα εκτελεσθούν.

Προβληματισμούς επίσης γεννά η νομοθετική εξουσιοδότηση που παρέχεται στο άρθρο 959 ΚΠοΔΔ στον εκάστοτε Υπουργό να καθορίζει κατά το δοκούν και με απόλυτη ευχέρεια τους όρους λειτουργίας των πλεικτρονικών συστημάτων πλειστηριασμού, τις λεπτομέρειες υποβολής των πλειοδοτικών προσφορών την διαδικασία πιστοποίησης και εγγραφής χρηστών στα συστήματα, το ύψος και τον τρόπος καθορισμού, επιμερισμού, είσπραξης και απόδοσης του τέλους χρήσης των συστημάτων, αναπροσαρμογής του τέλους χρήσης και του μέρους αυτού που αποδίδεται στο Τ.Α.Χ.ΔΙΚ., καθώς και κάθε σχετική λεπτομέρεια.

Επομένως ο εκάστοτε Υπουργός καθίσταται «κυρίαρχος» του πλεικτρονικού πλειστηριασμού.

Προβληματισμό επίσης δημιουργεί το τεχνολογικό μέρος του πλεικτρονικού πλειστηριασμού και ιδιαίτερα στο τελευταίο και κρίσιμο λεπτό των πλεικτρονικών πλειστηριασμών, όπου υπάρχει σαφώς προβάδισμα και πλεονέκτημα έναντι των απλών χρηστών - φυσικών προσώπων, οι οργανωμένες εταιρείες, τράπεζες, real estate κλπ που έχουν ταχύτερες, πιο σταθερές και εγγυημένης ταχύτητας συνδέσεις στο διαδίκτυο.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Σύμφωνα με όλα τα ανωτέρω και σε συνδυασμό με το ότι ο μέσος Έλληνας πολίτης οφείλει σε Τράπεζες, ασφαλιστικούς οργανισμούς και στο Δημόσιο έστω και ποσά έως 5.000 ευρώ και προφανώς δεν θα συμμετέχει στους πλεικτρονικούς Πλειστηριασμούς ακινήτων ακόμα και αν τον βοηθήσουν οικονομικά οι οικείοι του, αφού το αποκτηθέν ακίνητο θα είναι υπέγγυο για την οφειλή του, είναι προφανές ότι τα εκπλειστηριασθέντα πλεικτρονικώς ακίνητα θα γίνουν ιδιοκτησίες ισχυρών οικονομικά οργανισμών και μάλιστα σε υποπλησπλάσια αξία από την τιμή απόκτησης τους.

Η όλη εκτελεστική διαδικασία λοιπόν που ξεκινά με το «εν ονόματι του Ελληνικού Λαού» δυστυχώς καταλήγει εις βάρος του.

Εσωκομματική δημοκρατία ζητούμενο ή πραγματικότητα;

Του Θεόδωρου Μιχαλακάκου
Δικηγόρου Πειραιά

Μεταξύ των κοινωνικών συλλογικών οργανισμών που έχουν ως κύρια επιδίωξη την διαμόρφωση της πολιτικής πραγματικότητας (πολιτικού γίγνεσθαι) κάθε σύγχρονου δημοκρατικού κράτους, κυρίαρχη θέση και ιδιάζουσα βαρύτητα κατέχουν τα πολιτικά κόμματα, ως ενώσεις ενεργών πολιτών. Σκοπός των πολιτικών κομμάτων - συνταγματικά αναγνωρισμένος- είναι η συνεισφορά τους, με δημοκρατικές μεθόδους, στην χάραξη και την συνδιαμόρφωση της εθνικής πολιτικής κάθε χώρας. Αναπλυτικές αναφορές στο σύνταγμα, σχετικά με την εσωτερική λειτουργία των κομμάτων, δεν υπάρχουν¹. Σε κάθε περίπτωση ένα είναι βέβαιο, ότι οι "κοινωνίες των πολιτών" εκφράζονται και εκπροσωπούνται, κατά κύριο λόγο, από τα πολιτικά κόμματα. Από τ' ανωτέρω συνάγεται ο κύριος και καθοριστικός ρόλος που τους αναλογεί στις σύγχρονες κοινωνίες. Επιβάλλεται λοιπόν, λόγω της δεσπόζουσας θέσης τους στην λειτουργία της έννομης τάξης, να εξετάσουμε αν αυτά, ως φορείς οιλοκλήρωσης της δημοκρατίας, είναι τα ίδια δημοκρατικά δομημένα.

Το πολιτικό ζήτημα του εκδημοκρατισμού των πολιτικών κομμάτων έχει εκτός της πολιτικής και την ιθική του διάσταση. Προϋπόθεση λοιπόν του εκδημοκρατισμού των κομμάτων, εκτός των άλλων, είναι και η επικαλούμενη "ιθικοποίηση" της πολιτικής τους δράσης.

Η ερώτηση που εύθυγα τίθεται είναι η εξής. "Έχουν όφελος/συμφέρον τα ίδια τα κόμματα προκειμένου να προχωρήσουν στον εκδημοκρατισμό τους;" Φοβάμαι πως η απάντηση στο ερώτημα αυτό θα είναι αρνητική και αυτό διότι όποιος βρίσκεται στην ηγεσία των σημερινών κομμάτων, είναι πεπεισμένος ότι μπορεί να παραμένει απεριόριστα στην

ηγετική θέση που ήδη κατέχει. Άλλωστε, γιατί θα πρέπει ο "ηγέτης" να ενεργοποιηθεί με σκοπό να διευκολύνει την εναλλαγή στην θέση "εξουσίας" που κατέχει; Οποιοσδήποτε όμως πολιτικός, με ανοιχτούς πολιτικούς ορίζοντες, θα απαντούσε θετικά σε μια τέτοια ερώτηση και αυτό διότι η εναλλαγή στην θέση "εξουσίας" τίθεται εκ των πραγμάτων ως αναγκαία και απαραίτητη προϋπόθεση, προκειμένου να διαφυλαχθεί η ίδια η επιβίωση του κομματικού φορέα.

Εσωκομματική Δημοκρατία δεν σημαίνει μόνο επειδύθερη, πλουραλιστική και αποτελεσματική έκφραση τάσεων και απόψεων εντός του κόμματος, με ατέρμονες συζητήσεις χωρίς συγκεκριμένα τελικά αποτελέσματα. Προϋποθέτει και την ανάλογη οργανωτική δομή και κατάλληλα διαμορφωμένες συνθήκες στο εσωτερικό του κόμματος, έτσι ώστε να επιτρέπουν την ουσιαστική -de facto- συμμετοχή των πολιτών/μελών του, στην διαμόρφωση του πολιτικού προγράμματος του, δηλαδή τη συμμετοχή των πολιτών στην πολιτική (πολιτικό γίγνεσθαι). Η όλο και αυξανόμενη στις μέρες μας "επαγγελματοποίηση" των κομματικών ηγεσιών (κομματική ολιγαρχία), τις παγιώνει στην εξουσία και το πολιτικό κόμμα, από οργάνωση με συγκεκριμένους στόχους, μετασχηματίζεται σε μηχανισμό για τη διατήρηση των "ολίγων". Με αυτόν τον τρόπο, η κομματική οργάνωση γεννά την κυριαρχία των "εκλεγμένων/ολίγων" πάνω στους εκλέγοντες και των εντολοδόχων πάνω στους εντολείς. Οι ευρύτεροι μετασχηματισμοί του πολιτικού συστήματος που συντελούνται σήμερα στην Ευρωπαϊκή Ένωση, με την επικράτηση ενός "κυρίαρχου ιδεολογικού πλαισίου" που υποτάσσει όλο και περισσότερο την πολιτική στην οι κονομία, επιβάλλοντας την επαγρύπνηση των ευ-

1. Τα πολιτικά κόμματα αποτελούν ιδιαίτερη μορφή νομικών προσώπων (ΝΠΙΔ όπου εφαρμόζονται οι ειδικές διατάξεις του Συντάγματος και της σύμφωνης με αυτό κοινής νομοθεσίας (άρθρο 29 Συντ. και Ν.3023/2002). Σύμφωνα με την υπ' αρ. 240/1999 απόφαση Α.Π. (....το πολιτικό κόμμα στερείται μεν νομικής προσωπικότητας, έχει όμως την ικανότητα να είναι διάδικος κατά άρθρο 62 Κ.Πολ.Δ. και να εκπροσωπεύται στο δικαστήριο από τον αρχηγό του.)

ρωπαίων πολιτών/εργαζομένων και των αγώνα για την προοπτική του εκ βάθρων **εκδημοκρατισμού** των πολιτικών κομμάτων, με σκοπό να γίνουν οι πολίτες - μέλη των κομμάτων, οι κατ' εξοχήν διαμορφωτές της πολιτικής γραμμής του κομματικού φορέα.

Τα κόμματα, στις σύγχρονες κοινωνίες των ανεπτυγμένων κρατών, αποτελούν μοναδικό θεσμό -σε αντίθεση με άλλους αντιπροσωπευτικούς θεσμούς, κινήματα και ΜΚΟ ή απλουστευτικές λύσεις που θεωρούν πανάκεια την αξιοποίηση της νέας τεχνολογίας και την πλεκτρονική διαβούλευση, που όμως δεν απαντούν στο πρόβλημα εκδημοκρατισμού των θεσμών - που μετατρέπουν κοινωνικά αιτήματα σε πολιτικό πρόγραμμα με το οποίο ζητούν τη λαϊκή ψήφο για να διαχειριστούν την πολιτική εξουσία, κάτι που δεν κάνουν τα κινήματα² ή άλλες συλλογικότητες.

Στον αντίοδα των ανωτέρω, θα πρέπει να είμαστε επιφυλακτικοί και ιδιαίτερα υποψιασμένοι στις οποίες νομικές παρεμβάσεις για τη δημοκρατική

ρύθμιση της εσωτερικής δομής/οργάνωσης των πολιτικών κομμάτων, όπως είναι η πρόσφατη πρόταση κανονισμού του Ευρωκοινοβουλίου που επιδιώκει την νομική ρύθμιση της εσωκομματικής "ζωής", με κίνδυνο - για την δημοκρατία - την περαιτέρω "κρατικοποίηση των κομμάτων, μέσω της χρηματοδότησης³ και άλλων ρυθμιστικών σχέσεων, από πλευράς Ευρωκοινοβουλίου. Θα πρέπει ποιπόν να διακρίνουμε τις λεπτές διαχωριστικές γραμμές, μεταξύ της "πρόθεσης" για νομική ρύθμιση της εσωκομματικής λειτουργίας των κομμάτων - που κατά κοινή ομολογία

είναι ελλειπείς από την έννομη τάξη του εκάστοτε κράτους/μέλους - που ουσιαστικά σημαίνει την κανονιστική ρύθμιση της δημοκρατίας, από τον προφανή κίνδυνο "κρατικοποίησης των κομμάτων"⁴, κάτι που ασφαλώς θα υπονόμευε τις αξίες της επεύθερης δημοκρατικής σκέψης και τις αρχές του Διαφωτισμού.

Σε κάθε περίπτωση η δημοκρατία συναντάται εκεί όπου όλες οι εξουσίες πηγάζουν από την βάση, δηλ. από τα κάτω προς τα πάνω. Στην αντίθετη περίπτωση κάθε άλλο παρά δημοκρατική διακυβέρνηση θα έχουμε. Χειρότερος όλων των φασισμών είναι ο κρυφός φασισμός, που δυστυχώς στις ημέρες μας κρύβεται πίσω από διαφορετικές αποχρώσεις. "ΠΟΛΙΤΕΣ ΓΡΗΓΟΡΕΙΤΕ".

2. Τα κινήματα - τα οποία αποτελούν αδιάσειστη μαρτυρία της κρίσης των παραδοσιακών πολιτικών κομμάτων - είναι απότοκα του τρόπου που ασκούν πολιτική τα κόμματα και γεννήθηκαν, φιλοδοξώντας να ασκήσουν μεν πολιτική αλλήλα μια "άλλη πολιτική". Η ιστορία απέδειξε ότι έχουν την ίδια κατάληξη των "παραδοσιακών κομμάτων" με τα ίδια και ίσως κειρότερα προβλήματα. Ο Μάρτιος του 1968 χαρακτηρίστηκε από πολιτούς "διανοούμενους" ως μια επανάσταση κατά της αστικής αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας η οποία είχε επιβάλλει με λιποτομή τον ευνοούχισμό της εργατικής τάξης. Συνέπεια του κινήματος του Μάρτιου 68 ήταν να έρθει στην εξουσία σε ανεπτυγμένες βιομηχανικές ευρωπαϊκές χώρες η "αριστερά" η οποία απαρνήθηκε την μέχρι τότε ιδεολογική της ταυτότητα και περιορίστηκε στον να καταλάβει τον κρατικό μηχανισμό τον οποίο χρησιμοποίησε προς όφελός της "κομματικής οιλιγαρχίας" ασφαλώς εν ονόματι της εργατικής τάξης του τυπικά αντιπροσωπεύει. Η απαρχή που δείκνουν σήμερα οι πολίτες προς την πολιτική είναι απότοκος και της έλλειψης εσωκομματικής δημοκρατίας που χαρακτηρίζει τα σύγχρονα ευρωπαϊκά κόμματα.

3. Παρά τις έντονες αντιδράσεις από συγκεκριμένα κράτη μέλη της ΕΕ στο άρθρο 308A της Συνθήκης του Maastrict έχουμε την επίσημη αναφορά στα ευρωπαϊκά πολιτικά κόμματα τα οποία αναγνωρίζονται ως "σημαντικοί πολιτικοί φορείς" που διαδραματίζουν ουσιαστικό ρόλο στην ευρωπαϊκή οικοκήρωση. Ο κανονισμός (CE) 2004/2003 Ευρωκοινοβουλίου και της Επιτροπής περιορίσθηκε στο να θεσμοθετήσει μόνο κανόνες χρηματοδότησης και όχι εσωτερικής λειτουργίας των κομμάτων. Ο κανονισμός εφαρμόστηκε για πρώτη φορά στις ευρωεκλογές του 2004 και έλαβαν χρηματοδότηση από το Ευρωκοινοβούλιο οκτώ (8) ευρωπαϊκά κόμματα. Πρώτος εισηγητής στο Ευρωκοινοβούλιο με σημαντικότατη εισήγηση για την ανάγκη "νομοθετικής ρύθμισης των κομμάτων" ήταν ο Δ. Τσάτσος το έτος 1996.

4. Ωλοένα και περισσότερο στις ημέρες μας η πολιτική υποκαθίσταται από "ορθόδοξους οικονομολόγους" που μιλούν την "αλήθεια των αριθμών" γραφειοκράτες εκτός διαδικασιών λογοδοσίας με την αμέριστη στήριξη και προβολή των ΜΜΕ που ορίζουν το κοινό συμφέρον. Η πολιτική -στις ημέρες μας- συρρικνώνεται σε διαβούλευση ανάμεσα σε ορθοφρονούντες ειδικούς το κράτος μετασχηματίζεται σε θεματοφύλακα της αγοράς και τα κόμματα σε προστάτες/διαχειριστές αυτής της διαδικασίας.

Τα πολιτικά κόμματα αποτελούν τους πνεύμονες της δημοκρατίας και η εσωκομματική τους δημοκρατική οργάνωση **την εγγύηση ότι επιτελούν** αυτή τη θεσμική τους λειτουργία αποτελεσματικά.

Σήμερα, που η καπιταλιστική κρίση βαθαίνει με άμεση συνέπεια την φτωχοποίηση όλο και μεγαλύτερου μέρους του πληθυσμού των ανεπτυγμένων κρατών, η προστασία της δημοκρατίας και η ακόμα μεγαλύτερη σφυροπλάτησή της, αποτελούν πρόκληση για κάθε δημοκρατικό πολίτη. Ο εκδημοκρατισμός των πολιτικών κομμάτων θα πρέπει να αποτελεί κυρίαρχο μέλημα κάθε πολίτη, διότι μόνο μέσω της οργανωμένης πάλης, μέσω κομμάτων με δημοκρατική δομή, οι πολίτες θα μπορούν να αντισταθούν ενάντια στην τρέχουσα "καπιταλιστική αντίθηψη των αγορών", κατά την οποία προέχει η κυβερνητική αποτελεσματικότητα και όχι η δημοκρατία και η λειτουργία των κανόνων του κράτους δικαιού.

O Francis Fukuyama, σε άρθρο του στο "Governance", υποστηρίζει ότι .. **Θα πρέπει να εξαιρεθεί** η διακυβέρνηση των κρατών από τη δημοκρατική λογοδοσία, αφού δεν διαπιστώνεται συνάφεια ανάμεσα στην οικονομική ανάπτυξη και τη δημοκρα-

τία".

Ευρωπαίοι "διανοούμενοι" έχουν εκφράσει την άποψη ότι "... η δημοκρατία στα κόμματα είναι ένα αγαθό άκρως απαραίτητο και ταυτόχρονα... αδύνατο". Στον αντίστοιχο των ανωτέρω, η πολιτική επιστήμη, διατυπωνίζει σε όλους τους τόνους απερίφραστα ότι η εσωκομματική δημοκρατία αποτελεί αποδεδειγμένα **απαραίτητη και αναγκαία προϋπόθεση για την διατήρηση της δημοκρατίας στις κοινωνίες των πολιτών**. Η εμπέδωση, από πλευράς των πολιτών, της "πολιτικής αξίας" και του ουσιαστικού ρόλου της εσωκομματικής δημοκρατίας⁵, αποτελεί λαμπρό πεδίο αντίστασης και υπεράσπισης της δημοκρατίας απέναντι στην επικράτηση απόψεων, όπως αυτών του Francis Fukuyama. Συνιστά υπέρτατο "πολιτικό καθήκον" κάθε δημοκρατικού πολίτη να λάβει ξεκάθαρη θέση μάχης απέναντι σε τέτοια "ιδεολογήματα" δίνοντας τον αγώνα αυτό μέσα από τα πολιτικά κόμματα που εκπροσωπούν τις δυνάμεις της εργασίας, ενώ παράλληλα -ο αγώνας αυτός- θα πρέπει να συνιστά πρωταρχικό πολιτικό στόχο και υποχρέωση της "πεγόμενης" αριστερής διανόησης.

5. Το φαινόμενο της "μονοπώλησης" από πλευράς των κομμάτων όλου του φάσματος της πολιτικής, σίγουρα δεν είναι κάτι νέο και έχει καταγγελθεί από επιφανείς πολιτειολόγους. Είναι ένα -σίγουρα- αρνητικό φαινόμενο και ειδικά σήμερα που όλο και περισσότερο μειώνεται η αξιοποιησία και η αντιπροσωπευτικότητα των κομμάτων. Αρκετοί συνταγματολόγοι στην γειτονική μας Ιταλία -MARTINES, RESCIGNO, AMATO, RODOTA, ELIA- σχολιάζουν αρνητικά το φαινόμενο της "μονοπώλησης", το οποίο το χαρακτηρίζουν ως "εισβολή", "ηγεμονία" ως και "δικτατορία" των κομμάτων που θέλουν εξ ονόματος του λαού να διοικούν, θεωρώντας ότι εκφράζουν όλη την κοινωνία. Όπως και να το κρίνουμε -θετικά ή αρνητικά- δεν παύει η "ηγεμονία της πολιτικής ζωής" από τα κόμματα στις σύγχρονες δημοκρατίες να είναι μία πραγματικότητα, που οποία κάνει πιο επιτακτική την ανάγκη για τον 'εκδημοκρατισμό των κομμάτων' με κανόνες συνταγματικά κατοχυρωμένους, που θα ρυθμίζουν και θα εξασφαλίζουν την δημοκρατικότητα της λειτουργίας τους. Παράλληλα, οι ανωτέρα συνταγματολόγοι αναγνωρίζουν απερίφραστα τον σημαντικό ρόλο των κομμάτων στις σύγχρονες δημοκρατίες, την ύπαρξη των οπίσιων -κομμάτων- θεωρούν απαραίτητη για την δημοκρατική οιλοκλήρωση, διότι αυτά κατέχουν δυναμικά όλους εκείνους τους μηχανισμούς που επιτρέπουν στους πολίτες να συμμετέχουν στην διαμόρφωση, την αντιπροσώπευση και την οιλοκλήρωση των συλλογικών αιτημάτων/συμφερόντων του λαού, ενώ τους αναγνωρίζουν ότι αποτελούν τον συνδετικό κρίκο μεταξύ του Λαού, του Κοινοβουλίου και της Κυβέρνησης.

Είναι πολύ συχνό το φαινόμενο οι κομματικές λίστες των υποψηφίων να αποτελούνται από αγνώστους στα μέλη του κόμματος ή από πρωσωπικότητες που δεν εκφράζουν σε καμία περίπτωση ταξικά ή πολιτικά τα μέλη και την ιδεολογία του κόμματος. Σημαντικότερο όλων είναι η εσωτερική επιλογή των υποψηφίων για τις εκλογές (εθνικές, ευρωεκλογές, για την τοπική αυτοδιοίκηση). Οι υπερεξουσίες του πηγέτη (προέδρου, γ. γραμματέα), ο πειθαρχική του εξουσία. Σε κάθε περίπτωση η δημοκρατία συναντάται εκεί όπου όλες οι εξυσίσεις πηγάζουν από την βάση, δηλ. από τα κάτω προς τα πάνω. Στην αντίθετη περίπτωση κάθε άλλο παρά δημοκρατική διακυβέρνηση θα έχουμε. Χειρότερος όλων των φασισμών είναι ο κρυφός φασισμός, που δυστυχώς στις ημέρες μας κρύβεται πίσω από διαφορετικές αποχρώσεις. "ΠΟΛΙΤΕΣ ΓΡΗΓΟΡΕΙΤΕ".-

Η πολιτική και το σύστημα τιμολόγησης των φαρμάκων στην Ελλάδα

Της Κατσαγώνη Βασιλεικής
Δικηγόρου, Υπ. Διδάκτορος Νομικής

Ημεταρρύθμιση των συστημάτων τιμολόγησης των φαρμάκων βρίσκεται στο επίκεντρο του κοινωνικού και πολιτικού διαλόγου στις χώρες της Ευρώπης εδώ και αρκετές δεκαετίες¹. Παράγοντες, όπως η ταχεία αύξηση των υγειονομικών δαπανών σε συνάρτηση με τη γήρανση του πληθυσμού, τις απλαγές στο προφίλ της ζήτησης των φαρμακευτικών προϊόντων, τις εξελίξεις στην ιατρική τεχνολογία και τις κλινικές πρακτικές, καθιστούν τον τομέα του φαρμάκου κομβικό πεδίο παρέμβασης και αναδιάταξης της δομής και λειτουργίας του κοινωνικού κράτους².

Η αγορά του φαρμάκου στην Ελλάδα διαμορφώνεται από τη διάδραση μεταξύ της φαρμακευτικής βιομηχανίας, του δικτύου διανομέων και των φαρμακοποιών, υπό ένα αυστηρό πλέγμα κρατικών ρυθμιστικών κανόνων, με τους οποίους η πολιτεία προσπαθεί να ισορροπήσει τους στόχους της αναπτυξιακής βιομηχανικής πολιτικής, της οικονομικής αποτελεσματικότητας και

της συγκρότησης των δημοσίων δαπανών. Η εγχώρια δραστηριότητα εκδηλώνεται είτε στο επίπεδο θυγατρικών των διεθνών επιχειρήσεων είτε σε επίπεδο ελληνικών επιχειρήσεων, αυτόνομων ή συνεργαζόμενων με επιχειρήσεις του εξωτερικού. Ουσιαστικά, η Ελλάδα, ως χώρα εισαγωγής φαρμάκων, ακολουθεί πολιτική που την τοποθετεί μεταξύ ανεπτυγμένης και αναπτυσσόμενης χώρας³ καθόσον: α) από το 1992 παρέχει πλήρη προστασία στις φαρμακευτικές εφευρέσεις, όπως όλες οι αναπτυγμένες χώρες και β) εφαρμόζει σύστημα διοικητικού καθορισμού τιμών αναπτυσσόμενης χώρας⁴, στο μέτρο που το υπάρχον σύστημα στην ουσία δεν αναγνωρίζει τις ερευνητικές διαπάνες των φαρμακοβιομηχανιών, ενώ ταυτόχρονα αντιβαίνει στη λογική της ενιαίας εσωτερικής αγοράς, με αποτέλεσμα λόγω των χαμηλών τιμών να δημιουργούνται ελληνίψεις στην αγορά⁵. Η ευθύνη της διανομής, με εξαίρεση τα νοσοκομειακά φάρμακα φέρουν

1. Βλ. Γείτονα Μ., Οικονομία της υγείας και αξιολόγηση της φροντίδας υγείας στο Γείτονα Μ., Οικονομική Αξιολόγηση της Τεχνολογίκης Υγείας, Φαρμακοοικονομία και Λήψη Αποφάσεων, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Θεσσαλίας, Βόλος.

2. Petmesidou M., Health and Long-term Care: 2013 Report, Cologne: ASISP.

3. Βλ. Νικολοπούλου-Στεφάνου Η., Πολιτικές Φαρμάκου στην Ευρωπαϊκή Ένωση -Ο εκσυγχρονισμός του Ρυθμιστικού Πλαισίου, Εκδόσεις Παπαζήση 2002, σελ. 23.

4. Βλ. Γκόλνα Χ., Κοντιάδης Ξ., Σουλιώτης Κ., Φαρμακευτική πολιτική στην Ελλάδα και στην Ευρώπη (Λειτουργία της Αγοράς και Ρυθμιστικό Πλαίσιο), Εκδόσεις Παπαζήση 2005, σελ. 195, «Διαχρονικά η φαρμακευτική διαπάνη στην Ελλάδα εμφανίζει διακυμάνσεις σαφώς επηρεασμένες από τις επιπλογές της κεντρικής διοίκησης και ειδικότερα την εισαγωγή της θετικής λίστας συνταγογράφησης και τη θέσπιση περιορισμών στην τιμή των φαρμάκων» και σελ. 199-200, όπου «Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η επίδραση των δύο βασικών παραγόντων διαμόρφωση της φαρμακευτικής διαπάνης (τιμή και ποσότητα), όπως αυτοί με τη σειρά τους επηρεάζονται από τις παρεμβάσεις της κεντρικής διοίκησης στην αγορά φαρμάκου. Ο ρόλος του παραγοντα «τιμή», ιδιαίτερα, αποκτά οθοένα και μεγαλύτερη σημασία, αφενός λόγω της εκτεταμένης διάχυσης της τεχνολογίας τα τελευταία χρόνια, η οποία ασκεί αυξητικές τάσεις στο κόστος παραγωγής και αφετέρου λόγω της αδυναμίας του συστήματος να επέγει αποτελεσματικά τον παράγοντα «ποσότητα».

5. Γκόλνα Χ., Κοντιάδης Ξ., Σουλιώτης Κ., Φαρμακευτική πολιτική στην Ελλάδα και στην Ευρώπη (Λειτουργία της Αγοράς και Ρυθμιστικό Πλαίσιο), Εκδόσεις Παπαζήση 2005, σελ. 206.

οι διανομείς – φαρμακοποθήκες, με έντονο ανταγωνισμό μεταξύ των εταιρειών και σε αυτό το επίπεδο. Η διαδικασία διανομής ολοκληρώνεται μέσω των φαρμακείων, με τη διάθεση των σκευασμάτων στους ασθενείς, στα νοσοκομεία καθώς και στις κλινικές του ιδιωτικού τομέα.

Οι εθνικές πολιτικές ελέγχου αναπτύχθηκαν σε τρία διαδοχικά στάδια της κυκλοφορίας του φαρμάκου, δηλαδή κατά την παροχή άδειας κυκλοφορίας, κατά τον ορισμό τιμής και κατά το στάδιο της αποζημίωσης της

δαπάνης από την κοινωνική ασφάλιση. Η εγχώρια ρυθμιστική παρέμβαση της πολιτείας παρουσίαζε συστηματικά μια βασική αντίφαση· ενώ επιδιωκόταν η περιστολή της συνοιλικής φαρμακευτικής δαπάνης, τόσο σε επίπεδο τιμής όσο και σε επίπεδο ποσότητας σκευασμάτων, τα ρυθμιστικά μέτρα περιορίζονταν στον εξαντλητικό έλεγχο τιμών, στην παρέμβαση δηλαδή επί της προσφοράς, υποβαθμίζοντας τους μηχανισμούς ελέγχου και εξορθολογισμού του όγκου της κατανάλωσης με παρεμβάσεις επί της ζήτησης.

Αποτέλεσμα της μονομερούς αυτής επιλογής ήταν η συνεχής και με σταθερούς ρυθμούς αύξηση της φαρμακευτικής δαπάνης, η οποία επιβάρυνε τους προϋπολογισμούς των ασφαλιστικών ταμείων αλλά και τα ατομικά εισοδήματα, ενώ παράλληλα εκ των πραγμάτων περιόρισε την πρόσβαση των πολιτών στην αποτελεσματικότερη θεραπευτική φαρμακευτική επιλογή, δεδομένου ότι απέτρεψε τη φαρμακευτική βιο-

μηχανία από τη διάθεση των προϊόντων της στην εγχώρια αγορά υπό συνθήκες αντίστοιχες για την κερδοφορία της⁶.

Την ήδη περίπλοκη πραγματικότητας της φαρμακευτικής πολιτικής στην Ελλάδα επέτεινε η οικονομική–δημοσιονομική κρίση της τελευταίας δεκαετίας, με την επακόλουθη συνέπεια της δέσμευσης των εθνικών πολιτικών υπό το αδιάτροπο πλέγμα των μνημονιακών επιταγών, που διεύρυναν αναγκαστικά την κρατική ρυθμιστική παρέμβαση. Ήδη με το νόμο 3845/2010 (ΦΕΚ τ. Α' αριθ. 65/06-05-2010) προβλέφθηκαν οι πρώτες παρεμβάσεις στο χώρο της υγείας, επεκτεινόμενες και στο χώρο του φαρμάκου. Στο Παράρτημα III του ανωτέρω νόμου, στο κεφάλαιο των αναγκαίων Δημοσιονομικών Πολιτικών και με υπότιτλο «Μεταρρύθμιση του τομέα της υγείας» προβλέπεται ότι: «Η κυβέρνηση θα εφαρμόσει σύστημα διπλογραφικού λογιστικού ελέγχου των χρήσεων σε νοσοκομεία, την περιοδική δημοσίευση των ελεγμένων ισοποιησμών, καθώς και βελτιώσεις στους μηχανισμούς τιμολόγησης και κοστολόγησης. **Η κυβέρνηση προγραμματίζει επίσης να διαχωρίσει τον κλάδο υγείας από τον κλάδο συνταξιοδότησης, να συγχωνεύσει τα κονδύλια για την απλοποίηση του υπερβολικά κατακερματισμένου συστήματος, καθώς και να συγκεντρώσει όλες τις σχετικές με την υγεία δραστηριότητες υπό την αρμοδιότητα ενός μόνο υπουργείου.**

Περαιτέρω στο Παράρτημα IV, στο κεφάλαιο για τις διαφθωτικές μεταρρυθμίσεις και με υπότιτλο «Για τον εκσυγχρονισμό του συστήματος υγείας» προβλέπεται μεταξύ άλλων ότι: «**Η κυβέρνηση θα υιοθετήσει νομοθεσία για το θεσμικό πλαίσιο προμηθειών υγείας [νόμος 3580/2007], θα δημιουργήσει σύστημα για τη διαχείριση των φαρμάκων, το οποίο θα ευνοεί τη χρήση γενόσημων φαρμάκων–αντιγράφων [συμπεριλαμβανομένου και ενός συστήματος πλεκτρονικής παρακολούθησης των συνταγών**

6. σε Γκόλνα Χ., Κοντιάδης Ξ., Σουλιώτης Κ., Φαρμακευτική πολιτική στην Ελλάδα και στην Ευρώπη (Λειτουργία της Αγοράς και Ρυθμιστικό Πλαίσιο), Εκδόσεις Παπαζήση 2005, σελ. 17.

των γιατρών]....».

Συναφώς, στην παρ. 2.8 του κεφαλαίου «Έκσυγχρονισμός του συστήματος υγείας» του Παραρτήματος V.2 του Μνημονίου Συνεννόησης μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας, του Ευρωπαϊκού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας και της Τράπεζας της Ελλάδος, σχέδιο το οποίο κυρώθηκε με την παρ. 2 περιπτ. α΄ του άρθρου 1 του ν. 4046/2012 [Α΄ 28/14.2.2012], προβλέπεται η λίψη μέτρων για τη μείωση των εξωνοσοκομειακών ιατροφαρμακευτικών δαπανών της χώρας, ορίζοντας συγκεκριμένα ότι «*H Κυβέρνηση εξακολουθεί να εφαρμόζει τη συνοδική μεταρρύθμιση του συστήματος υγείας την οποία άρχισε το 2010, με στόχο να διατηρήσει τις δημόσιες δαπάνες για την υγεία στο ή κάτω του 6 τοις εκατό του ΑΕΠ, ενώ παράλληλα θα διατηρεί την καθολική πρόσβαση και θα βελτιώνει την ποιότητα της παρεχόμενης περίθαλψη. Η εφαρμογή ενός συνόλου συνεκτικών πολιτικών οι οποίες θα περιλαμβάνουν αλλαγές στην τιμολόγηση, τη συνταγογράφηση και την αποζημίωση των φαρμάκων που θα ενισχύουν τη χρήση πιγότερο ακριβών φαρμάκων, θα ελέγχουν τη συνταγογράφηση και την κατανάλωση και θα διώκουν την ανάρμοστη συμπεριφορά και την απάτη. Η Κυβέρνηση καθορίζει ένα συνεπές σύνολο κινήτρων και υποχρεώσεων για όλους τους συμμετέχοντες στην αλυσίδα εφοδιασμού φαρμάκων (συμπεριλαμβανομένων και των παραγωγών, των φαρμακείων, των γιατρών και των ασθενών) με σκοπό τη χρήση γενόσημων φαρμάκων. Εάν η μηνιαία παρακολούθηση της δαπάνης δείξει ότι η μείωση των φαρμακευτικών δαπανών δεν παράγει τα αναμενόμενα αποτελέσματα, θα πρέπει άμεσα να ληφθούν πρόσθετα μέτρα ώστε η φαρμακευτική κατανάλωση να διατηρηθεί υπό έλεγχο»⁷.*

Σε συμμόρφωση προς τις ανωτέρω μνημονιακές δε-

σμεύσεις, κατεβλήθη προσπάθεια από τη Διοίκηση με τη λίψη πολλών νομοθετικών και κανονιστικών παρεμβάσεων στο χώρο του φαρμάκου, ώστε να επιτευχθεί η πλέον ορθολογική χρήση των υφισταμένων πόρων, με παράλληλη διασφάλιση της ποιότητας της παρεχομένης περιθάλψεως προς τους ασφαλισμένους του ΕΟΠΥΥ. Στα ληφθούμενα μέτρα⁸ αυτά περιλαμβάνονται ο εξορθολογισμός του τρόπου τιμολογήσεως των φαρμάκων και η πρόβλεψη αναλογικού rebate και clawback στους παρόχους παρασκευαστές και φαρμακοποιούς.

Στην Ελλάδα η τιμολόγηση των φαρμακευτικών προϊόντων είναι βασισμένη στο σύστημα εξωτερικών τιμών αναφοράς (international reference pricing)⁹. Με βάση την υπουργική απόφαση Γ5.(α)/οικ.90552 (ΦΕΚ 3890/Β/02.12.2016), η ανώτατη τιμή παραγωγού (ex factory) των φαρμάκων αναφοράς υπό καθεστώς προστασίας (on-patent) ορίζεται ως ο μέσος όρος των τριών χαμηλότερων τιμών του ίδιου φαρμάκου, ως προς τη δραστική ουσία, φαρμακοτεχνική μορφή, περιεκτικότητα και συσκευασία (9ψήφιος κωδικός ΕΟΦ) στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης που δημοσιεύουν αξιόπιστα στοιχεία¹⁰.

Ειδικότερα, για να λάβει τιμή για πρώτη φορά ένα φάρμακο, πρέπει να έχει τιμολογηθεί σε τουλάχιστον τρία κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σε περίπτωση που δεν υφίσταται το ίδιο φάρμακο σε τρεις χώρες δεν τιμολογείται. Ορφανά φάρμακα δύναται να τιμολογηθούν ακόμη και εάν διατίθενται τιμές σε δύο μόνο άλλα κράτη μέλη. Παράλληλα, δεν εκδίδονται τιμές για φάρμακα, που παρότι είναι τιμολογημένα, δεν έχουν πωλήσεις στη διάρκεια των 3 τελευταίων ετών από την ημερομηνία έναρξης της διαδικασίας έκδοσης τιμών ή δεν έχουν πωλήσεις για 3 συνεχή έτη μετά την πρώτη τιμολόγησή τους, ανεξάρτητα από το εάν έχει

7. Στόχος των μέτρων που θα ληφθούν για την προώθηση της χρήσης των γενόσημων και φθινότερων φαρμάκων είναι, κατά τα αναφερόμενα στο ως άνω Παράρτημα του Μνημονίου Συνεννόησης, η «βαθμιαία και ουσιαστική» αύξηση έως το τέλος του 2013 του μεριδίου των γενόσημων φαρμάκων έως 60% του συνολικού όγκου των φαρμάκων που πωλούνται από τα φαρμακεία.

8. Βλ. ΣτΕ 59/2014 σκέψη 5.

9. Petmesidou, M., Health and Long-term Care: Update of the 2014 Report, Cologne: ASISP.

10. Η Μάλτα, η Εσθονία, η Σουηδία και η Δανία δεν χρησιμοποιούνται ως χώρες αναφοράς, καθώς δεν δημοσιεύουν αξιόπιστα στοιχεία για τις τιμές των φαρμάκων τους (ΣΦΕΕ 2012).

ανακληθεί η άδεια με διαπιστωτική πράξη του ΕΟΦ¹¹. Η ανώτατη τιμή παραγωγού των φαρμάκων αναφοράς μετά τη λήξη της περιόδου προστασίας της δραστικής ουσίας (off-patent) και την πρώτη κυκλοφορία του πρώτου αντίστοιχου γενοσήμου προϊόντος στην ελληνική αγορά (με βάση τα στοιχεία πωλήσεων του ΕΟΦ), μειώνεται αυτόματα είτε στο 50% της τελευταίας τιμής υπό προστασία (δηλ. την τιμή που είχε όταν κυκλοφόρησε το 1ο γενόσημο), είτε στον μέσο όρο των τριών χαμηλότερων τιμών των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, διατηρώντας όποια από τις δύο είναι η χαμηλότερη, χωρίς όμως η τιμή του να μειωθεί κάτω από τη χαμηλότερη τιμή της ΕΕ¹².

Αναφορικά με τα φάρμακα αναφοράς, για τα οποία δεν υπάρχει αντίστοιχο γενόσημο προϊόν με καταγεγραμμένες πωλήσεις στον ΕΟΦ κατά το τελευταίο δωδεκάμηνο πριν την ημερομηνία έναρξης της ανατιμολόγησης από τον Οργανισμό ή υπάρχουν μόνο παρόμοια φάρμακα που τιμολογούνται βάσει του άρθρου 10 της παρούσης (παραγόμενα στην Ελλάδα), ισχύει αποκλειστικά ο μέσος όρος των τριών χαμηλότερων τιμών στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η τιμή των γενόσημων¹³ φαρμάκων, ανεξαρτήτως της ημερομηνίας έγκρισής τους, διατηρούν το 65% της προκύπτουσας τιμής των αντίστοιχων φαρμάκων αναφοράς, μετά τη λήξη της «περιόδου προστασίας των δεδομένων», όπως αυτή διαμορφώνεται με βάση τα προαναφερθέντα.

Με σκοπό την προώθηση της χρήσης λιγότερο δαπανηρών θεραπειών και την προστασία της δημόσιας υγείας, και με σκοπό να μην υπονομεύεται η επάρκεια των εν πλήρω προϊόντων για την κάλυψη των αναγκών των ασθενών, ορίζονται όρια προστασίας μειώσεων των τιμών στα προϊόντα που έχουν απωλέσει την προστασία της πατέντας, και αντιστοίχως στα γενόσημα,

όπως ορίζονται κάθε φορά στη σχετική υπουργική απόφαση¹⁴.

Κατά την εφαρμογή των ανωτέρω, οι μειώσεις τιμών που προκύπτουν σε κάθε ανατιμολόγηση δεν δύνανται να είναι μεγαλύτερες από 10% επί της κονδρικής τιμής. Ειδικά για τα γενόσημα, εάν μετά το τέλος των υπολογισμών η προκύπτουσα τιμή είναι μεγαλύτερη από το προϊόν αναφοράς χωρίς προστασία, τότε η προστασία του 10% δε θα εφαρμόζεται και η τιμή του γενόσημου θα καθορίζεται στο 65% της προκύπτουσας τιμής του προϊόντος αναφοράς.

Επιπροσθέτως, για τα γενόσημα φάρμακα με λιανική τιμή άνω των 12 ευρώ εφαρμόζεται δυναμική τιμολόγηση, σύμφωνα με την οποία για κάθε 250.000 ευρώ πωλήσεις, οι ως άνω καθορισμένες τιμές υφίστανται περαιτέρω μείωση από 1%-15% και αναδρομικής εφαρμογής του συστήματος των επιστροφών (rebates). Συγκεκριμένα, για κάθε ποσοστιαία αύξηση της διείσδυσής τους, θα μειώνεται η τιμή τους κατά μία ποσοστιαία μονάδα και θα επιβάλλεται αντίστοιχο αναδρομικό rebate¹⁵.

Για εκείνα τα φάρμακα για τα οποία έχει αναπτυχθεί έρευνα δραστικής ουσίας ή φαρμακοτεχνικής μορφής ελληνικής κατοχυρωμένης ευρεσιτεχνίας και για τα οποία υφίστανται κλινικές φαρμακευτικές μελέτες και άδεια κυκλοφορίας του ΕΟΦ, στη διαμόρφωση του κοστολογίου θα λαμβάνεται υπόψη και η αξία νέων επενδύσεων, το κόστος έρευνας και ανάπτυξης της δραστικής ουσίας ή φαρμακοτεχνικής μορφής, καθώς και η αποτίμηση της τεχνογνωσίας. Το ανώτατο ποσοστό καθαρού κέρδους ορίζεται σε 8,5% και υπολογίζεται στο συνολικό κόστος εκτός αποσβέσεων, τόκων και κέρδους υπέρ τρίτων για φασόν.

Με το Ν. 4472/2017 και οικ. 38152/ΦΕΚ 1761/Β/22. 05.2017 γίνεται καθορισμός της ενδεικτικής τιμής λια-

11. Βλ. σχετικά Γκόλνα Χ., Κοντιάδης Ξ., Σουλιώτης Κ., Φαρμακευτική πολιτική στην Ελλάδα και την Ευρώπη - Λειτουργία της αγοράς και ρυθμιστικό πλαίσιο, εκδόσεις Παπαζήση, 2005.

12. ΣΦΕΕ, Η Φαρμακευτική αγορά στην Ελλάδα - γεγονότα και στοιχεία 2017.

13. Ως γενόσημο φάρμακο ορίζεται το φάρμακο με την ίδια ποιοτική και ποσοτική σύνθεση σε δραστικές ουσίες, την ίδια φαρμακοτεχνική μορφή με το φάρμακο αναφοράς και του οποίου η βιοϊσοδυναμία με το φάρμακο αναφοράς έχει αποδειχθεί βάσει των κατάλληλων μεθητών βιοδιαθεσιμότητας (ΦΕΚ 1530 Β' /2014).

14. Petmesidou M., Polyzoidis P., Religion und Wohlfartsstaatlichkeit in Griechenland: Die Orthodoxie in sozialpolitischen Klientelismus in Gabriel K., Reuter H.R, Kurschat A., Leibold S. (eds), Religion und Wohlfartsstaatlichkeit in Europa, Tübingen: Mohr Siebeck.

15. Souliotis K., Lionis C., Creating an Integrated Health Care System in Greece: A Primary Care Perspective, Journal of Medical Systems, 29(2): 187-196.

νικής πώλησης και της ανώτατης νοσοκομειακής τιμής των ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ.¹⁶, καθώς και ο τρόπος διάθεσης αυτών. Σύμφωνα με την απόφαση που εξειδικεύει τις διατάξεις του νόμου, η ενδεικτική λιανική τιμή διαμορφώνεται ως εξής: α) από τον μέσο όρο των τριών χαμηλότερων τιμών των κρατών μελών της ΕΕ., όπου βρέθηκε τιμή, β) σε περίπτωση που δεν είναι δυνατή η τιμολόγηση του προϊόντος ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ. με βάση την προηγούμενη περίπτωση, το προϊόν λαμβάνει ως τιμή βάσης, για τον καθορισμό της ενδεικτικής τιμής λιανικής πώλησης, το μέσο όρο των τιμών στα δύο κράτη μελή, όπου βρέθηκε τιμή, γ) αν το φαρμακευτικό προϊόν ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ. τιμολογείται σε ένα μόνο κράτος μέλος, τότε λαμβάνεται η χαμηλότερη τιμή μεταξύ της ισχύουσας τιμής, εφόσον υπάρχει, και της τιμής που έχει στο άλλο κράτος μέλος, αλλιώς λαμβάνει την τιμή που έχει στο κράτος μέλος αυτό, δ) αν δεν είναι δυνατή η εφαρμογή της προηγούμενης περίπτωσης, τότε το προϊόν ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ. τιμολογείται με βάση την συσχέτιση με όμοια ως προς τις δραστικές ουσίες, τις περιεκτικότητες και τις φαρμακοτεχνικές μορφές προϊόντα στην Ελλάδα. Εξάλλου, η συσχέτιση μπορεί να γίνεται και με όμοια συνταγογραφούμενα φάρμακα. Η τιμή που αναζητείται αφορά τιμές παραγωγού (ex factory), ή στην τιμή παραγωγού που μπορεί να εξαχθεί από την έρευνα σε λοιπά είδον τιμών (ήτοι εισαγωγού ή χονδρική ή λιανική)¹⁷.

Ως ενδεικτική τιμή λιανικής πώλησης ορίζεται η τιμή βάσης που προκύπτει δυνάμει της προηγούμενης παραγράφου, προσαυξημένη κατά 30%, πλέον του προβλεπόμενου Φ.Π.Α. Η ενδεικτική τιμή λιανικής

πώλησης, επισημαίνεται στην απόφαση ότι δεν είναι υποχρεωτική για τις φαρμακευτικές εταιρίες, τους Κατόχους Άδειας Χονδρικής Πώλησης φαρμάκων, για τα φαρμακεία ή για τους υπόλοιπους φορείς λιανικής διάθεσης των προϊόντων αυτών. Επιπλέον, με την ΥΑ καθορίζεται ο τρόπος διαμόρφωσης της Ανώτατης Υποχρεωτικής Νοσοκομειακής Τιμής, ενώ για τα φαρμακευτικά προϊόντα αποκλειστικά παραγόμενα στην Ελλάδα τονίζεται ότι λαμβάνουν τιμή βάσης, η οποία καθορίζεται βάσει κοστολογίου, στο οποίο περιλαμβάνονται οι δαπάνες παραγωγής και συσκευασίας, για κάθε μορφή και συσκευασία, καθώς και οι δαπάνες Διοίκησης – Διάθεσης – Διάδοσης, καθοριζόμενες από αντίστοιχους επικαιροποιημένους ανά διετία πίνακες, οι οποίοι υπολογίζονται με βάση τα αντίστοιχα μέσα έξοδα του κλιάδου¹⁸. Ας σημειωθεί ότι οι τιμές των ελληνικών παραγόμενων προϊόντων δε θα πρέπει να είναι μεγαλύτερες από τις τιμές προϊόντων αναφοράς, που ανήκουν στο ίδιο ATC5 και έχουν παρεμφερή φαρμακοτεχνική μορφή και αντίστοιχη περιεκτικότητα¹⁹.

Τέλος, σύμφωνα με το Ν. 4512 (ΦΕΚ 5/Α/17.01.2018) «Ρυθμίσεις για την εφαρμογή των Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων του Προγράμματος Οικονομικής Προσαρμογής και άλλες διατάξεις» και συγκεκριμένα, κατά το άρθρο 259 αυτού, καταργείται η επιτροπή τιμών φαρμάκων. Έτσι, οι ανώτατες τιμές λιανικής, χονδρικής, νοσοκομειακής πώλησης, οι τιμές παραγωγού (ex-factory) και οι τιμές κάθε άλλης ειδικής πώλησης φαρμάκων, εκτός των ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ., καθορίζονται με Δελτία Τιμών, που εκδίδει ο Υπουργός Υγείας, ύστερα από γνώμη του Εθνικού Θρησκευτικού Φαρμάκων (Ε.Ο.Φ.). Τα εν λόγω Δελτία τίθενται σε ισχύ την επόμενη της ανάρτησής τους στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Υγείας, εκτός αν στο Δελτίο Τιμών ορίζεται μεταγενέστερα η έναρξη ισχύος τους, η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει τις σαράντα πέντε (45) πλήρεις ημέρες μετά την ανάρτηση.

16. Μη συνταγογραφούμενα φάρμακα.

17. ΣΦΕΕ, Η Φαρμακευτική αγορά στην Ελλάδα - γεγονότα και στοιχεία 2017.

18. <https://www.sfee.gr/category/bibliothiki/farmakeftiki-nomothesia>

19. Βλ. Γκόλνα Χ., Κοντιάδης Ξ., Σουλιώτης Κ., Η πολιτική διαμόρφωσης των τιμών και οι επιπτώσεις στις υπηρεσίες υγείας σε Κυριόπουλος Π., Αιαρόπουλος Α., Μπουρσανίδης Χ., Οικονόμου Χ. (επιμ.), Η ασφάλιση υγείας στην Ελλάδα, εκδόσεις Θεμέλιο.

Απλή αναλογική στους δήμους και στις περιφέρειες;

Του Κριτσίκη Αλέξανδρου
Δικηγόρου, Υπ ΔΝ

Σε πρόσφατες δηλώσεις του ο Υπουργός Εσωτερικών ανακοίνωσε, ότι πρόθεση της κυβέρνησης είναι οι δημοτικοί/περιφερειακοί σύμβουλοι να εκλέγονται με απλή αναλογική από τον Α γύρο των εκλογών, ενώ στο Β γύρο θα προκρίνονται οι επικεφαλής των δύο παρατάξεων, που συγκέντρωσαν την πλειοψηφία, εφόσον κανείς από τους δύο δε συγκέντρωσε το 50%+1 των ψήφων. Αξιοσημείωτο είναι ότι σε μια τέτοια περίπτωση οι αντιδήμαρχοι/αντιπεριφερειάρχες θα μπορούν να προέρχονται από οποιαδήποτε παράταξη.

Τι μας είπε ο οιλίγοις ο Υπουργός; Ότι η απλή αναλογική όπως όλα δείχνουν θα εφαρμοστεί από τις επόμενες εκλογές και είναι ένα ενδεδειγμένο εκλογικό σύστημα, το οποίο θα επιλύσει όλα τα προβλήματα. Είναι όμως το κατάλληλο εκλογικό σύστημα; Για την αριστερά ενδεχομένως να συνιστά μια λύση μιας και δεκαετίες τώρα η απλή αναλογική είναι πάγιο αίτημα της. Είναι όμως το ενδεδειγμένο σύστημα που θα εξυπηρετήσει τις ανάγκες των Δήμων/περιφερειών και θα οδηγήσει στην εύρωση πλειονιτικών και πρέπει να γίνουμε κακοί και να μην αποδοκιμάζουμε όποια εξέλιξη συντελεί στον εκδημοκρατισμό της τοπικής αυτοδιοίκησης η απλή αναλογική μάλλον περισσότερα προβλήματα θα φέρει παρά θα επιλύσει.

Ποια είναι τα προβλήματα που θα επιφέρει; Εν οιλίγοις και συνοπτικά πρώτο είναι η ακυβερνοσία. Με δεδομένο, ότι η πλειοψηφούσα τοπική αρχή ενδεχο-

μένως να μην έχει την πλειοψηφία στα δημοτικά/περιφερειακά συμβούλια δύσκολα θα παράγει έργο. Πώς θα διοικήσει το δήμο πχ ο εκάστοτε εκλεγμένος δήμαρχος όταν δεν θα έχει την πλειοψηφία στα δημοτικά συμβούλια να περάσει τις αποφάσεις του. Γιατί πολιτική βούληση μπορεί να υπάρχει, αλλά πώς θα αποτυπωθεί στην πράξη, όταν θα ισχύει η απλή αναλογική; Πώς θα συνεννοηθεί με τους αντιδημάρχους του ο εκάστοτε δήμαρχος, όταν αυτοί πιθανόν να προέρχονται από άλλες παρατάξεις και θα εξυπηρετούν τα δικά τους μικροκομματικά συμφέροντα; Αντίθετα θα δούμε δυστυχώς να παρουσιάζονται στις τοπικές κοινωνίες κάποιοι «επιτίδειοι», που θα κατέρχονται αντάρτες στις εκλογές, θα υφαρπάζουν πρανάγγελοντας τάχα το «νέο», την ψήφο των συμπολιτών τους και κατόπιν θα μπορούν να κάνουν κουμάντο στους δήμους εκβιάζοντας τους δημάρχους και παζαρεύοντας θέσεις στους δήμους έχοντας εκλεγεί-άκουσον- με ψήφους λίγων εκατοντάδων συμπολιτών τους!!! Αυτή δυστυχώς είναι μια ζοφερή προοπτική που ενδεχομένως και δυστυχώς βιώσουμε σε αυτές τις εκλογές. Αλήθεια σε πόσους νέους υποψήφιους δημάρχους δεν έχει ανοίξει ο όρεξη εξαιτίας της απλής αναλογικής να κατέλθουν στις εκλογές ονειρευόμενοι αξιώματα από το πουθενά; Γιατί καλό το νέο δεν θέμε, αλλά κάθε ΝΕΟ δεν είναι απαραίτητα και καλό!

Με αυτά και με τα άλλα με την απλή αναλογική μάλλον θα επέλθει ακυβερνοσία στην τοπική αυτοδιοίκηση παρά σταθερές και αξιόπιστες αυτοδιοικητικές αρχές. Και ναι μεν στα κοινοβουλευτικά συστήματα όταν οι συνασπισμοί διαλύονται η λύση είναι προσφυγή στις κάλπες, αλλά στην περίπτωση της τοπικής αυτοδιοίκησης τα πράγματα διαφέρουν! Στην δημοκρατία βέβαια δεν υπάρχουν αδιέξοδα, αλλά από την άλλη ως γνωστό «συν Αθηνά και χείρα κίνει». Δηλαδή πρέπει και εμείς να βάλουμε το χεράκι μας για να μην οδηγηθούμε σε αδιέξοδα και όχι να βγάλουμε τα ματάκια μας μόνοι μας...

Της Μαίρης Φλωροπούλου- Μακρή
τ. Αντιπροέδρου ΔΣΠ

CCBE – Διαρκής Επιτροπή, Βιέννη 8-9 Φεβρουαρίου 2018

Στη Βιέννη στις 8-9 Φεβρουαρίου 2018 έλαβε χώρα η συνεδρία της Διαρκούς Επιτροπής του Συμβουλίου των Δικηγορικών Συλλόγων Ευρώπης (CCBE). Το Δικηγορικό Σώμα της Ελλάδος εκπροσωπήθηκε από τους Δημήτρη Βερβεσό (Πρόεδρο ΔΣΑ & Ολομέλειας – Επικεφαλής), Ευστάθιο Κουτσοχώνα (Πρόεδρο ΔΣΘ), Νίκο Κουτκιά, Πάνο Αλεξανδρή, Παναγιώτη Περάκη, Χάρο Κονδύλη, Αναστάσιο Ντούγη και τον τ. Πρόεδρο CCBE Ευάγγελο Τσουρούλη.

Στη συνεδρίαση αυτή συζητήθηκαν μια σειρά ζωτικών θεμάτων που αφορούν το δικηγορικό λειτούργημα, ενώ η Ελληνική Αντιπροσωπεία έθεσε το ζήτημα της επιβεβλημένης κατάργησης, άλλως της δραστικής μείωσης, του ΦΠΑ στις νομικές υπηρεσίες, και σε κάθε περίπτωση της υπαγωγής των νομικών υπηρεσιών στη χαμηλή κλίμακα.

Η εισήγηση της Ελληνικής έγινε κατ' αρχή δεκτή αλλά το θέμα πρέπει να εξετασθεί στο πλαίσιο του προτεινόμενου σχεδίου Οδηγίας, που αποσκοπεί στην μεγαλύτερη εναρμόνιση των καθεστώτων ΦΠΑ στην ΕΕ. Με αυτό το σχέδιο Οδηγίας, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προτείνει την θέσπιση δύο μόνο κλιμάκων για όλα τα Κράτη Μέλη, με κατώτατο συντελεστή το 5%. Αφόνει, κατά τα λοιπά, στη διακριτική ευχέρεια των Κρατών Μελών να καθορίσουν το ύψος των συντελεστών κάθε κλίμακας. Αξιοσημείωτο είναι ότι στο σχετικό Παράρτημα του σχεδίου Οδηγίας απαριθμείται μια σειρά αγαθών και υπηρεσιών που υποχρεωτικά εντάσσονται στον ανώτερο συντελεστή για όλα τα Κράτη-Μέλη. Σ' αυτόν δεν περιλαμβάνονται οι νομικές υπηρεσίες και συνεπώς ανοίγει ο δρόμος για τη σημαντική μείωση, αν όχι την κατάργηση, του ΦΠΑ στις νομικές υπηρεσίες. Άλλα σημαντικά θέματα που εξετάσθηκαν ήταν: η εφαρμογή της 4^{ης} Οδηγίας για την καταπολέμηση του ξεπλύματος μαύρου χρήματος και η προστασία του επαγγελματικού απορρήτου, ο νέος θεσμός του Ευρωπαίου Εισαγγελέα και η εφαρμογή προηποπτικών μέτρων δέσμευσης περιουσίας διευρωπαϊκά, το BREXIT και οι επιπτώσεις του στους δικηγόρους, η Ευρωπαϊκή Συνθήκη για το Δικηγορικό Λειτούργημα, που προωθεί το Συμβούλιο της Ευρώπης σε συνεργασία με το CCEB και η Νομική Βοήθεια (Legal Aid). Το τελευταίο θέμα εισηγήθηκε ο Παν. Περάκης, Πρόεδρος της Επιτροπής Πρόσβασης στη Δικαιοσύνη (Access to Justice), ο οποίος παρουσίασε τις προτεινόμενες κατευθυντήριες γραμμές για ενιαίο ευρωπαϊκό πλαίσιο στη νομική βοήθεια. Τα βασικά σημεία της προτάσεως είναι τα ακόλουθα:

- (α) Η παροχή νομικής βοήθειας μόνο από Δικηγόρους
- (β) Η ανάθεση, κατά προτεραιότητα, της διαχείρισης του θεσμού της νομικής βοήθειας στους Δικηγορί-

**CCBE - Διαρκής Επιτροπή,
Vilnius 22-23/3/2018**

κούς Συλλόγους και η εξεύρεση και διάθεση επαρκούς χρηματοδότησης, με ειδική πρόβλεψη στον ετήσιο προϋπολογισμό των Κρατών-Μελών.

(γ) Ο δίκαιος προσδιορισμός της αμοιβής αυτών που παρέχουν νομική βοήθεια, που θα πρέπει να καταβάλλεται χωρίς καθυστερήσεις.

(δ) Η κατοχύρωση της ανεξαρτησίας των παρόχων νομικής βοήθειας και το δικαίωμα ελεύθερης επιλογής δικηγόρου από τον πολίτη, όπου αυτό είναι πρακτικά εφικτό.

Σύνοδος Κορυφής Προέδρων Δικηγορικού Συλόγου Ευρώπης Βιέννη 9/2/2018

Θεσμός του Δικηγορικού Σώματος της Ευρώπης είναι η Σύνοδος Κορυφής των Προέδρων όλων των Δικηγορικών Συλλόγων της Ευρώπης, που διοργανώνει κάθε χρόνο στη Βιέννη ο Δικηγορικός Σύλλογος Αυστρίας. Φέτος η Σύνοδος έλαβε χώρα στις 9 Φεβρουαρίου και την χώρα μας εκπροσώπησε ο Πρόεδρος του ΔΣΑ και της Ολομέλειας Δημ. Βερβεσός, ενώ παρέστησαν και ο Πρόεδρος ΔΣΘ Ευστ. Κουτσοχήνας, ο Πρόεδρος ΔΣΠ Γεω. Σταματογιάννης, ο τ. Πρόεδρος του CCBΕ Σωτ. Φέλιος και ο Παν. Αλεξανδρής, μέλος της Ελληνικής Αντιπροσωπείας στο CCBΕ.

Το κύριο θέμα της φετινής Συνόδου ήταν η διαφύλαξη της ανεξαρτησίας των Δικηγόρων και των Δικηγορικών Συλλόγων και η προστασία τους από την κρατική αυθαιρεσία που εμφανίζεται αυξημένη σε πολλές χώρες της Ευρωπαϊκής Ήπειρου. Ειδικότερα εξετάσθηκε η κατακριτέα κατάσταση επιθέσεων κατά δικηγόρων και της δικαιοσύνης που επικρατεί σήμερα στην Τουρκία και στην Πολωνία. Η Σύνοδος έληξε με ομόφωνο ψήφισμα των Προέδρων όλων των Δικηγορικών Συλλόγων της Ευρώπης για την ανάγκη κατοχύρωσης της αυτονομίας του δικηγορικού πειτουργήματος και της ανεξαρτησίας των δικηγόρων, που συνιστούν λιδίθιο της ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης και της εμπραγμάτωσης των θεμελιώδων δικαιωμάτων του πολίτη.

Αξιοσημείωτο είναι ότι και σ' αυτή τη Σύνοδο (όπως και σε άλλα διεθνή συνέδρια) αντιμετωπίσθηκε θέμα με την ονομασία της αντιπροσωπείας των Σκοπίων, στο τραπέζι της οποίας η πινακίδα έφερε τον ψευδοεπίγραφο τίτλο «Μακεδονία». Μετά από έντονο διάβημα της Ελληνικής Αντιπροσωπείας η σχετική πινακίδα απεσύρθη και αντικαταστάθηκε με νέα, με την αποδεκτή ονομασία (όπως ανακοινώθηκε και από τους διοργανωτές) "F.Y.R.O.M."

Στο Vilnius, πρωτεύουσα της Λιθουανίας, έλαβε χώρα στις 23/3/2018 συνεδρία της Διαρκούς Επιτροπής του Συμβουλίου των Δικηγορικών Συλλόγων Ευρώπης (CCBE), ενώ την προηγούμενη ημέρα συνεδρίασαν οι επί μέρους Επιτροπές. Η Ελληνική Αντιπροσωπεία απαρτιζόταν από τους Π. Αλεξανδρή, Ν. Κουτκιά, Π. Περάκη, Ι. Χαρακτινιώτη και Γ. Κουτσό, ενώ συμμετείχε στις εργασίες της Διαρκούς Επιτροπής ο Πρόεδρος του ΔΣΠ Γ. Σταματογιάννης, καθώς και ο τ. Πρόεδρος του CCBΕ Ε. Τσουρούλης. Τα κυριότερα θέματα που απασχόλησαν τους συνέδρους ήταν: η «Ημέρα του Ευρωπαίου Δικηγόρου», η Ευρωπαϊκή Συνθήκη για το Δικηγορικό Λειτούργημα, η Νομική Βοήθεια (έγινε δεκτή η εισήγηση του Π. Περάκη για τις κατευθυντήριες οδηγίες για ενιαίο ευρωπαϊκό πλαίσιο στη νομική βοήθεια), τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, θέματα Δεοντολογίας, το BREXIT και οι επιπτώσεις στους δικηγόρους καθώς και η μεταλλοντική θέση της Αγγλικής Αντιπροσωπείας στο CCBΕ, θέματα εκπαιδεύσεως Δικηγόρων, Πλατφόρμες και το Μέλλον του Δικηγορικού Επαγγέλματος, ΦΠΑ και θέματα Ποινικού Δικαίου. Ειδικότερα και κατόπιν εισηγήσεως της Ελληνικής Αντιπροσωπείας η Συνεδρία ασχολήθηκε με το θέμα της «άνευ απαγγελίας κατηγορίας» κράτησης των δύο Ελλήνων Αξιωματικών από την Τουρκία και της ουσιαστικης παρέμβασης του CCBΕ και μέσω του Εθνικού Δικηγορικού Συλλόγου Τουρκίας.

Ένα άλλο σημαντικό θέμα που απασχόλησε τους συνέδρους ήταν αυτό των ρυθμίσεων αστικού δικαίου στον τομέα της ρομποτικής και της τεχνητής νοημοσύνης (artificial intelligence) ενόψει σχετικού ψηφίσματος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και προτεινόμενες Οδηγίες. Αξιοσημείωτο είναι ότι στην Εισαγωγή του παραπάνω ψηφίσματος γίνεται αναφορά στον κλασικό μύθο του Πυγμαλίωνα, στον Φρανκεστάιν της Mary Shelley, στον θρύλο του γκόλιε της Πράγας και στο ρομπότ του Karel Čapek, ο οποίος επινόησε και τον όρο «ρομπότ»! Εν όψει του γεγονότος ότι η ανάπτυξη της ρομποτικής και της τεχνητής νοημοσύνης τρέχει και μπορεί να επιφέρει μεταβολές στον τρόπο ζωής και τις μεθόδους εργασίας καθώς και, μεταξύ άλλων, στους τομείς μεταφορών, παραγωγής και εμπορίου, γεωργίας, εκπαίδευσης και υγείας και γενικότερα στις συναλλαγές, πρέπει το Δικηγορικό Σώμα να εξετάσει επισταμένα το θέμα αυτό και να κάνει τη δική του αξιολόγηση και τις προτάσεις του.

Διεθνές Συνέδριο για το Δικηγορικό Απόρρητο – Vilnius 22/3/2018

Ταυτόχρονα με τις συνεδρίες της Διαρκούς Επιτροπής του CCBE, έλαβε χώρα στο Vilnius στις 22 Μαρτίου 2018 Διεθνές Συνέδριο με διοργανωτές τον Αμερικανικό Δικηγορικό Σύλλογο (ABA), το CCBE και τον Εθνικό Δικηγορικό Σύλλογο Λιθουανίας. Το θέμα του Συνεδρίου ήταν «Το Δικηγορικό Απόρρητο και οι προκλήσεις της σύγχρονης κοινωνίας» και συμμετείχε μεγάλος αριθμός τοπικών δικηγόρων αλλά και από τις ΗΠΑ και όλες τις χώρες της ΕΕ. Ειδικότερα εξετάσθηκαν προβλήματα που προκύπτουν από τις διατάξεις της φορολογικής νομοθεσίας και της Οδηγίας για την καταπολέμηση του ξεπλύματος βρώμικου χρήματος, οι οποίες διατάξεις θίγουν το δικηγορικό απόρρητο.

CCBE: Δικηγόρος Πειραιώς η νέα Πρόεδρος της Επιτροπής Εταιρικού Δικαίου

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου των Δικηγορικών Συλλόγων Ευρώπης (CCBE) ανακοίνωσε ότι νέα Πρόεδρος της Επιτροπής Εταιρικού Δικαίου ορίσθηκε ο Αντιγόνης Αλεξανδροπούλου, Δικηγόρος Πειραιώς και επικ. Καθηγήτρια του Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου Κύπρου. Η ανάθεση της Προεδρίας αυτής της σημαντικής επιτροπής στην Αντιγόνη Αλεξανδροπούλου είναι αφενός μία αναγνώριση της επιστημονικής κατάρτισης της συναδέλφου μας και των ποιλύχρονων ποιλύτιμων υπηρεσιών της στην εν λόγω επιτροπή και αφετέρου μεγάλη τιμή όχι μόνο για την ιδία αλλά και για την χώρα μας και όλη την Ελληνική Αντιπροσωπεία στο CCBE. Θερμά συγχα-

ρητήρια απευθύνουμε στην συνάδελφό μας, ο δε επιτυχία στο προεδρικό της έργο είναι δεδομένη.

Την 27/4/2018 στην Αθήνα, ζητήματα που απασχολούν έντονα την δικηγορική κοινότητα τέθηκαν από αντιπροσωπεία της Ολομέλειας των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων στον κο Jose de Freitas A' Αντιπρόεδρο του CCBE

Τον Α' Αντιπρόεδρο της CCBE, Jose de Freitas συνάντησε στα γραφεία του ΔΣΑ αντιπροσωπεία της Ολομέλειας των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων, με επικεφαλής τον Πρόεδρο του ΔΣΑ, Δημήτριο Βερβεσό.

Από την ελληνική πλευρά τέθηκαν στον Αντιπρόεδρο της CCBE, ζητήματα που απασχολούν έντονα την δικηγορική κοινότητα. **Τονίστηκαν ιδίως:**

Η επιβολή ασφαλιστικών και φορολογικών βαρών που έχουν δημευτικό χαρακτήρα καθώς μπορούν να φθάνουν το 80% του εισοδήματος του δικηγόρου.

Το ζήτημα της επιβολής ΦΠΑ στις δικηγορικές υπηρεσίες, που έχει ως συνέπεια την δυσχέρανση της πρόσβασης στην δικαιοσύνη και την άνιση μεταχείριση των διαδίκων φυσικών και νομικών προσώπων,

Η ανάγκη αξιοποίησης της διακριτικής ευχέρειας που παρέχει το σχέδιο οδηγίας για τον ΦΠΑ στα κράτη μέρη σε ό,τι αφορά το ύψος του ΦΠΑ των νομικών υπηρεσιών.

Η εμφανής θεσμική εκτροπή και απορρύθμιση της δικηγορίας κατά τρόπο που υπονομεύει την άσκηση του δικηγορικού πειτούργηματος και τα θεμελιώδη δικαιώματα των διαδίκων.

Ως χαρακτηριστικά παραδείγματα αναφέρθηκαν η κάμψη του δικηγορικού απορρήτου που προβλέπεται στην 4η Οδηγία για το ξέπλυμα βρώμικου χρήματος και η αναγνώριση αποδεικτικών μέσων, που κλιονίζουν τα υπερασπιστικά δικαιώματα, όπως οι κρυφοί μάρτυρες. Το ευκρινές συμπέρασμα είναι ότι ο ευρωπαϊκός νομικός πολιτισμός βρίσκεται σε αποδρομή.

Η ανάγκη αναγνώρισης του θεσμικού ρόλου του δικηγόρου και του σεβασμού του ως συλλειτουργού της Δικαιοσύνης.

Η ευρύτητα των ασυμβιβάστων με το δικηγορικό πειτούργημα δραστηριοτήτων

Το ζήτημα των εναλλακτικών μορφών επίλυσης διαφορών, όπως η διαμεσολάβηση.

Ο υπερπληθωρισμός των δικηγόρων

Η νομοθετική κατοχύρωση ελαχίστων αμοιβών.

Ο κ. Jose de Freitas αναγνώρισε τη σπουδαιότητα όλων των ζητημάτων που τέθηκαν από την ελληνική πλευρά και, απευθυνόμενος στο ελληνικό δικηγορικό σώμα, ανέφερε μεταξύ άλλων τα εξής:

"- Παρά το ότι η νομολογία του ΔΕΕ δεν είναι ευνοϊκή για το δικηγορικό σώμα σχετικά με το ζήτημα του ΦΠΑ, το νέο σχέδιο Οδηγίας δίδει πράγματι μια ευκαιρία επανεξέτασης του θέματος και τροποποίησης των προβλεπόμενων ποσοστών ΦΠΑ επί τα βελτίων. Θέση του CCBE είναι ότι ο ΦΠΑ πρέπει να είναι μηδενικός για τις υπηρεσίες παροχής νομικής βοήθειας και μειωμένος στις υπόλοιπες νομικές υπηρεσίες.

- Το δικηγορικό σώμα βάλλεται πολλαπλώς σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Ως χαρακτηριστικά παραδείγματα αναφέρθηκαν:

- η κάμψη του δικηγορικού απορρήτου, με σκοπό την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος, ιδίως του «λευκού κολάρου»

- η προώθηση πολυεπαγγελματικών εταιριών

- η ανάπτυξη ηλεκτρονικών εφαρμογών παροχής νομικών υπηρεσιών, από ιδιωτικές εταιρίες χωρίς τη συμμετοχή δικηγόρων.

- Η τάση διάσπασης του δικηγορικού σώματος μεταξύ δικηγόρων νομικών υπηρεσιών και δικηγόρων που παρίστανται σε δικαστήρια

- Για τον λόγο αυτόν, το δικηγορικό σώμα πρέπει:

- Να είναι ενιαίο και αρραγές.

- Να διαφυλάσσει με κάθε κόστος την ανεξαρτησία του.

- Να επιδιώκει την αυτορρύθμιση του, μέσω των Δικηγορικών Συλλόγων.

- Να επιμένει στην διαφύλαξη των δικηγορικών αξιών και των αρχών του κράτους δικαίου που τάχθηκε να υπηρετεί.

- Να καθορίζει το ίδιο τις ασυμβίβαστες δραστηριότητες, προς τον σκοπό διαφύλαξης του κύρους του δικηγορικού πειτουργήματος.

- Να επιδεικνύει την δέουσα υπευθυνότητα κατά την άσκηση του πειτουργήματός του.

- Ο Αντιπρόεδρος του CCBE τάχθηκε υπέρ των εναλλακτικών μορφών επίλυσης διαφορών, με την απο-

κλειστική συμμετοχή δικηγόρων.

Στην συνάντηση παρευρέθηκαν οι Πρόεδροι των Δικ. Συλλόγων: Θεσσαλονίκης, Ευστάθιος Κουτσοχήνας, Πειραιώς Γεώργιος Σταματογιάννης, Λαμίας Θανάσης Μακρυγιάννης, Βόλου Χρήστος Στρατηγόπουλος, Σερρών Παναγιώτης Καρίπογλου, Γιαννιτσών Ευστάθιος Φουντουκίδης, Καστοριάς Γεώργιος Μπαλιάκας, Μεσολογγίου Χρήστος Παϊσιος, Θηβών Σωτηρία Μανάρα, Νάξου Μαρία Μάρκου, Δράμας Αναστάσιος Πούλιος, Ζακύνθου Γιάννης Γιατράς, Βέροιας Φώτης Καραβασίλης, Κέρκυρας Γεώργιος Καλούδης, Εδέσσης Λεμονιά Γαϊσίδου, καθώς και οι Σύμβουλοι του ΔΣΑ : Μαρινέτα Γούναρη, Νίκος Κουτκιάς, Παναγιώτης Περάκης, Χρήστος Κακλαμάνης, Κωνσταντίνος Ρίζος, Σωτήρης Διαμαντόπουλος, ο Σύμβουλος του ΔΣΠ Κωνσταντίνος Τσαγκαρόπουλος και οι εκπρόσωποι του ΔΣ Λασιθίου κ.κ. Φαρσάρη και Τσαγκαράκη.

Την επομένη 28/4/2018 ημέρα Σάββατο, με μεγάλη επιτυχία πραγματοποιήθηκε στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών η Διεθνής Επιστημονική Ημερίδα με το επίκαιρο θέμα «*Η δικαστική ανεξαρτησία ως επιταγή του Κράτους Δικαίου και σκληρός πυρήνας του δικαιώματος σε δίκαιη δίκη».*

Την Ημερίδα συνδιοργάνωσαν η Ένωση Δικαστών και Εισαγγελέων και η Ολομέλεια των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων Ελλάδος και μεταξύ άλλων τίμησε με την παρουσία του ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, κ. Προκόπης Παυλόπουλος.

Το παρών έδωσαν επίσης ο υπουργός Δικαιοσύνης, κ. Σταύρος Κοντονής, ο Πρόεδρος του Αρείου Πάγου, κ. Βασίλειος Πέππας, ο Πρόεδρος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, κυρία Ανδρονίκη Θεοτοκάτου, αντιπρόεδροι του ΣτΕ και Πρόεδροι Δικαστικών Ενώσεων, ο Α' Αντιπρόεδρος της CCBE, κ. Jose de Freitas, οι πρώην Πρόεδροι του CCBE Σωτήρης Φέλιος και Ευάγγελος Τσουρούλης, ο πρώην Πρόεδρος της Βουλής, κ. Απόστολος Κακλαμάνης, βουλευτές, εκπρόσωποι πολιτικών κομμάτων, ακαδημαϊκοί, καθηγητές πανεπιστημίου και διαπρεπείς νομικοί από την Ελλάδα και το εξωτερικό, δικαστές όλων των βαθμίδων, Πρόεδροι Δικηγορικών Συλλόγων και Δικηγόροι από όλη την Ελλάδα, ο Πρόεδρος του Συμβολαιογραφικού Συλλόγου και άλλοι.

Στο β' Τμήμα της Ημερίδας προήδρευσε ο Πρόεδρος του ΔΣΠ κος Γ. Σταματογιάννης.

Απόστολος Κόντος,
Πρόεδρος Σ.Ν.Α.Δ.Π.
Δικηγόρος - Διαιπιστευμένος διαμεσολαβητής

Στοιχεία επικοινωνίας με το Σύλλογο
Facebook:
NEOI ΚΑΙ ΑΣΚΟΥΜΕΝΟΙ ΔΙΚΗΓΟΡΟΙ ΠΕΙΡΑΙΑ
Email: snadpeir@gmail.com

Την ώρα που πληκτρολογούνται αυτές οι γραμμές, βρισκόμαστε εν αναμονή της Μεγάλης Εβδομάδας. Το γεγονός πως τα τελευταία χρόνια το δικηγορικό σώμα βιώνει το δικό του Γολγοθά δε συνιστά καινοτυπία. Οι δε νομοθετικές εξελίξεις στον κλάδο δεν αφήνουν καν περιθώρια για προσδοκώμενη έστω Ανάσταση.

Το τελευταίο τρίμηνο, διάστημα που αφορά η παρούσα έκδοση, βιώνουμε συστηματικά απανίσωση σε κάθε έκφανση της επαγγελματικής μας δραστηριότητας. Ήδη στο από Ιανουαρίου ψηφισθέν Πολυνομοσχέδιο δοκιμάσαμε ως κλάδος την παντελή αδιαφορία του Υπουργείου στις παρατηρήσεις μας για την ενσωμάτωση θεσμών όπως η υποχρεωτική διαμεσολάβηση. Παράλληλα, 63 συνάδελφοι μας, εργαζόμενοι στις υπηρεσίες του ΕΚΧΑ κλήθηκαν να αποδεχτούν την ένταξη τους στο νέο φορέα ως υπάλληλοι, παραιτούμενοι από την δικηγορικής του ιδιότητα. Τούτο μάλιστα, τη στιγμή που το νομοσχέδιο ελάμβανε μέριμνα μόνο για 12 θέσεις εργασίας.

Τα χτυπήματα για το κλάδο μας δε σταματούν εκεί. Για την ακρίβεια έρχονται να καλωσορίσουν

με το καλημέρα κάθε νέο και νέα δικηγόρο. Στις πρόσφατες ρυθμίσεις με την πανελλαδική εξέταση των ασκούμενων συναδέλφων μας, στην πρωτοφανή κι αναιτιολόγητη αύξηση των ποσοστών αποτυχίας για τη λήψη της άδειας ασκήσεως επαγγελματος ήρθε να προστεθεί και η εξόφθαλμη καθυστέρηση της έκδοσης και δημοσίευσης των αποτελεσμάτων των εξετάσεων. Καθυστέρηση που τείνει να καταστεί πάγια τακτική στη «νέου τύπου» διαδικασία, αφήνοντας μετέωρους χιλιάδες νέους συναδέλφους. Τη ίδια καταστροφική ολιγωρία από πλευράς της κυβέρνησης δοκιμάζει κάθε νέος και νέα συνάδελφος ακόμα και στα πρώτα επαγγελματικά του βήματα. Αυτό διότι το σύνθητης καθεστώς εργασίας των νέων συναδέλφων μας σε δικηγορικές εταιρείες βαπτίζεται ως απασχόληση επιστημόνων με μπλοκάκι παροχής υπηρεσιών. Πέραν της καταστρατήγησης κάθε επαγγελματικού δικαιώματος τους μέσω της τακτικής αυτής, οι συνάδελφοι μας βιώνουν και μια αναπάντεκτη αδικία αναφορικά με τις ασφαλιστικές τους εισφορές. Αυτή δεν είναι άλλη από την επιβάρυνση τους με ει-

σφορά ύψους 26% επί του εισοδήματος τους, τη στιγμή που στους υπόλοιπους κλάδους ο εργοδότης καταβάλλει το 20% με το ποσοστό του «απασχολούμενου» να περιορίζεται στο 6%. Βέβαια, σε αυτή την περίπτωση η στάση των αρμόδιων Υπουργείων κάθε άλλο παρά αναιτιολόγητη είναι με την εξήγησή της είναι προφανής, η αυτοαποκαλούμενη αριστερή κυβέρνηση διαλέγει συνειδητά να στέκει δίπλα στο πλευρό της «αδύναμης» εργοδότριας-εταιρείας κι όχι φυσικά στο νέο και νέα δικηγόρο που σε συνθήκες εργασιακού μεσαίωνα παρέχει τις υπηρεσίες του με μπλοκάκι...

Το ως άνω διάστημα, ο Σύλλογος των Νέων κι Ασκούμενων Δικηγόρων Πειραιά δε θα μπορούσε να μείνει απαθής στην προσπάθεια της ναζιστικής Χρυσής Αυγής να ρίξει το δηλητήριο της και στις γειτονιές της πόλης μας.

Την 25η.02.2018, ομάδα Χρυσαυγιτών επετέθη στον Κοινωνικό Χώρο «Φαβέλα» στον

Πειραιά. Στα θύματα της επίθεσης συγκαταλέγεται κι ο συνήγορος της πολιτικής αγωγής της οικογένειας του Παύλου Φύσσα, Ελευθερία Τομπατζόγλου. Με τις επιθέσεις σε βάρος συναδέλφων να κλιμακώνονται, επισημάναμε εξ αρχής πως η επίθεση στη συνάδελφο συνιστά επίθεση στο σύνολο του δικηγορικού σώματος που μάχεται για τις δημοκρατικές ελευθερίες και το κράτος Δικαίου. Καλέσαμε το σύνολο των συναδέλφων μας να σταθεί απέναντι σε κάθε είδους τέτοιες πρακτικές επαγγυπνώντας ενάντια στα συμφέροντα και τα ιδεολογήματα τους που δηλητηριάζουν με μισαλλοδοξία τους συμπολίτες μας.

Την ίδια στιγμή γίναμε θεατές φαινομένων

διαπόμπευσης συλληφθέντων σε αντίστοιχες περιπτώσεις από «όψιμους» τάχα θιασώτες των ανθρώπινων δικαιωμάτων που βιάστηκαν να κρυφτούν πίσω από πληκτρολόγια, αναγορεύοντας εαυτούς κατήγορους, εισαγγελείς και ποινικούς δικαστές. Παρ' ότι σε προσωπικό επίπεδο τέτοιες ενέργειες προκαλούν αποτροπιασμό και μόνο, ας μη γελιόμαστε. Η πάλη ενάντια στον ναζισμό και τα συμφέροντα που τον υποστηρίζουν πρέπει να είναι καθολική, ουσιαστική και καθημερινή. Οφείλουμε να στοχεύουμε στον απεγκλωβισμό ακόμα κι αυτών των συνειδήσεων που έχουν δηλητηριαστεί από την μισαλλοδοξία του. Είναι αυταπόδεικτό πως οι καρποί μιας τέτοιας προσπάθειας δεν μπορούν να αναζητηθούν ούτε σε «ιντερνετικές ποινικές καταδίκες», ούτε σε «ατομικά λιντσαρίσματα» ερειδόμενα ακόμη και σε τυχόν πρωπικές εμπάθειες.

Στα τρέχοντα του Συλλόγου μας τώρα, αναφορικά με την προσπάθειά του να πετύχει την παροχή των εκπτώσεων για τα μέλη του σε προϊόντα και υπηρεσίες της καθημερινότητας μας (αναλώσιμα, εκδόσεις νομικών βιβλίων, καφέ πλησίον των Δικαστηρίων) καλούνται οι ενδιαφερόμενοι να εκφράσουν το ενδιαφέρον τους στα δημοσιευμένα μέσα επικοινωνίας του Συλλόγου μας για την τάχιστη ενεργοποίησή του.

Αγαπητές/οι, εύχομαι από καρδιάς την ώρα που ξεφυλλίζετε αυτήν την έκδοση, η γιορτή του Πάσχα να έχει βρει εσάς και την οικογένεια σας γεμάτους υγεία, χαρά και θέληση για δημιουργία. Ας βιώσει ο καθένας μας τη δική του προσωπική Ανάσταση.

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ

Του Θωμά Σταμόπουλου,
Δικηγόρου Πειραιά

Ουπογράφων κατά το παρελθόν είχε συνεργασθεί με την, τότε, κυκλοφορούσα με την μορφή της εφημερίδος «ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΗ ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ», ενεργοποιηθείς στον τομέα του «ρεπορτάζ», δηλαδή στο σημαντικότερο, κατά την άποψή του, κομμάτι της ενημέρωσης του αναγνώστη της.

Με χαρά επαναλαμβάνεται η συνεργασία μας και ευθύς αμέσως παρατίθενται τα ακόλουθα ζητήματα, τα οποία υπέπεσαν στην αντίθηψή του κατά την άσκησιν των καθηκόντων του ως άκρως μάχιμου δικηγόρου.

ΤΟ ΕΙΡΗΝΟΔΙΚΕΙΟ ΝΙΚΑΙΑΣ

Η κατάσταση είναι τραγική στο Ειρηνοδικείο Νίκαιας.

Το Ειρηνοδικείο Νίκαιας από την ίδρυση του -νομίζω κατά το έτος 1987 - στεγάζεται στο ίδιο θηλιβερό κτίριο, το οποίο είναι παλαιάς και κακής κατασκευής, είναι εκτεθειμένο σε όλα τα δυσμενή

καιρικά φαινόμενα (κρύο, βροχή, ζέστη) και δεν διαθέτει βιοκλιματισμό, με αποτέλεσμα οι υπορετούντες σε αυτό, κυριολεκτικώς από πλευράς περιβάλλοντος να εργάζονται υπό απαράδεκτες συνθήκες για ένα κτίριο, στο οποίον στεγάζεται και πειτουργεί Δικαστική Υπηρεσία. Φυσικά δεν διαθέτει ίδιο PARKING.

Η γνώμη μου, είναι, πως το Υπουργείο Δικαιοσύνης, είτε πρέπει να μεταφέρει άμεσα την πειτουργία

του Ειρηνοδικείου Νίκαιας σε σύγχρονο βιοκλιματικό κτίριο, είτε μέσα στο κτίριο των, πρώπων, καπναποθηκών Κεράνη, έτσι ώστε οι υπορετούντες στην άνω Δημόσια Υπηρεσία να εργάζονται απερίσπαστοι υπό φυσιολογικές συνθήκες και κυρίως ανθρώπινες συνθήκες και δεν είναι δυνατόν, να εργάζονται σε ένα απαράδεκτο κτίριο, το οποίο, μόλις, ενοικιασθεί από το Δημόσιο, προβλέπεται μετά σφοδρής πιθανότητος, πως δεν θα επανεκμισθωθεί, ούτε σαν χώρος στεγάσεως φροντιστηρίων ξένων γλωσσών..., γιατί, μόνον, σαν τέτοιος προς το παρόν είναι πιθανόν, όχι δυνατό..., να εκμισθωθεί.

Η ΝΕΑ ΤΑΚΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Το σύστημα της περιόδου «νέας τακτικής» διαδικασίας έχει κατά γενική ομολογία αποτύχει και στην πράξη απεδείχθησαν, ως πραγματικοί οι λόγοι οι οποίουν ο γράφων είχε ζωηρά αντιδράσει στην θέσπιση και καθιέρωση του.

Συγκεκριμένα το παραπάνω σύστημα είναι γνωστό, πως αποτελεί ουσιαστικά έμπνευση ενός Δικαστή - ονόματα δεν λέμε-, αλλά πιστεύουμε, πως είναι γνωστό, ποιος είναι, ο οποίος δεν σκέφθηκε σφαιρικά το ζήτημα, αλλά, μόνο, από την σκοπιά του Δικαστή, δηλαδή με γνώμονα την μη συνεχή παρου-

σία του Δικαστή στην έδρα του.

Αυτή, όμως, η σκέψη δεν έφερε, ούτε πρόκειται κατά μείζονα λόγο να φέρει επίσημη σημασία των δικαιοδοτικού έργου των Δικαστών ουσίας, ΆΛΛΑ ΜΑΣ ΕΓY-ΡΙΣΕ ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ ΠΙΣΩ ΣΤΙΣ ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ ΔΕΚΑΕΤΙΑΣ ΤΟΥ 1980, ΟΠΟΤΕ ΕΦΑΡΜΟΖΟΤΑΝ ΚΑΤ' ΟΥΣΙΑΝ ΤΟ ΙΔΙΟ ΣΥ-ΣΤΗΜΑ, ΟΠΩΣ ΟΙ ΠΑΛΑΙΟΤΕΡΟΙ ΓΝΩΡΙΖΟΜΕ - ΔΙΕΞΑ-ΓΩΓΕΣ- ΚΑΙ ΤΟ ΟΠΟΙΟ ΕΠΕΒΡΑΔΥΝΕ ΤΟ ΔΙΚΑΙΟΔΟΤΙΚΟ ΕΡΓΟ ΤΩΝ ΔΙΚΑΣΤΩΝ.

Είναι γνωστό, πως με βάση το σύστημα της νέας τακτικής ο Δικαστής δυστυχώς φαίνεται να δικάζει, αλλά κατ' ουσίαν ελλείψει ακροαματικής διαδικασίας προσφεύγει στα διδάγματα της κοινής πείρας και τις αρχές της ποιογικής, πράγμα, το οποίον δύναται, να πράξει και ένας μέσος πολίτης...

Με άλλα λόγια το άνω σύστημα αφαιρεί από τον Δικαστή της ουσίας το σημαντικότερο πλεονέκτημα, που δίδει η ακροαματική διαδικασία σε ένα Δικαστή για να εκδώσει ορθή απόφαση, δηλαδή την αμεσότητα της επαφής του με την υπόθεση.

Εάν, μάλιστα, αναλογισθεί κάποιος, πως το σύνολο των Δικαστών μας, πλικίας κάτω των (40) σαράντα ετών, διαθέτει τόσο μικρή κοινωνική, όσο και μικρή επαγγελματική εμπειρία σαν Δικηγόροι, καθίσταται αντιληπτό, πως θα βιώσομε απίθανα πράγματα.

Άλλωστε, ήδη, έχουν παρατηρηθεί σημαντικές καθυστερήσεις στην έκδοση αποφάσεως με το νέο σύστημα, καθώς και τραγικές αστοχίες...

Συνεπώς η κατάργηση του παραπάνω δικονομικού συστήματος, Η ΤΗΡΗΣΗ ΤΩΝ ΧΡΟΝΙΚΩΝ ΠΡΟΘΕ-ΣΜΙΩΝ του οποίου, ήδη, έχει προκαλέσει διάφορα ευτράπελα... είναι απαραίτητα.

Επιτάσσεται η αντικατάστασή του με το παλαιό σύστημα, δηλαδή με ορισμό απ' αρχής ρητής δικασίμου και την κατάργηση του απαράδεκτου φαινομένου της προκαταθέσεως των προτάσεων.

ΚΑΤΑΡΓΗΣΙΣ ΤΩΝ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ

Πρόσφατη τραγική προσωπική εμπειρία, την οποία έζησα στο Αναθεωρητικό Δικαστήριο Αθηνών με οδήγησε στην παρούσα αναφορά και συγκεκρι-

μένα στον σχηματισμό τεκμηριωμένης πεποίθησης, πως τα Στρατιωτικά Δικαστήρια (Ναυτοδικεία, Στρατοδικεία, Αεροδικεία) πρέπει να καταργηθούν.

Η κατάργηση τους είναι απαραίτητη, γιατί δεν είναι δυνατόν, οι στρατιωτικοί να απολαμβάνουν ειδικής δωσιδικίας με όσα αυτό συνεπάγεται, ιδίως, όταν παραπέμπονται ως κατηγορούμενοι, είτε αξιωματικοί υψηλού βαθμού, -οπότε υπάρχει άλλη αντιμετώπιση- είτε κληρωτοί, οπότε, κυριολεκτικώς ο «θεός να τους φυλάει»...

Υπάρχει με λίγα λόγια μια διάκριση αναίτια, η οποία λειτουργεί σε βάρος του κοινού συμφέροντος.

Ο στρατιωτικός, καθώς και ο Υπουργός, πρέπει, να ποιογοδοτούν, όταν εγκαλούνται, στα Λαϊκά Δικαστήρια και να τυγχάνουν ιδίας κρίσεως με τον μέσο πολίτη, γιατί έχομε Δημοκρατία και δεν είναι πολίτες άλλης χώρας απολαμβάνοντες προνόμια, που, μόνο, σε κράτο αδιαφανή και μη Δημοκρατικά, δίδονται σε άτομα, τα οποία νέμονται την εξουσία.

Η ΑΝΑΓΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΘΙΕΡΩΣΗ ΜΙΑΣ ΕΝΙΑΙΑΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Ο Γράφων, ασκών το δικηγορικό επάγγελμα επί (36) τριάντα εξ συναπτά έτη, έχει καταλήξει στο συμπέρασμα, πως απαιτείται η θέσπιση μιας ενιαίας δικονομίας, η οποία θα καταργήσει την Αστική, την Ποινική και την Διοικητική Δικονομία, καθιστώσα το έργο της απονομής της Δικαιοσύνης άκρως λειτουργικό και κυρίως αποπληγμένο από την γραφειοκρατία.

Δεν χρειαζόμεθα διάφορες Δικονομίες, (πρωτόκολλα) για την απονομή της Δικαιοσύνης, χρειαζόμεθα ένα χρηστικό εργαλείο, το οποίο θα βοηθεί τον Δικαστή και τους διαδίκους, να εκφράζουν ταχέως, αμέσως και παραγωγικώς τις θέσεις τους,

ΓΙΑΤΙ ΚΑΤΑ ΚΟΙΝΗ ΟΜΟΛΟΓΙΑ Η ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΣ -ΑΥΤΟ ΤΟ ΕΧΟΥΝ ΕΠΑΝΕΙΛΗΜΜΕΝΑ ΕΠΙΣΗ-ΜΑΝΕΙ ΚΑΙ ΔΕΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΜΕΝΑ ΟΙ «ΤΡΟΙΚΑΝΟΙ» - ΠΑΣΧΕΙ ΑΠΟ ΒΡΑΔΥΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ.

Μέσα στις τομές, που πρέπει, να γίνουν για να

καταστή τούτο εφικτό, ο θέσπιση μιας ενιαίας Δικονομίας θα βοηθούσε τα μέγιστα.

Επιπροσθέτως θα βοηθούσε προς τούτο σημαντικά η εξειδίκευση των Δικαστών σε κλάδους δικαίου και η διακλάδωσή τους μέσω Γραμματειών και Συντονιστών Εργασίας.

Πρέπει να αντιληφθούμε, πως, εάν δεν καινοτομήσουμε, είναι βέβαιο, πως θα οδηγηθούμε σε, ακόμη, μεγαλύτερα αδιέξοδα με όσα αυτό συνεπάγεται για το μέλλον του τόπου.

Η ΕΦΕΣΗ ΚΑΤΑ ΚΑΤΑΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΟΙΝΙΚΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ

Η χώρα μας για μία άλλη φορά καταδικάσθηκε από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (Ε.Δ.Δ.Α.) εξ αιτίας αστειότατης αιτίας (Υπόθεση SHULI κατά Ελληνικής Δημοκρατίας).

Συγεκριμένα αναγνωρίσθηκε, πως το σύστημα, το οποίο εφαρμόζεται για την άσκηση εφέσεως κατά καταδικαστικής αποφάσεως Ποινικού Δικαστηρίου δεν προστατεύει τα δικαιώματα του καταδικασθέντος κατηγορουμένου, όταν οι δικάζοντες την έφεση του Δικαστές δέχονται, πως αυτή δεν είναι αιτιολογημένη και την απορρίπτουν σαν απαράδεκτη, επειδή στο σχετικό τυποποιημένο έντυπο, το οποίο χρησιμοποιείται κατά κόρον στις Γραμματείες των Ποινικών Δικαστηρίων δεν αιτιολογεί τους λόγους εφέσεώς του.

Η καταδίκη της Χώρας μας και γι' αυτόν τον λόγο είναι δίκαιη, γιατί ο κατηγορούμενος δεν είναι δυνατόν, να αιτιολογήσει την έφεσή του, όταν η ίδια η Πολιτεία στο έντυπο (φόρμα), την οποία χρησιμοποιεί κατά κόρο στις Γραμματείες των Ποινικών της Δικαστηρίων, ΔΕΝ ΑΠΑΙΤΕΙ ΤΗΝ ΠΑΡΑΘΕΣΗ ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑΣ, ΜΕ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ, ΙΔΙΩΣ, ΟΤΑΝ Ο ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕΝΟΣ ΔΕΝ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙ ΔΙΚΗΓΟΡΟ, Η ΣΧΕΤΙΚΗ ΕΦΕΣΗ ΤΟΥ ΝΑ ΜΗΝ ΑΙΤΙΟΛΟΓΕΙΤΑΙ.

Με άλλα λόγια το Ε.Δ.Δ.Α. αντιλήφθηκε, πως το Ελληνικό Δημόσιο για άλλη μία φορά, έχει καθιερώσει ένα σύστημα ατελέσφορο, το οποίο πλήττει τα βασικά δικαιώματα του κατηγορουμένου χωρίς

λόγο.

Με αφορμή το παραπάνω περιστατικό και προς τον σκοπό αποτροπής άλλων δυσάρεστων φαινομένων προτείνουμε τα ακόλουθα στα πλαίσια της ανεύρεσης μιας ορθής και αποτελεσματικής λύσεως:

1. Η έφεση κατά καταδικαστικών ποινικών αποφάσεων να υποβάλλεται σε έντυπο, το οποίο θα υπάρχει, ως πλεκτρονική φόρμα, στο διαδίκτυο, η οποία θα συμπληρώνεται από τον Γραμματέα του οικείου Δικαστηρίου, όταν η σχετική διαδικαστική ενέργεια λαμβάνει χώρα ενώπιον του και θα έχει σαν κύριο λόγο άσκησης έφεσης, την κακή εκτίμηση των αποδείξεων, από πλευράς εκκαλουμένων αποφάσεως, οπότε θα συμπληρώνεται κατά περίπτωση και οποιοσδήποτε άλλος λόγος εφέσεως, ο οποίος προτείνεται κατά περίπτωση από τον εικαλούντα.

2. Να θεσπισθεί η δυνατότητα της ασκήσεως της σχετικής εφέσεως και διαδυκτιακώς από το καταδικαζόμενο πρόσωπο, η οποία με απόδειξη παραλαβής θα παραλαμβάνεται από την οικεία Γραμματεία και θα προωθείται προς εκδίκαση στο επιλαμβανόμενο αυτής Ανώτερο Δικαστήριο.

Είναι απαράδεκτο και ασύγγνωστο στον αιώνα κατά τον οποίο η ψηφιακή τεχνολογία αναπτύσσεται και βοηθεί την καθημερινότητα, να εμφανίζονται τέτοια φαινόμενα.

Μετά απ' αυτά, ας μνη παραπονούμεθα, για την εμφανιζόμενη αναμφίβολη καθυστέρηση της Χώρας μας στην παρακολούθηση των διεθνών εξελίξεων.

ΕΚΔΗΛΩΣΗ

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΠΙΤΙΜΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΟΥΣ ΔΙΚΗΓΟΡΟΥΣ ΠΕΙΡΑΙΑ

Την Πέμπτη 22/2/2018 τιμήθηκαν από τον ΔΣΠ οι αποχωρήσαντες, επίτιμοι πλέον, δικηγόροι:

ΒΑΡΘΟΛΟΜΟΥ ΑΓΓΕΛΙΚΗ του ΧΡΗΣΤΟΥ
 ΒΟΥΡΓΙΔΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ του ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ
 ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΥ ΜΑΡΙΑ του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ
 ΓΟΥΔΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ του ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ
 ΔΗΜΟΥΛΕΑ ΕΛΕΝΗ του ΑΝΔΡΕΑ
 ΚΑΡΑΜΠΑΤΟΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ του ΧΡΗΣΤΟΥ
 ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ του ΚΩΝ/ΝΟΥ
 ΜΠΡΕΔΗΜΑ ΑΝΝΑ της ΗΛΙΑ
 ΝΤΑΝΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ του ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ
 ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΠΟΥΛΟΥ ΕΛΕΝΗ της ΝΙΚΟΛΑΟΥ

Ακόμη βραβεύτηκαν οι Νέοι Δικηγόροι που πρώτευσαν στις εξετάσεις ασκουμένων στις περιόδους 2016- 2017

Β' ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2016

ΚΑΛΟΘΕΤΟΥ ΜΑΡΙΑ του Χρυσοστόμου
 ΦΟΥΦΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ του Αντωνίου
 ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΥ ΙΩΑΝΝΑ της Ηλία
 ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ ΝΙΚΟΛΙΝΑ του Χριστοφόρου

Α' ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2017

ΑΜΠΑΝΤΛΙ ΜΑΡΙΑ της Αμπντεσατάρ
 ΓΑΛΛΙΑΣ ΜΙΧΑΗΛ του Βασιλείου
 ΑΤΖΕΜΙΑΝ ΜΑΡΙ ή Γκαραμπέτ
 (Δικηγόρος Αθηνών)
 ΜΠΕΤΣΗΣ ΑΝΔΡΕΑΣ του Χρήστου

“Εφαρμογή των διατάξεων του νέου ΚΠολΔ”

Επιστημονική ημερίδα στη μνήμη του Καθηγούτη
της Νομικής σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών
και Δικηγόρου Πειραιά Στέλιου Ν. Κουσούλη

Ο Δικηγορικός σύλλογος Πειραιά διοργάνωσε Επι-
στημονική ημερίδα στη μνήμη του Καθηγούτη της
Νομικής σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών και Δικη-
γόρου Πειραιά Στέλιου Ν. Κουσούλη στις 28 Μαρτίου
2018 στην αίθουσα εκδηλώσεων του ΔΣΠ με θέμα
«Εφαρμογή των διατάξεων του νέου ΚΠολΔ». Την εκ-
δήλωση χαιρέτησε ο Πρόεδρος του ΔΣΠ Γιώργος Στα-
ματογιάννης.

Ο κ. Νικόλαος Κλαμαρής, Ομότιμος καθηγούτης της
Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών αναφέρ-
θηκε στην προσωπικότητα του Στέλιου Κουσούλη. Στην
εκδήλωση μίλησαν οι κκ. Γεώργιος Ορφανίδης, καθη-
γούτης της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών
με θέμα «Κατάσχεση απαιτήσεων εις κείρας τρίτου».

Δημήτριος Τσικρικάς, καθηγούτης της Νομικής Σχο-
λής του Πανεπιστημίου Αθηνών με θέμα «Ένδικα
μέσα-Ασφαλιστικά μέτρα»

Γρηγόριος Τιμαρένης Δ.Ν., Δικηγόρος Πειραιά,
Πρόεδρος της Ελληνικής Ένωσης Ναυτικού Δικαίου με
θέμα «Διαγνωστική Δίκη-Ένδικες διαδικασίες».

Πορίσματα και σκέψεις από την Εφαρμογή των
διατάξεων του νέου ΚΠολΔ ανακοινώθηκαν από τον
κ. Νικόλαο Κλαμαρή, Ομότιμο καθηγούτη της Νομικής
Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών. Την εκδήλωση
παρακολούθησαν μέλη του ΔΣΠ.

Αλλαγές στο νόμο για τα συναινετικά διαζύγια

Στο άρθρο 28 του ν. 4531/2018 [ΦΕΚ 62/A΄] προβλέπονται ρυθμίσεις για τα συναινετικά διαζύγια και
συγκεκριμένα:

1. Στο Παράρτημα II του Κώδικα Δικηγόρων προστίθεται η φράση "Για παράσταση σε πράξη βεβαίωσης
πύσης γάμου ενώπιον συμβολαιογράφων 321 ευρώ"

2. Στην περίπτωση δ' του άρθρου 2 της αριθ.111376/11.1.2018 ΚΥΑ των Υπουργών Οικονομικών και Δι-
καιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων προστίθεται νέο εδάφιο ως εξής: "Για την πράξη με
την οποία βεβαιώνεται η πύση του γάμου και επικυρώνονται οι συμφωνίες των συζύγων οφείλονται πάγια
δικαιώματα και δεν καταβάλλεται τέλος χαρτοσήμου".

Συνάντηση αντιπροσωπείας της Συντονιστικής Επιτροπής Δικηγορικών Συλλόγων με τον Υπουργό Δικαιοσύνης

Με τον Υπουργό Δικαιοσύνης, Σταύρο Κοντονή, συνάντηθηκε χθες αντιπροσωπεία της Συντονιστικής Επιτροπής Δικηγορικών Συλλόγων της χώρας, αποτελούμενη από τον Πρόεδρο της Ολομέλειας, Δημήτρη Βερβεσό, τους Προέδρους των Δικηγορικών Συλλόγων Θεσσαλονίκης, Ευστάθιο Κουτσοχήνα, Πειραιώς, Γεώργιο Σταματογιάννη, Πάτρας, Αθανάσιο Ζούπα, Λαμίας, Αθανάσιο Μακρυγιάννη, Καστοριάς, Γεώργιο Μπαλιάκα, Ηλείας, Δημήτρη Δημητρουσιλόπουλο και Μεσολογγίου, Χρήστο Παϊσιο και τη σύμβουλο-ταμία του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών, Μαρινέττα Γούναρη-Χατζησαράντου.

Κατά την συνάντηση, η Συντονιστική Επιτροπή έθεσε τα κάτωθι θέματα στον Υπουργό:

1. Άμεση καταβολή των οφειλομένων αμοιβών νομικής βοήθειας, καθώς και αύξηση των προβλεπομένων αμοιβών σε συγκεκριμένες διαδικασίες, που πλογω του χαμηλού ύψους προβλεπόμενης αμοιβής, είναι αποτρεπτικές για τη συμμετοχή των δικηγόρων.

2. Κατάργηση του άρθρου 340 ΠΚ, όπως τροποποιήθηκε με τον ν. 4509/2017, καθώς υπονομεύει το δικαίωμα υπερασπίσεως, κατά παράβαση του Συντάγματος, της ΕΣΔΑ και του ενωσιακού δικαίου. Επισημάνθηκαν ιδιαιτέρως τα προβλήματα που έχουν δημιουργηθεί από την εφαρμογή του, σε μεμονωμένες περιπτώσεις προς το παρόν, ακόμα και σε αντίθεση με το πνεύμα της διάταξης, όπως αποτυπώνεται στην αι-

τιολογική έκθεση.

3. Ειδοποίηση του δικηγόρου του διαδίκου με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο (email) από τα διοικητικά δικαστήρια σε όσες περιπτώσεις δεν προβλέπεται σύμερα υποχρεωτικά επίδοση εκ του νόμου. Παρόμοια δυνατότητα να προβλεφθεί και στην πειθαρχική διαδικασία των δικηγόρων ενώπιον των πειθαρχικών συμβουλίων.

4. Ενιαίο γραμμάτιο προκαταβολής εισφορών και ενσήμων (παράσταση και προτάσεις) στην τακτική διαδικασία ενώπιον των ποιλιτικών δικαστηρίων.

5. Τροποποίηση της Κ.Υ.Α. αριθμ. 53/2018 «Καθορισμός του περιεχομένου της έγγραφης συμφωνίας μεταξύ του Δημοσίου και των οριζομένων ως δικηγόρων του, για καθορισμό της αμοιβής tous», προς το σκοπό όπως οι αμοιβές των κατ' αποκοπή δικηγόρων που συνεργάζονται με το Ελληνικό Δημόσιο να εξισωθούν κατ' ελάχιστον με τα προβλεπόμενα στο Παράρτημα I του Κώδικα Δικηγόρων.

Ο Υπουργός δήλωσε ότι θα μελετήσει τα θέματα που τέθηκαν και επιφυλάχθηκε να απαντήσει σε σύντομο χρονικό διάστημα επ' αυτών.

Οι εκπρόσωποι της Συντονιστικής Επιτροπής θα ενημερώσουν για τα θέματα αυτά και την επ' αυτών στάση του Υπουργείου την Ολομέλεια των Προέδρων Δικηγορικών Συλλόγων Ελλάδος, που θα συνεδριάσει στην Αθήνα, την Μ. Τρίτη, 3.4.2018.

Αντιπροσωπεία της Συντονιστικής Επιτροπής Δικηγορικών Συλλόγων της χώρας με την Υπουργό Εργασίας κτλ κ.Έφη Αχτσιόγλου

Με την Υπουργό Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αθλητικής γεγγύης, Έφη Αχτσιόγλου και τον Υφυπουργό, Αναστάσιο Πετρόπουλο, συναντήθηκε αντιπροσωπεία της Συντονιστικής Επιτροπής Δικηγορικών Συλλόγων της χώρας, αποτελούμενη από τον Πρόεδρο της Ολομέλειας, Δημήτρη Βερβεσό, τους Προέδρους των Δικηγορικών Συλλόγων Θεσσαλονίκης, Ευστάθιο Κουτσοχώνη, Πάτρας, Θανάση Ζούπα, Καστοριάς, Γεώργιο Μπαλιάκα, Ηλείας, Δημήτρη Δημητρουλόπουλο, Μεσολογγίου, Χρήστο Παΐσιο και τον σύμβουλο της Ολομέλειας σε θέματα ασφαλιστικού, Διονύση Ρίζο.

Επί των θεμάτων που είχε θέσει η Συντονιστική Επιτροπή στην προηγούμενη συνάντηση (7.3.2018), η Υπουργός Εργασίας ενημέρωσε για τα εξής:

Ανταποκρίθηκε θετικά στο αίτημα της Ολομέλειας για την χορήγηση επιδόματος ανεργίας (από τον λογαριασμό που έχει δημιουργηθεί από την εισφορά 120 €) στους ανέργους και υποαπασχολούμενους δικηγόρους και λοιπούς ασφαλισμένους τ. ΕΤΑΑ και δεσμεύθηκε ότι εντός της εβδομάδας θα έχει αποσταλεί το σχέδιο της σχετικής Υπουργικής Απόφασης.

Οι αναλογιστικές μελέτες των κλάδων επικουρικής ασφάλισης δικηγόρων και προνοίας δικηγόρων Αθηνών έχουν ήδη πρωθιθεί στην Εθνική Αναλογιστική Αρχή, προκειμένου να εξεταστεί η δυνατότητα απόσχισης των Κλάδων αυτών και των εισφορών που αντιστοιχούν από το ΕΤΕΑΕΠ (με δημιουργία αντίστοιχων ΝΠΙΔ).

Εντός του Απριλίου θα ολοκληρωθεί η εκκαθάριση των εισφορών του παρελθόντος έτους που υπολογίστηκαν από τον ΕΦΚΑ και καταβλήθηκαν αχρεωστήτως από τους ασφαλισμένους. Άμεσως μετά την εκκαθάριση, θα γίνουν όλες οι απαραίτητες ενέργειες ώστε να πραγματοποιηθεί η επιστροφή ή ο συμψφισμός (κατ' επιθογή του ασφαλισμένου) για όλες τις κατη-

γορίες ασφαλισμένων που έχουν πιστωτικό υπόλοιπο. Το αποτέλεσμα της εκκαθάρισης θα γνωστοποιηθεί στους ασφαλισμένους μαζί με το ειδοποιητήριο εισφορών ΕΦΚΑ Μαρτίου 2018.

Τα ειδοποιητήρια ΕΤΕΑΕΠ (τρέχοντα και αναδρομικά) θα εκδοθούν τον Ιούλιο του 2018. Η αναδρομική καταβολή των εισφορών ΕΤΕΑΕΠ 2017 θα γίνει σε δόσεις, ισάριθμες με τους μήνες της καθυστέρησης μέχρι την έκδοση των ειδοποιητηρίων.

Ευρωπαϊκά κονδύλια για την επιδότηση της άσκησης των δικηγόρων υπάρχουν, προκειμένου όμως να διατεθούν, πρέπει να ενταχθούν οι ασκούμενοι στα μητρώα μαθητείας του ΟΑΕΔ. Προς τούτο, το Υπουργείο δεσμεύθηκε να προβεί στην αναγκαία συνεννόηση με τη Διοίκηση του ΟΑΕΔ, για να γίνουν οι απαραίτητες διοικητικές ρυθμίσεις.

Εντός του έτους θα ολοκληρωθεί (τμηματικά) ο Ενιαίος Κανονισμός Παροχών του ΕΦΚΑγια όλους τους ασφαλισμένους και θα δοθεί η δυνατότητα πλεκτρονικής έκδοσης ασφαλιστικής ενημερότητας, κατά τα ισχύοντα στο *taxis*.

Πέραν των ανωτέρω, η αντιπροσωπεία της Συντονιστικής Επιτροπής έθεσε εκ νέου τα εξής ζητήματα, τα οποία η πολιτική προσέταξη του Υπουργείου ανάφερε ότι εξετάζει και επιφυλάχθηκε να απαντήσει:

- Το ζήτημα της δυνατότητας αποστολής ενιαίου ειδοποιητηρίου για όλες τις ασφαλιστικές εισφορές ΕΦΚΑ και ΕΤΕΑΕΠ.
- Το ζήτημα των τραπεζικών προμηθειών, για την πλεκτρονική πληρωμή των ειδοποιητηρίων του ΕΦΚΑ.
- Την αύξηση του ανώτατου ορίου οφειλής (από 20.000 € που είναι σήμερα) προκειμένου οι οφειλέτες του ΕΦΚΑ ελεύθεροι επαγγελματίες να μπορούν να

υπαχθούν στην απλοποιημένη διαδικασία εξωδικαστικής ρύθμισης του ν. 4469/2016 (120 δόσεις).

4. Την ενίσχυση των υπορεσιών των ΕΦΚΑ, ΤΥΔΕ, ΤΥΔΑ με προσωπικό, με σκοπό :

α) να αποφευχθούν καθυστερήσεις στην έκδοση

Πράξης Βεβαίωσης Οφειλής από τον ΕΦΚΑ, προκειμένου να υπαχθούν οι δικηγόροι στην εξωδικαστικό μονοχανισμό ρύθμισης των οφειλών τους,

β) την άμεση εξόφληση δαπανών υγειονομικής περιθαλψης σε είδος και σε χρήμα, που εκκρεμούν εδώ και πάρα πολλή χρόνια, των τομέων υγείας.

5. Την τήρηση όλων των διαδικασιών που προβλέπει η Νομοθεσία πριν την αποστολή οφειλών στο ΚΕΑΟ (προηγούμενη ακρόαση, νόμιμη κοινοποίηση καταδογιστικής πράξης, παροχή δυνατότητας ένστασης κλπ.), ώστε να διασφαλιστεί η άμυνα του ασφαλισμένου απέναντι σε τυχόν εσφαλμένες ασφαλιστικές εισφορές.

6. Την αναλογική εφαρμογή και στον ΕΦΚΑ των ρυθμίσεων της ΠΟΔ 1222/28.12.2017 της ΑΔΕ προκειμένου οι ασφαλισμένοι ή συνεργάτες του ΕΦΚΑ, που ταυτόχρονα οφείλουν ασφαλιστικές εισφορές, να εισπράττουν τις απαιτήσεις τους από τον ΕΦΚΑ (είτε εκ της συνεργασίας τους είτε από παροχές σε χρήμα κλπ) εφόσον τηρούν τις ρυθμίσεις, στις οποίες έχουν υπαχθεί.

7. Την εξασφάλιση της δυνατότητας τηλεφωνικής επικοινωνίας με τις υπηρεσίες των τ. Τομέων του ΕΤΑΑ (ΤΑΝ, ΤΥΔΕ, ΤΥΔΑ), έως ότου ολοκληρωθούν τα υπό κατασκευή πληροφοριακά συστήματα, προκειμένου να μην είναι αναγκαία η επιτόπια μετάβαση των ασφαλισμένων.

8. Τις σημαντικές ατέλειες στα πληροφοριακά συστήματα του ΕΦΚΑ, τα οποία δεν συνέχονται και δεν απλικηθείστριούν μεταξύ τους, με αποτέλεσμα -ενδεικτικά- δικηγόροι που καταβάλλουν κανονικά τις εισφορές τους να εμφανίζονται ανασφάλιστοι ή να μην αθροίζονται τα εισοδήματα των εμμίσθων δικηγόρων με εκείνα της ελεύθερης δικηγορίας για τον υπολογισμό της ελάχιστης ή της ανώτατης εισφοράς.

9. Την αύξηση της αποζημίωσης των δικηγόρων, δικαστικών αντιπροσώπων που συμμετέχουν στις εκπογές σωματείων, συνδικαλιστικών οργανώσεων και επιμελητηρίων σε σχέση με τα προβλεπόμενα στην ΥΑ υπ' αριθ. 2394/80/12 (ΦΕΚ 337 Β/14-2-2012).

10. Την επίβιση του ζητήματος της αρμοδιότητας απόφασης επί των ασκουμένων προσφυγών κατά αποφάσεων του ΕΦΚΑ, που σήμερα ανήκει στις Διοικούσες Επιτροπές.

Ανακοίνωση της Συντονιστικής Επιτροπής Δικηγορικών Συλλόγων Ελλάδος για την ανάγκη τροποποίησης του άρθρου 340 ΚΠΔ

Με έκπληξη λάβαμε γνώση της αντίδρασης της ΕΔΕ στην ομόφωνη απόφαση του ΔΣΑ για την ανάγκη τροποποίησης του άρθρου 340 ΚΠΔ, με αφορμή την εφαρμογή του και τον τρόπο εφαρμογής του από συγκεκριμένες δικαιοσύνεις συνθέσεις.

Ιδιαίτερη εντύπωση μας προκαλεί η σπουδή της ΕΔΕ για άμεση αντίδραση στην απόφαση του ΔΣΑ, όπως και η επιδεκτική αναφορά δεδομένων μια ποινικής υπόθεσης η απεικόνιση της οποίας στην συγκεκριμένη ανακοίνωση δεν αντικατοπτρίζει την συνολική πραγματική της διάσταση.

Το δικηγορικό σώμα, σθεναρά και διαχρονικά, αγωνίζεται για την ταχεία και ορθή απονομή της δικαιοσύνης. Η πρόσπιση των θεμελιωδών δικαιωμάτων των διαδίκων, ιδίως της υπεράσπισης του κατηγορούμενου, πρέπει να αποτελεί την κορωνίδα του δικαιϊκού μας συστήματος. Μόνη η επιτάχυνση της διαδικασίας, χωρίς την τήρηση δικαιοκρατικών εγγυήσεων, δεν αρκεί για την ορθή απονομή της δικαιοσύνης, που είναι το κυρίως ζητούμενο.

Η διάταξη του άρθρου 340 παρ. 1 ΚΠΔ, όπως τροποποιήθηκε με το ν. 4509/2017 όχι μόνο είναι προδηλώση αντισυνταγματική, αλλά, εφαρμόζεται και εσφαλμένα, αφού η εφαρμογή της δεν γίνεται, κατ'

εξαίρεσιν σε δίκες μακράς διάρκειας, αλλά κινδυνεύει να εξελιχθεί σε κανόνα. Για το θέμα αυτό ο ΔΣΑ με χθεσινή του απόφαση ζήτησε από τον Πρόεδρο και την Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου, τον Προϊστάμενο του Εφετείου Αθηνών και την ΕΔΕ να πάρουν θέση για την συμβατότητα με το Σύνταγμα και την ΕΣΔΑ, ή μη, της ως άνω διάταξης, χωρίς η ανακοίνωση της ΕΔΕ να παίρνει σαφή θέση επί του θέματος.

Οι δικηγόροι, ως συλληειτουργοί της δικαιοσύνης, επιδιώκουν σχέσεις συνεργασίας με τους δικαστές. Απαραίτητη προϋπόθεση όμως γι' αυτό αποτελεί ο αμοιβαίος σεβασμός του θεσμικού και διακριτού ρόλου τους. Δίκες χωρίς υπερασπιστές δικηγόρους δεν νοούνται. Εάν το ποινικό σύστημα στην Ελλάδα έχει φτάσει στα ακραία όριά του, όπως αναφέρεται στη σχετική ανακοίνωση της ΕΔΕ, είναι, συνευθύνη της Πολιτείας και όλων των συλληειτουργών της δικαιοσύνης, στο μέτρο που αναλογεί στον καθένα, να προασπίσουν την νομιμότητα και την εύρυθμη λειτουργία της.

Η Συντονιστική Επιτροπή Δικηγορικών Συλλόγων Ελλάδος αποφάσισε :

1. Να προτείνει την τροποποίηση του άρθρου 340 παρ. 1 ΚΠΔ, θέμα που θα θέσει στην επικείμενη συνάντηση με τον Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων
2. Να προτείνει στους Δικηγορικούς Συλλόγους της χώρας την κήρυξη συμβολικής δίωρης στάσης εργασίας των δικηγόρων – μελών τους από τις ποινικές δίκες των Εφετείων Κακουργημάτων, Μικτών Ορκωτών Δικαστηρίων και Μικτών Ορκωτών Εφετείων την προσεχή Τετάρτη 21.3.2018 και από ώρα 9.00' - 11.00' .

Ο ΘΕΟΣ ΤΗΣ ΣΦΑΓΗΣ

της ΓΙΑΣΜΙΝΑ ΡΕΖΑ

ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΟΜΑΔΑ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΠΕΙΡΑΙΑ

Παίζουν: Δημήτρης Παπακυριάκης - Γιώτα Μπουρλετίδης -
Νίκος Σκλαβουνάκος - Γιώτα Τσουνάκα

Μετάφραση: Γιώργος Βούρος

Σκηνοθεσία: Κωνσταντίνα Σταθοπούλου

Σάββατο 19 Μαΐου 2018 - Ώρα 20:30

“Κρεμλίνο” (Καραϊσκου 119, Πειραιάς)

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΕΙΡΑΙΑ

Ακαταδίωκτος Αμοραλισμός

Δημήτρης Πιστικός

Διάγουμε καιρούς, δυσχείμερους αλλά και πονηρούς. Η παρακμή κατακλύζει, διαποτίζει και σφραγίζει τον κοινωνικό και πνευματικό μας βίο. Ένα μεγάλο κύμα κακόβουλων και σκοπούμενων αναθεωρήσεων, παρουσιάζεται ως εκσυγχρονισμός και προσδευτισμός και εκπορεύεται από ποικιλώνυμα και ετερόκλητα κέντρα ή από αυτονομημένες ευήθειες. Οι αξίες περιφρονούνται, οι ιδέες ενοχοποιούνται, οι θρησκείες λιονταρούνται ή γίνονται μοχλοί εξυπηρέτησης άνομων συμφερόντων· οι παραδομένες ορθότητες και βεβαιότητες υπονομεύονται και διασπαλεύονται. Η οικονομική κρίση, σφίγγει την αγχόνη στο λαιμό πολιτών συμπολιτών μας. Ματόσο, κάποιοι εξακολουθούν να πλουτίζουν αθέμιτα. Τα σκάνδαλα κλιμακώνουν το δημόσιο βίο. Οι πενέστεροι, βουλιάζουν εξουθενωμένοι στην απελπισία, οδηγούνται στην αναρχία και στην ανυπακοή ενώ οι πιο ευαίσθητοι και ανίσχυροι εξωθούνται στην κατάθλιψη και στην αυτοχειρία. Οι περισσότεροι τηρούν στάση αναμονής ή παραιτούνται. Το κοινωνικό σώμα μοιάζει με κινούμενό άρμο.

Το τοπίο είναι θολό. Η σύγχυση επιτείνεται με τη βιόθεια σκοτεινών επικοινωνιακών εγκεφάλων, πρακτόρων, πρακτορίσκων, διαμορφωτών γνώμης, παπαγάλων, διαμαλπτών ή απλώς ανοήτων ουραγών. Η ασυλία, η ανισότητα, η ατιμωροσία, η κατάχρηση εξουσίας, η ανομία, η συνενοχή, η συγκάλυψη, η κυνικότητα και το «κουκούλωμα» αμαρτημάτων τού ηθικού και ποινικού νόμου, βασιλεύουν. «Η δημόσια ζωή μας είναι μια αληθηλοεξοντωτική ζούγκλα: με το δόλο, με τη συκοφαντία, με τη δεινή, με την αδιαντροπιά. Αυτοί οι άνθρωποι είναι σα να μασάσ ομάλη» έγραφε ο Σεφέρης στα 1947, πεις και ζούσε καταστάσεις τών ημερών μας. («Γιώργος Σεφέρης «Μέρες Ε΄», Ικαρος 1977, σελ. 100).

Μέσα σ' αυτό τον κυκεώνα, ο ανένταχτος πολίτης, βιομβαρδισμένος πανταχόθεν από τον κενό πόλο, βλέπει τις ελπίδες του να διαψεύδονται, το μέλλον του αβέβαιο και σκοτεινό, τη δύναμη της ψήφου του ουτοπία. Οι νέοι μας εγκλωβισμένοι στο πολυκέφαλο αδιέξοδο σχεδιάζουν την αποδημία τους σε ανεπιυγμένες χώρες. Οι προ-

βεβλημένοι από τα μέσα «διανοούμενοι» – πλην ελαχίστων – συμπλέουν ή σιωπούν. Όσοι διατηρούν ακόμα την ψυχραιμία και την αισιοδοξία τους, προσπαθούν με αγωνία να μάθουν τα νέα, να αξιολογήσουν πρόσωπα και προγράμματα, να συσχετίσουν εσωτερικά και εξωτερικά συμβάντα και τελικά να διαμορφώσουν κάποια στέρεη αντίθηψη για τα σύνθετα γεγονότα.

Κι ενώ παρακολουθούν τους εκφωνητές των ειδήσεων, προσπαθώντας να βγάλουν κάποια άκρη στα δαιδαλώδη τεκταινόμενα, βλέπουν πίσω από την εικόνα να περνάει ένα χάρτινο και πολύχρωμο ποτάμι και να τυπώνονται αφειδώς ευρωνομίσματα κάθε ονομαστικής αξίας! Δεν είναι μονάχα πρόκληση αλλά και άκρα ασέβεια και αλαζονεία απέναντι στον φτωχό πολίτη που βασανίζεται από την δυσπραγία και προβληματίζεται πώς θα πιληρώσει τα φάρμακα, το νοίκι, τους βασικούς πληγαρισμούς νερού, τηλεφώνου και ρεύματος, τις ασφαλιστικές εισφορές, τους φόρους, τα εισιτήρια κ.λπ και πρώτα απ' όλα πώς θα εξασφαλίσει τον άρτο των επιούσιο. Δεν ξέρω ποιος σαδιστικός φωστήρας το σοφίστηκε αυτό, εδώ και κάμποσα χρόνια, ούτε μπορώ να καταλάβω γιατί δεν βρέθηκε κανείς να το καυτηριάσει και να ζητήσει να εξαμειφθεί. Ως φαίνεται, ο μιθριδατισμός είναι συνώνυμος με κάθε μεθυσμένη εξουσία, όποιας κοπής, και με κάθε είδους παρακμή ενώ ο αβδοριτισμός τών παρακοιμωμένων τού κρατάει το ίσο. Στους βιολεμένους «πολίτες» ο στρουθοκαμπολισμός, ζει και θριαμβεύει. Όσο για τον περισσευόμενο αμοραλισμό, εκ των πραγμάτων, δεν ήταν και δεν είναι ποινικό αδίκημα, άρα δεν τιμωρείται.

Σημειώνω ότι ο αμοραλισμός ξεκίνησε ως φιλοσοφική θεωρία που υποστήριζε ότι δεν υφίσταται ενιαία, οικουμενικά αναγνωρισμένη και αναληπούστη ποθική, επειδή οι ποθικές αντιλήψεις αλητάζουν τοπικά και χρονικά και χρησιμοποιούνται, φανερά ή κρυφά, από τους θιασώτες του ώσπου κατάντησε σήμερα να είναι αγοραίος και συνώνυμος με την ανηθικότητα και την έκλιση των ηθών. Οι θεωρητικοί του, όμως, είχαν παραγγωρίσει ότι ο ποθικός νόμος που υπερασπίστηκε η Αντιγόνη τού

Σοφοκλής είναι σε όλους τους τόπους και σε όλους τους χρόνους άφθαρτος και γενικά αποδεκτός και στο τέλος θα τους εξαφανίσει.

Για τους αναγνώστες της Δικηγορικής Επικαιρότητας, παραθέτω ένα απόσπασμα από βιβλίο, που διάβασα τον τελευταίο καιρό, που ίσως ενδιαφέρει κάποιους:

«Ο αέρας είναι γύρω μας βαρύς. Η γηραιά Ευρώπη αποναρκώνεται μέσα σε μια βαρά και διεφθαρμένη ατμόσφαιρα. Ένας ταπεινός υλισμός βαραίνει τη σκέψη και εμποδίζει τη δράση των κυβερνήσεων και των ατόμων. Ο κόσμος πεθαίνει από ασφυξία μέσα στο συνετό και χυδαίο εγωισμό του. Ο κόσμος πνίγεται...»

»Η ζωή είναι σκληρή. Είναι ένας καθημερινός αγώνας για κείνους που δεν υποτάσσονται στην ψυχική μετρότητα, και συνήθως ένας αγώνας θλιβερός, χωρίς μεγαλείο, χωρίς ευτυχία, που γίνεται μέσ' στη μοναξιά και στην σιωπή.

»Βασανισμένοι από τη φτώχεια, απ' τις σκληρές φροντίδες τού σπιτιού, απ' τις συντριπτικές και ανόητες ασχολίες, όπου οι δυνάμεις χάνονται ανώφελα, χωρίς ελπίδα, χωρίς καμιά ακτίδα χαράς, οι περισσότεροι είναι χωρισμένοι ο ένας απ' τον άλλο και δεν έχουν και την παρηγοριά να μπορούν να δώσουν μέσ' στη δυστυχία το χέρι τους στ' αδέρφια τους που αγνοούν και που τους αγνοούν. Δεν πρέπει να υπολογίζουν παρά μονάχα στον εαυτό τους. Κι είναι στιγμές που κι οι πιο δυνατοί λυγίζουν από τον πόνο. Ζητούν μια βοήθεια, ένα φίλο.»

Τα παραπάνω, που τόσο εύστοχα, εκφράζουν την εποχή μας, δεν γράφτηκαν σήμερα αλλά το έτος 1903 από τον σπουδαίο Γάλλο συγγραφέα Ρομαίν Ρολλάν (Romain Rolland) στο βιβλίο του για τον μέγιστο μουσικούςνθέτη «τον πρωικό κι αγνό Μπετόβεν», όπως τον χαρακτηρίζει [βλέπε «Μπετόβεν», εκδόσεις Μαικήνας, 1958, μετάφραση Χαρ. Ε. Ανανιάδη σελ. 3 και 5]. Τα αναδημοσιεύω εδώ και τα απευθύνω σε όσους ισχυρίζονται, γενικά κι αόριστα, ότι η ιστορία δεν επαναλαμβάνεται, παραγωρίζοντας έτσι και την αξία της ιστορίας ως μαθήματος κατεξοχήν διδακτικού. Βεβαίως ο Ηράκλειτος έλεγε «Ποταμοίσι τοίσιν αυτοίσιν εμβαίνουσιν ἔτερα καὶ ἔτερα ύδατα επιφρεῖ» (Στα ποτάμια τα ίδια μπαίνουν άλλα, κι άλλα νερά τα σκεπάζουν) ή «δις εις τὸν αὐτὸν ποταμὸν οὐκ αν εμβαίνεις» (δεν μπαίνεις δυο φορές στο ίδιο ποτάμι).

Ποιος θα ισχυρίζόταν, βάσιμα, ότι τα παραπάνω δεν καθρεφτίζουν mutatis moutandis και τη σημερινή «ενωμένη» Ευρώπη στην οποία ανήκει και ο Ελλάδα; Εννοώ τους τεχνοκράτες με τα άσπρα πουκάμισα και τις μεταξώτες γραβάτες που ορίζουν την τύχη μας. Τους «ανθρωποφάγους της Ευρώπης», όπως τους αποκαλεί ο αθάνατος Μακρυγιάννης στα Απομνημονεύματά του (Βιβλ. Γ', κεφ. 40) οι οποίοι αφού πήραν τα φώτα της ελληνικής σκέψης τώρα «κάνουν... την ανταμοιβή εις τους απογόνους εμάς – γύμναση της κακίας και παραλυσίας. Τέτοι' αρετή έχουν, τέτοια φώτα μάς δίνουν.» Και συμπληρώνει, γράφοντας: «Τους κατάτρεξαν οι Ευ-

ρωπαίγοι τους δυστυχείς Έλληνες. Εις της πρώτες χρονιές εφόδιαζαν τα κάστρα των Τούρκων τους κατάτρεχαν και τους κατατρέχουν οιδοένα δια να μην υπάρξουν.» (Βιβλ. Β', Κεφ. 30). Και βέβαια, εξίσου, καταδικάζει και τους ντόπιους συνεργάτες και υποτακτικούς τους, όλων των αποχρώσεων. Πώς να μην προσπαθούν, ύστερα, να τον αποδομήσουν οι γραικύλοι κι οσοι βλέπουν τα μούτρα τους να καθρεφτίζονται στον ενάρετο καθρέφτη τής γραφής του;

Αυτά ο «αγράμματος» στρατηγός τής ελληνικής επανάστασης. Από την άλλη μεριά, ο Διονύσιος Σολωμός, ο μορφωμένος ποιητής τού εθνικού μας υμους («Γύμνος εις την Ελευθερίαν»), από τα πιο φιλελεύθερα και οιλοκληρωμένα πνεύματα της εποχής του, με γνώση όσων συνέβαιναν στην Ευρώπη, έγραφε: «Με τα ρούχα ασπατωμένα / ξέρω ότι έβγαινες κρυφά, / να γυρεύης εις τα ξένα / άλλα χέρια δυνατά. / Μοναχή τον δρόμο επήρες, / εξανάλθες μοναχή· δεν είν' εύκολες οι θύρες, / εάν η χρεία τες κουρταλή. / Άλλος σου έκλαψε εις τα στήθια, / αλλ' ανάσαση καμιά· άλλος σου έταξε βοήθεια, / και σε γέλασε φρικτά!» Ποιος δεν βλέπει σήμερα, σ' αυτούς τους δραματικούς στίχους, την ιστορία να επαναλαμβάνεται; Και πώς, ό,τι καταφέρουμε θα το καταφέρουμε με τις δικές μας δυνάμεις και την αυτογνωσία μας, χωρίς οιλέθριες αυταπάτες και νεφελώδεις υποσκέσεις; Ας θυμηθούμε και τα πλόγια του Γέρου του Μοριά, του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη, τόσο τραγικά επίκαιρα: «Είδα τότε, ότι, ό,τι κάμουμε θα το κάμουμε μοναχοί και δεν έχουμε ελπίδα από τους ξένους.» Τέλος, να μην ξεχνάμε ποτέ, ιδίως ετούτο τον καιρό, που οι Τούρκοι («σύμμαχοι» τρομάρα μας), κρατούν στις φυλακές υψίστης (αν)ασφαλείας, δύσελληνες στρατιωτικούς, χωρίς να τους έχουν απαγγείλει κάποια κατηγορία. Στα προεπαναστατικά χρόνια τής Θωμανικής αυτοκρατορίας, οι μορφωμένοι Ευρωπαίοι και συγκεκριμένα οι Αυστριακοί, φίλοι των Τούρκων, τους απάλλαξαν από τον κόπο: συνέλαβαν οι ίδιοι τον πρωτομάρτυρα της ελληνικής και βαθικανικής ελευθερίας Ρήγα Φεραίο και τον παρέδωσαν στον πασά του Βελιγραδίου, που τον στραγγάλισε, χωρίς δίκη, το έτος 1798! Ήταν ο χρονιά που γεννήθηκε ο άλλος βάρδος τής ελευθερίας, Διονύσιος Σολωμός.

Θεωρώ αναγκαίο να προσθέσω ότι τα παραπάνω δεν έχουν στόχο (ούτε και θα μπορούσαν άλλωστε) να διαγράψουν την επαινετή συνεισφορά και πρωική συμμετοχή στον ελληνικό υπέρ ανεξαρτησίας αγώνα τών επώνυμων και ανώνυμων φιλελλήνων οιλόκληρης της πολιτισμένης ανθρωπότητας, στους οποίους θα πρέπει να οφείλουμε αιώνια ευγνωμοσύνη. Με την απαραίτητη ούμως προσθήκη ότι οι περισσότεροι έδρασαν, είτε ως άτομα είτε ως μέρη φιλελληνικών ενώσεων, ακόμα και εναντίον τής επίσημης πολιτικής στάσης τών κυβερνήσεων των χωρών τους. Την ίδια ευγνωμοσύνη οφείλουμε επίσης και στους σημερινούς φίλους, απανταχού της γης, που υποστηρίζουν τα δίκαια μας.

ΔΙΟΜΟΛΟΓΗΣΕΙΣ - ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΕΙΣ

Κρατών - Σύγχρονες ΕΟΖ - μία διαχρονική αποτύπωση/αξιολόγηση:

Του Δημητρίου Σταθακόπουλου
Δικηγόρου Δρ. Παντείου Πανεπιστημίου
Συνεργάτης Εργαστηρίου Τουρκικών
& Ευρασιατικών Σπουδών Πανεπιστημίου Πειραιά

Τον 16ο αι. (1515-1547) ο Γάλλος βασιλιάς Φραγκίσκος Α', παρά το αντιμουσουλμανικό και αντιοθωμανικό μένος των Ευρωπαίων, σκέφτηκε πως «ναι μεν οι Οθωμανοί είναι άπιστοι αλλά η απέραντη αγορά της Οθωμανικής αυτοκρατορίας έχει πολύ ψωμί».

* Σημ.: Κάτι που αναλογικά, στα '70s επί πρεδρίας Νίξον, οι πολυευθνικές εταιρίες των ΗΠΑ διαπίστωσαν ότι «ναι μεν η Κίνα είναι κομμουνιστική αλλά οι προοπτικές ανοίγονταν θαυμάσιες με ακόμα (τότε) 700.000.000 ανθρώπους στην αγορά» !!

Η προαναφερόμενη Γαλλοτουρκική συμμαχία του 1535 (κατά το πολύ μεταγενέστερο σύνθημα: Ελλάς-Γαλλία, συμμαχία), κάρις στον Φραγκίσκο Α', άνοιξε νέους δρόμους "ρεαλιστικής" πολιτικής υπογράφοντας (1536) με τον σουλτάνο Σουλεϊμάν Α' τον Μεγαλοπρεπή τις πρώτες διομολογήσεις (capitulations/ kapitülasyonlar).

Με αυτές, οι Γάλλοι ποιήτες της Οθωμανικής αυτοκρατορίας και οι Οθωμανοί της Γαλλίας (που, όμως, δεν υπήρχαν !!!) απέκτησαν ελευθερία εμπορίου, απαλλάχτηκαν από τη φορολογία και πέρασαν στην εξουσία των προξένων των χωρών τους (κάτι σαν ετεροδικία, δηλ. δεν υπάγονταν πλέον στις οθωμανικές Αρχές και τους Καδήνες / kad/, αλλά στους Πρόξενους τους).

Από τους πρώτους που έσπευσαν να επωφελη-

θούν από το καθεστώς των διομολογήσεων ήταν οι Έλληνες (ένα είδος offshore απαλλαγών πριν ο σύγχρονος κόσμος τις ξανανακαλύψει), αρχίζοντας ν' αποκτούν ξένες υπηκοότητες διαλέγοντας την πιο συμφέρουσα κάθε φορά. Δημιουργήθηκε έτσι μία από τις προϋποθέσεις για την ανάπτυξη της τάξης των εύπορων Ελλήνων εμπόρων και πλοιοκτητών. Ταυτόχρονα, με την υπογραφή αυτή των διευκολύνσεων, ο Σουλεϊμάν Α' ο Μεγαλοπρεπής, παραδόξως έβαζε την υπογραφή του για να ξεκινήσει ο μακρόχρονη διαδικασία αποσύνθεσης της αυτοκρατορίας.

* [Τις διομολογήσεις με τις φοροαπαλλαγές υπέρ των ξένων, τις διδαχθήκαμε και τις διδάξαμε ώς των μία εκ βασικών αιτιών διάλυσης της οθωμανικής αυτοκρατορίας μιάς και ίσχυαν μέχρι τη Συνθήκη της Λωζάνης, 24.7.1923].

Οι διομολογήσεις, ουσιαστικά ήταν μια εξελιγμένη μορφή των εμπορικών προνομίων που είχαν παραχωρήσει παλαιότερα οι Βυζαντινοί σε Βενετούς και Γενοβέζους και αυτές είχαν πειτούργησει καταλυτικά για το Βυζάντιο. Κι όπως εκείνα τα προνόμια, έτσι και οι διομολογήσεις αποτέλεσαν το μέσο/ εργαλείο που ροκανίστηκαν τα θεμέλια του κράτους. Ο Σουλεϊμάν, που έφτασε την αυτοκρατορία του στην πιο μεγάλη της δόξα, ήταν ο ίδιος που ξεκίνησε και τη διαδικασία για τη διάλυση της βάζοντας με την υπογραφή του τα ξένα συμφέροντα μέσα στην αυτοκρατορία του και μάλιστα αναίμακτα, στο όνομα τάχα της προόδου και των συμμαχιών/ φιλίας/ανοχής.

Η Αγγλία από την άλλη, με τη συνθήκη του Κάρλοβιτς 1699 (Κροατία) φρόντισε να δημιουργήσει το θεσμό της διαμεσολάβησης τρίτου κράτους (ουδέτερου), όπου φρόντιζε πάντα αυτή να είναι ο "διαμεσολαβητής", κάτι που ως θεσμός ισχύει ακόμα και σήμερα, είτε με τον ΟΗΕ, είτε με τις μεγάλες δυνάμεις (π.χ ΗΠΑ κλπ).

Οι εμπόλεμοι που το 1699 κάθισαν στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων, ήταν η Οθωμανική αυτοκρατορία από τη μια και οι Άυστρια, Πολωνία, Ρωσία

και Βενετία από την άλλη. Η Αγγλία ανέλαβε τον ρόλο του διαμεσολαβητή υποχρεώνοντας τους Οθωμανούς ν' αναγνωρίσουν στις Ευρωπαϊκές δυνάμεις το δικαίωμα να παρεμβαίνουν ανάμεσα σ' αυτήν και τους εκάστοτε εχθρούς της !!!

Είναι το ίδιο δικαίωμα που κληρονόμησαν οι Ήνωμένες Πολιτείες ως σύγχρονοι συνεχιστές της αγγλικής διπλωματίας και το χροσμοποίησαν στις 30 με 31 Ιανουαρίου του 1996 στο επεισόδιο με την Ελλάδα γύρω από τις βραχονησίδες Ίμια (που τους ευχαριστήσαμε γι' αυτό) και παλαιότερα στην

Κύπρο, τώρα στο Σκοπιανό και πάλι με τα Ελληνοτουρκικά κ.λ.π. Το όφελος του κράτους Διαμεσολαβητή, είναι τεράστιο, αφού ξέρει "από μέσα" και τις 2 πλευρές τις οποίες τελικά οδηγεί στο να τα βρούν, για το δικό του συμφέρον εκμετάλλευσης και των 2 πλευρών, που του χρωστούν και χάρη!!

Με τη Συνθήκη του Κάρλοβιτς, η Οθωμανική αυτοκρατορία κατάργησε κάθε ειδική φορολογία που βάραινε τους χριστιανούς υποκόρους της και παραιτήθηκε από κάθε αξίωση πάνω σε χώρες που διεκδικούσε η Αυστρία, καθώς και άλλες εκκωρήσεις που αναγκάστηκε να κάνει, οι οποίες παρέλκουν ν' αναφερθούν εδώ.

Οι διομολογήσεις και οι διαμεσολαβήσεις Κρατών, ως μέσα αιλητώσης και επιρροής των δομών των κρατών (όπως π.χ ο πάλαι ποτέ οθωμανική αυτοκρατορία) έχουν πλέον εκσυγχρονιστεί και απλιάζει ονόματα από τη Δύση, ο οποία πάντοτε ήθελε να παρεμβαίνει, να προδιαμβάνει, να επλέγχει, να έχει το πάνω χέρι, είτε με την ισχύ των όπλων, είτε σ' όνομα της Ειρηνικής επιήλυσης διαφορών και της "δημοκρατίας" (διαφορές που συχνά η ίδια δημιουργεί και μετά έρχεται να επιλύσει παρεμβαίνοντας και επλέγχοντας), εμφανιζόμενη ως "Σωτήρας"!!!

Σήμερα έχουν και έναν ρόλο "ΣΔΙΤ" (ας μου επιτραπεί), δηλ. Σύμπραξης Δημόσιου (κράτη) & Ιδιωτικού (πολυεθνικών) Τομέα.

Το νέο όνομα των ειδικών προνομίων (διομολο-

γήσεων) που θέλουν τρίτα κράτη και πολυεθνικές σε σύμπραξη συνήθως, να έχουν μέσα σε μία άλλη χώρα, λέγεται: Ελεύθερη ή Ειδική Οικονομική Ζώνη Ε.O.Z.

Ως τέτοιο ονομάζεται, το τμήμα του εδάφους μιας χώρας, όπου τα εμπορεύματα θεωρούνται αντικείμενα πέρα από τα όρια του εθνικού τελωνειακού εδάφους και, ως εκ τούτου, δεν υπόκεινται στον κοινό τελωνειακό έλεγχο και στη φορολογία (ακριβώς όπως και οι διομολογήσεις επί Οθωμανών, που στάθηκαν εκ των αιτιών παρακμής του κράτους τους, υπέρ των ξένων δυνάμεων).

Πολλά κράτη προκειμένου να δώσουν κίνητρα στις EOZ, ώστε να προσελκύσουν ξένες επενδύσεις για να ενισχύσουν τις εξαγωγές και να εισαγάγουν τεχνογνωσία, προσφέρουν παράλληλα σειρά κινήτρων, κυρίως φορολογικών, ανύπαρκτους εργατικούς νόμους, χαμηλούς μισθούς κλπ.

Στην Ελλάδα, έχει γίνει προσπάθεια να εφαρμοστούν οι EOZ, με ένθερμους υποστηρικτές, αιλή και πολλούς αρνητές. Ο ΣΥΡΙΖΑ ήταν φανατικά κατά βλ. <https://left.gr/eoz> (Σήμερα ως Κυβέρνηση δεν ξέρω).

- Οι αντιδράσεις από εργατικούς φορείς και από επιχειρηματίες κάνουν το θέμα της δημιουργίας Ελεύθερων Οικονομικών Ζωνών (EOZ) να «παγώνει», κάθε φορά που το υπουργείο Ανάπτυξης ή το υπ. Οικονομικών προσπαθούσε να το ξεπαγώσει. Οι αντιδράσεις, μάλιστα, δεν προέρχονται πάντα από το εσωτερικό, αιλή κάποιες φορές και από την Κομισιόν με τη μορφή επιφυλάξεων ή συστάσεων (προφανώς μέχρι να εξασφαλιστούν τα συμφέροντα κρατών μελών και τότε θα αρθούν οι επιφυλάξεις !!!).

Αν οι κρίσεις που δημιουργούνται με τους γείτονες και η οικονομική κρίση θειτουργούν ώς εργαλεία συμμόρφωσης της χώρας να δεχτεί EOZ σε Νησιά, Θράκη, Μακεδονία, υπέρ τρίτων κρατών και πολυεθνικών, με αντίστοιχο περιορισμό της εθνικής κυριαρχίας στις ημιαυτόνομες EOZ, δεν το γνωρίζω.

Εκείνο πάντως που γνωρίζω από την ιστορία είναι πως, όποτε Κράτος εκκώρωσε προνόμια, διομολογήσεις, διαμεσολαβήσεις και EOZ σε τρίτες χώρες και συμφέροντα, στη συνέχεια διαλύθηκε, γιατί είχε δεί το τυράκι και όχι τη φάκα.

Αυτά για την ιστορία, που κάποιοι ανόπτοι (με πτυχία κιόλας και δημόσιες θέσεις ή πολιτευτές), θεωρούν πως δεν την χρειαζόμαστε και πως δεν μπορούμε να κάνουμε συγκρίσεις με το παρελθόν.

"Κούνια που τους κούναγε"!!

ΧΩΜΑΤΑ ΜΕ ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ ΚΥΛΛΗΝΗ- ΓΛΑΡΕΤΖΑ-ΛΟΥΤΡΑ ΛΙΤΖΙ ΕΚΔΡΟΜΕΣ ΓΙΑ ΧΑΛΑΡΩΣΗ ΚΑΙ ΨΥΧΙΚΗ ΑΝΑΤΑΣΗ

Της Ιωάννας Γεωργούληα
Δικηγόρου Πειραιά

Αγαπητοί συνάδερφοι, στις λίγες σελίδες που το περιοδικό μας με φιλοξενεί, θα προσπαθήσω να σας παρουσιάσω τα Λουτρά Κυλλήνης θεωρούνται μια από τις αρχαιότερες, αρτιότερες και πιο σύγχρονες πλουτροπόλεις ιαματικών πηγών όχι μόνο της χώρας μας αλλά και σε ολόκληρη την Ευρώπη. Είναι τα λεγόμενα Λουτρά Λίτζι και ο τόπος ενδείκνυται για αποδράσεις όχι μόνο τους καλοκαιρινούς μήνες αλλά και τους χειμερινούς. Στις σελίδες που θ' ακολουθήσουν σας παρουσιάζω αξιοθέατα ως μια προσέγγιση του κάλλους της φύσης της περιοχής, της ιστορίας και πολιτισμού της.

Ιστορικά

Η ιστορία των πλουτρών είναι συνδεδεμένη με την ιστορία του τόπου μας. Οι αρχαίοι Έλληνες ήταν από τους πρώτους που χρησιμοποίησαν τα πλουτρά, καθώς επίσης αρχαίοι Έλληνες γιατροί, φυσικοί, ιστορικοί και γεωγράφοι ήταν οι πρώτοι που ασχολήθηκαν με τις πηγές και τα μεταλλικά νερά. Στα

Ασκληπιοεία, από τον 13ο π.Χ. αιώνα, χρησιμοποιούσαν τα πλουτρά για θεραπευτικούς λόγους. Πρώτος παρατηρητής των ιαματικών νερών ήταν ο ιστορικός Ηρόδοτος, που προηγήθηκε του Ιπποκράτη, πε-

ριγράφοντας μάλιστα αρκετές ιαματικές πηγές. Στην Ελλάδα οι θεραπευτικές ιδιότητες ορισμένων πηγών, όπως της Ικαρίας, της Αιδηψού κ.ά., ήταν γνωστές από την αρχαιότητα

Πόλη της αρχαίας Ηλείας, επίνειο της Ήλιδας από την οποία απέχει 20 στάδια (25 χιλιόμετρα). Κτίσθηκε από αποίκους Αρκάδες προερχόμενοι από την ορεινή Αρκαδία και συγκεκριμένα από το όρος Κυλλήνη. Οι αρχαίοι πίστευαν πως στο βουνό αυτό γεννήθηκε ο Ερμής και εκεί τελούσαν τη λατρεία

του. Στο ίδιο μέρος λάτρευαν επίσης τον Πάνα και τη Νύμφη Κυλλήνην, τροφό του Ερμή. Οι Αρκάδες λοιπόν που εγκαταστάθηκαν στην παραλία αυτή, έκτισαν την πόλη Κυλλήνη και έφεραν την λατρεία του Ερμή, του Ασκληπιού και της Αφροδίτης, κατά την επιφανή μαρτυρία του πρώτου τουριστικού δημοσιογράφου της αρχαιότητας Παυσανία.

Επί Φραγκοκρατίας, πάνω στα ερείπια της αρχαίας πόλης Κυλλήνη κτίσθηκε από τον Γοδεφρείδο Α' Βιλήεαρδονίο η παραθαλάσσια πόλη που ονομάσθηκε Κλαιρμόν, Κιαράτοα, Κλαρέντζα ή Γλαρέντζα. Η Γλαρέντζα και το κάστρο Χλεμουστίου είναι αιληπτένδετα και υπηρετούν τον ίδιο σκοπό. Η μεν

Γλαρέντζα είναι η ακμάζουσα πολιτεία, το δε Χλεμούχιστο διοικητικό κέντρο, η στρατιωτική βάση και η κατοικία των πριγκίπων της Αχαΐας και των σειωματούχων της. Η Γλαρέντζα, αρχικά λεγόταν «Άγιος Ζαχαρίας». Υπήρξε μεταξύ των εμπορικών κέντρων και λιμανιών της Ανατολικής Μεσογείου.

Η Γλαρέντζα είχε δικά της μέτρα και σταθμά καθώς και νομισματοκοπείο (που λειτουργούσε στο κάστρο) Η άδεια για την ίδρυση νομισματοκοπείου δόθηκε το 1249 από τον βασιλιά της Γαλλίας Λουδοβίκο Θ' στον Πρίγκιπα της Αχαΐας Γουλιέλμο Βιλλεαρδουίνο. Τα νομίσματα λεγόταν «τορνήσια» (tornese), και ήταν νόμισμα διεθνούς εμπιστοσύνης. Η οικονομική και εμπορική ανάπτυξη της Γλαρέντζας και ο κοσμοπολίτικος χαρακτήρας της αλλά και η κίνηση του λιμανιού της, ήτανε το κίνητρο, ώστε μεγάλες και ονομαστές τράπεζες της δύστονα να ιδρύσουν καταστήματά τους, όπως οι τράπεζες ΑΤΖΑΓΙΩΛΗΝ-ΠΕΤΡΟΥΤΣΙ κ.ά., δάνειζαν δε ακόμη χους Ανδεγαβούς και Άγγλους βασιλιάδες.

Η Γλαρέντζα ιδρύθηκε τον 13ο αιώνα (μετά το 1210) και τον 15ο αιώνα εξελίχθηκε σε πρωτεύουσα της περιοχής, διαδεχόμενη την Ανδραβίδα.

Αλλά και πριν να ανακηρυχθεί πρωτεύουσα, οι συνεδριάσεις των βαρόνων του πριγκιπάτου γίνονταν και στις δύο πόλεις (Ανδραβίδα - Γλαρέντζα). Η πολιτεία της Γλαρέντζας, είχε τη μεσαιωνική εποχή μεγάλη σημασία και χαρακτηρίζεται στο χρονικό του Μορέως σαν «η χώρα η λαμπρότερη στον κάμπο του Μορέως».

Από το λιμάνι της Κυλλήνης περνούσε όλη η εμπορική δραστηριότητα του πριγκιπάτου. Προϊόντα από τη Θήβα, Εύβοια, Κόρινθο, και την Πάτρα, συγκεντρώνονταν στη Γλαρέντζα και απ' εκεί διοχετεύονταν στις πόλεις της Ιχαλίας: Βενεξία, Ραγούσα, Αγκώνα, Φλωρενχία, Απουλία, Νεάπολη.

Η Γλαρέντζα διαχρούσε εμπορικές σχέσεις με την Άκρα, την Κύπρο, την Αλεξανδρεία και το Δυρράχιο.

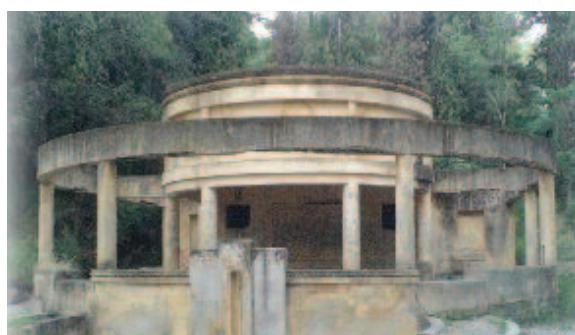
Το 1407 η Γλαρέντζα υπέστη το πρώτο σοβαρό πλήγμα, την κατάληψη και ληφθασία της από τον στρατό του Λεονάρδου Τόκκο. Το 1424 η πάλη πολιορκήθηκε από τον Ιωάννη Ή' Παλαιολόγο. Ένα χρόνο αργότερα ο Κάρολος Τόκκο αναγκάστηκε να την παραχωρήσει στον Κωνσταντίνο Παλαιολόγο ως πρόικα της ανεψιάς του Θεοδώρας, και την πρώτη Μαΐου 1428 ο Γεώργιος Φραντζής την παρέλιαβε εν ονόματι του δεσπότη. Στις 17 Ιουλίου 1430 η πόλη κατελήφθη από τους Καταλανούς, που την πούλησαν πάλι στον Κωνσταντίνο Παλαιολόγο λίγους μήνες αργότερα (πριν από τη 10η Φεβρουαρίου 1431). Αμέσως κατόπιν ο δεσπότης γκρέμισε τα τείχη της, για να αποτρέψει νέα κατάληψη της (1430-1431).

Στα 1432 έγινε ανταλλαγή των κτήσεων μεταξύ των δεσποτών: ο Κωνσταντίνος Παλαιολόγος πήρε τα

Καλάβρυτα, ενώ η Γλαρέντζα έγινε η έδρα του Θωμά Παλαιολόγου. Τρία χρόνια αργότερα η πόλη είχε ερημώσει, όπως αναφέρει ο Pero Tafur.

ΛΟΥΤΡΑ ΚΥΛΛΗΝΗΣ

Στις Ιαματικές πηγές κατά την αρχαιότητα υπήρχαν Ιερά του Ασκληπιού, της Αφροδίτης και άλλων θεοτήτων. Υδροθεραπευτήριο υπήρχε εκεί κατά την Αρχαιότητα στους Ρωμαϊκούς χρόνους και μετέπειτα όπως μαρτυρούν τα σωζόμενα ερείπια Ρωμαϊκών Λουτρών.

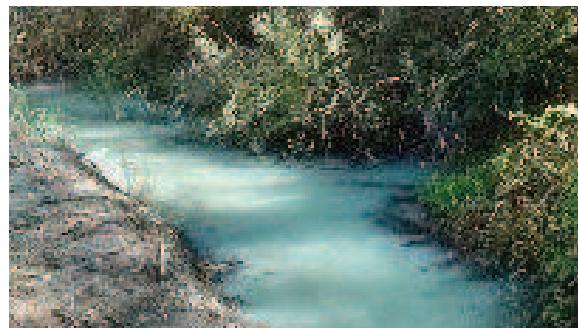

Τοποθεσία - Περιγραφή

Οι ιαματικές πηγές Κάστρου Κυλλήνης βρίσκονται επί της βορειοδυτικής παραλίας της Πελοποννήσου, η οποία ανήκει στο νομό Ηλείας και ακριβώς απέναντι από τα νησιά της Ζακύνθου και της Κεφαλονιάς. Οι ιαματικές πηγές των Λουτρών Κυλλήνης είναι μέσα στην αγροτική περιοχή του Δ.Δ. Κάστρου, βρίσκονται νοτιοδυτικά του χωριού καθώς και του φρουρίου Χλεμούτσι, και απέχουν 6 χιλιόμετρα από την Κυλλήνη και 85 χιλιόμετρα από την Πάτρα.

Η ονομασία Κυλλήνη δόθηκε στα Λουτρά επειδή η Κυλλήνη που απέχει έξι χιλιόμετρα από το Κάστρο, ήταν γνωστή από την αρχαιότητα και ως λιμάνι και ως οικισμός.

Οι πηγές βρίσκονται μεταξύ δύο λιοφοσειρών (αμμώδεις ως επί το πλείστον) και οι οποίες σχηματίζουν κοιλάδα ανοιγόμενη προς τη θάλασσα σε απόσταση 330 μέτρων. Η περιοχή των Λουτρών παρουσιάζει πυκνή βλάστηση και με αιωνόβια δέντρα κυρίως ευκαλύπτους που φυτεύτηκαν τα έτη 1890-1892, μεταφερθέντες από την Γαλλία με την φρον-

τίδα της εταιρείας ΣΠΑΠ που είχε αναλάβει την εκμετάλλευση των Λουτρών.

Τα Λουτρά Κυλλήνης αποτελούσαν ανεξάρτητο συνοικισμό μέχρι το έτος 1912. Μετά την αναγνώριση των Δήμων και Κοινοτήτων με το οποίο το χωριό Κάστρο αναγνωρίσθηκε ως Κοινότητα, ταυτόχρονα ο συνοικισμός των Λουτρών Κυλλήνης αποτέλεσε μέρος της Κοινότητας Κάστρου. Μετά την εφαρμογή του Καποδιστριακού νόμου 2539/1997 το Δ.Δ. Κάστρου αποτέλεσε ενιαία μονάδα του νεοσύστατου Δήμου Κάστρου-Κυλλήνης. Παραμένει δε η ονομασία Λουτρά Κυλλήνης γιατί έτσι είναι γνωστά παγκοσμίως και προς αποφυγή οποιασδήποτε σύγχυσης.

Η μετάβαση στην Λουτρόπολη εξασφαλίζεται με αυτοκίνητο από Λεχαινά -Κάστρο - Λουτρά και από Βαρθολομίο - Λουτρά ή από Κυλλήνη - Κάστρο - Λουτρά.

Σύντομο Ιστορικό

Οι ιαματικές πηγές είχαν εγκαταλειφθεί επί αιώνες και το έτος 1890 - επί Χαριλάου Τρικούπη - άρχισε η αξιοποίηση με την παραχώρηση στην εταιρεία ΣΠΑΠ (Σιδηρόδρομος Πειραιώς - Αθηνών - Πελο-

ποννήσου) για πενήντα χρόνια. Τότε ακριβώς κατασκευάσθηκε η παρακαμπτέριος σιδηροδρομική γραμμή προς τα Λουτρά με αφετηρία τον σταθμό Καβάσιλα. Η γραμμή λειτούργησε μέχρι το έτος 1940, και καταστράφηκε στην διάρκεια της γερμανικής κατοχής.

Η εταιρεία ΣΠΑΠ, αξιοποιώντας τα Λουτρά προέβη στην κατασκευή υδροθεραπευτικού καταστήματος με μεγάλη αίθουσα αναμονής, με 50 μαρμάρινους λουτήρες, τμήμα εισπνευσοθεραπείας, ως και εγκαταστάσεις ωτο-ρινόπλυσης και ψεκασμών του λάρυγγα, ξενοδοχεία, ως και ιδιαίτερους ξενώνες, με διαμερίσματα για ενοικίαση, αγορά, πάρκο, ανθόκηπους κ.λπ. Κατά την διάρκεια της κατοχής και του εμφυλίου, οι εγκαταστάσεις των Λουτρών καταστράφηκαν και μόλις το 1951 ανέλαβε την οργάνωση και εκμετάλλευση ο Ε.Ο.Τ. (Εθνικός Οργανισμός Τουρισμού) με τη δημιουργία υδροθεραπευτηρίου, ξενοδοχείων και camping στην περιοχή. Από το 1998 η έκταση των Λουτρών ενοικιάσθηκε στον Δασκαλαντωνάκη Νικόλαο για 46 έτη όπου κτίστηκαν και λειτουργούν υδροθεραπευτήριο και πολυτελή ξενοδοχεία.

Θεραπεία παθήσεων στα Λουτρά του Δήμου Κάστρου - Κυλλήνης

Είδη θεραπείας :

- ~ Ποσιοθεραπεία
- ~ Ρινόπλυση
- ~ Ατομική Εισπνοή
- ~ Θμαδική Εισπνοή
- ~ Λουτρό (υδροθεραπεία)
- ~ Λασποθεραπεία
- ~ Νοσήματα δέρματος (δερματοπάθειες) Υδροθε-

ραπεία :

- Έρπης
- Ακμή (νεανική)
- Έκζεμα (όχι όλων χων ειδών και αιτιολογιών)
- Πυτιριάσεις κ.λ.π.

Πέμφυξ, κνήφη, έκθυμα

~ Ρευματισμοί (μυϊκοί, αρθριτικοί), νευραλγίες, ημικρανίες, πρωσαπαλγίες κλπ.

Χρόνιος γαστρικός κατάρρους του πεπτικού σωλήνα

Δυσπεψίες, γασχραλγίες

Κυστίτιδα

Χρόνια βλεννόρροια και χρόνια σύφιλη

Αιμορροΐδες προς την ροή

Νόσοι της βλεννομεμβράνης της μάτρας και του κολεού

Εντερίτιδες προερχόμενες εξ ατονίας του στομάχου ή εντέρων.

Αναιμίες και κακεξίες.

Στειρώσεις.

Χρόνιες καταρρώδεις παθήσεις

Χρόνια φαρυγγίτιδα, λαρυγγίτιδα, ρινίτιδα, τραχείτιδα

Άσθμα βρογχικό ή νευρικό ή αλλεργικό

Φυματίωση στο πρώτο ή το δεύτερο στάδιο

~ Ερειστικό και κινητικό σύστημα. (Λασποθεραπεία):

Παθήσεις της σπονδυλικής στήλης

Νοσήματα των οστών

Παθήσεις του νευρικού συστήματος

Παθήσεις γεννητικών και ουροποιητικών οργάνων

Παθήσεις αγγείων και φλεγμονών

ΠΕΡΙΓΡΗΣΕΙΣ – ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΑΞΙΟΘΕΤΑ

Ναός Επικούρειου Απόλλωνα

Ο ναός του Επικούρειου Απόλλωνα στις Βάσσες της Φιγάλειας είναι ένας από τους σπουδαιότερους και επιβλητικότερους της αρχαιότητας. Αφιερώθηκε από τους Φιγαλείς στον Απόλλωνα διότι τους βοήθησε να ξεπεράσουν μια επιδημία πανώλης. Ο ναός υψώνεται επιβλητικά στα 1.130 μέτρα, στο κέντρο της Πελοποννήσου, πάνω στα βουνά μεταξύ Ηλείας, Αρκαδίας και Μεσσηνίας και βρίσκεται 14 χλμ. νότια της Ανδρίτσαινας και 11 χλμ. βορειοανατολικά των Περιβολίων. Ο ναός ανεγέρθηκε το δεύτερο μισό του 5ου αιώνα π.Χ. (420-410 π.Χ.) και αποδίδεται στον Ικτίνο, τον αρχιτέκτονα του Παρθενώνα. Το μνημείο αυτό με την πανανθρώπινη σημασία και συνάμα ένα από τα καλύτερα σωζόμενα της κλασικής αρχαιότητας ήταν το πρώτο στην Ελλάδα που περιήλθη στη Μνημεία Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO το 1986. Τμήμα της ζωφόρου του ναού αποσπάστηκε το 1814 και εκτίθεται στο Βρετανικό Μουσείο στο Λονδίνο.

Αρχαία Ολυμπία

Ιερή και Παγκόσμια Πόλη. Το λίκνον του ελληνισμού.

Ο σημαντικότερος αρχαιολογικός χώρος της Ελλάδος. Απέχει από την περιοχή μας μόλις 50χλμ. Καταπληκτικά έργα τέχνης, μοναδικής ιστορικής και καλλιτεχνικής αξίας, εκτίθενται στο Μουσείο. Το κυριότερο από αυτά είναι το άγαλμα του Ερμή του Πραξιτέλη, φτιαγμένο το 340 π.Χ. από τον ξακουστό γλύπτη Φειδία, που βρέθηκε στο ναό της Ήρας. Εδώ αναβίωσαν οι πρώτοι Ολυμπιακοί αγώνες στη σύγχρονη εποχή, με πρωτοβουλία των Πιέρ ντε Κουμπερτέν και Δημητρίου Βικέλα.

Η λαμπρή τελετή Αφής της Ολυμπιακής Φλόγας ανάβει στην Ολυμπία πρίν από κάθε Ολυμπιάδα.

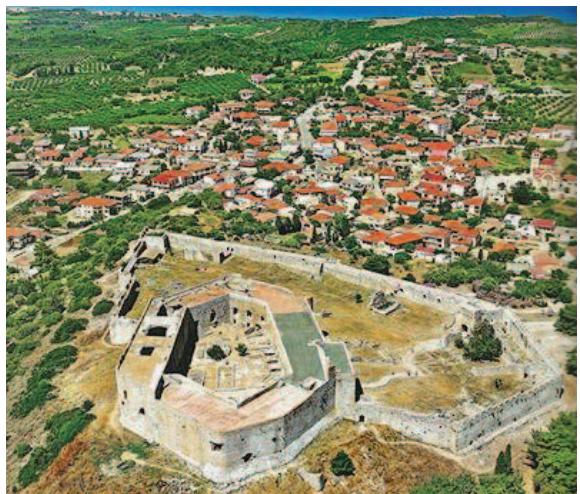
Αρχαία Ηλιδα

Τα αρχαία χρόνια η Ηλιδα ήταν η πρωτεύουσα του

Νομού Ηλείας, και η διοργανώτρια πόλη των Ολυμπιακών αγώνων. Σήμερα υπάρχει μουσείο που περιλαμβάνει ευρήματα (αγγεία, αγάλματα κλπ) που έφεραν στο φως οι ανασκαφές. Τα ευρήματα χρονολογούνται από την Πρωτοελλαδική έως τη Ρωμαϊκή εποχή.

ΚΑΣΤΡΟ-ΧΕΛΜΟΥΤΣΙ

Το Χλεμούτσι βρίσκεται στο χωριό Κάστρο του Δήμου Κυλλήνης, στο δυτικότερο ακρωτήριο της Πελοποννήσου. Καθώς είναι κτισμένο στην κορυφή ενός λόφου, δεσπόζει στην πεδιάδα της Ηλείας.

Το κάστρο ιδρύθηκε το 1220-1223 από τον πρεμόνα Γοδεφρείδο Α΄ Βιτλλεαρδουίνο και αποτέλεσε το ισχυρότερο φρούριο του φράγκικου πριγκιπάτου της Αχαΐας, που γνώρισε ιδιαίτερη ακμή κατά την εποχή των Βιτλλεαρδουίνων. Για να μπορέσει να πραγματοποίησε την κατασκευή του ο Γοδεφρείδος ήρθε σε σύγκρουση με τον καθολικό κλήρο της Αχαΐας και χρησιμοποίησε τις προσόδους για την οικοδόμησή του. Το νέο κάστρο ονομάστηκε από τους ιδρυτές του Clermont, στα ελληνικά κατά παραφθορά Χλεμούτσι, ενώ οι Ενετοί αργότερα το αποκαλούσαν Castel Tornese επειδή θεωρήθηκε λανθασμένα πως εδώ βρισκόταν το φράγκικο νομισματοκοπείο των τορνεσίων.

Χτισμένο σε θέση στρατηγική, με εκτεταμένη θέα στον κάμπο της Ηλείας και στο Ιόνιο πέλαγος, πρ-

στάτευε την πρωτεύουσα του πριγκιπάτου Ανδραβίδα και το σημαντικό λιμάνι της Γλαρέντζας.

Μετά το θάνατο του Γουλιέλμου Βιβλιεαρδούινου ακολουθεί μια περίοδος αναταραχών, ξεσπούν έντονες διαμάχες για την διαδοχή στην πγεμονία και σταδιακά το πριγκιπάτο οδηγείται στην παρακμή. Το Χλεμούτσι γίνεται αντικείμενο διεκδικήσεων μεταξύ διαφόρων ευγενών. Σ' αυτό φυλακίζεται και πεθαίνει η Μαργαρίτα της Άκοβας, επειδή θεωρήθηκε υπεύθυνη για την διεκδίκηση του Μοριά από τον Φερδινάρδο της Μαγιόρκας και την έλευση των Καταλανών που κατέλαβαν το κάστρο το 1315. Το Χλεμούτσι ανακαταλαμβάνεται από τους Φράγκους και παραμένει στην κατοχή τους μέχρι τις αρχές του 15ου αιώνα, όταν πέρασε στα χέρια του Κάρολου Τόκκου, κόμη της Κεφαλονιάς και Δεσπότη της Ηπείρου.

Το 1427 περιήλθε ειρηνικά στον Κωνσταντίνο Παλαιολόγο, μετά τον γάμο του με την κόρη του Τόκκου και αυτός το χρησιμοποίησε ως στρατιωτικό και διοικητικό του κέντρο. Το 1460 το κάστρο κατελήφθη από τους Τούρκους και το 1867 από τους Ενετούς, που το κράτησαν στην κατοχή τους ως το 1715, όταν ξαναπέρασε στα χέρια των Τούρκων. Φαίνεται όμως πως το Χλεμούτσιέχει αρχίσει να χάνει το σημαντικό του ρόλο στην άμυνα της περιοχής, ήδη από το τέλος της Φραγκοκρατίας. Το 1701 ο Grimani προτείνει την καταστροφή του. Η θέση του δεν εξυπρετούσε τα συμφέροντα των Ενετών, που σχετίζονταν με τη θάλασσα, ενώ το ήδη παλιό κάστρο απαιτούσε εκτεταμένες εργασίες για την επισκευή και τον εκσυγχρονισμό του. Το Χλεμούτσι έμεινε στην κατοχή των Τούρκων μέχρι την Επανάσταση του 1821. Σημαντική καταστροφή υπέστη κατά τον βομβαρδισμό μέρους του το 1826 από τον Ιμπραήμ που κατέστρεψε ένα πύργο του εσωτερικού περιβόλου και το τείχος κοντά σε αυτόν, υποδηλώνοντας πως το κάστρο έπαιχε κάποιο ρόλο κατά την Ελληνική Επανάσταση. Σήμερα το Χλεμούτσι εξακολουθεί να διατηρεί τον έντονο φράγ-

κικό χαρακτήρα του. από τους μεταγενέστερους κατακτητές μόνο οι Τούρκοι φαίνεται να ενδιαφέρθηκαν για τον εκσυγχρονισμό του και έκαναν μικρής έκτασης εργασίες, κυρίως για την προσαρμογή στη χρήση των πυροβόλων όπλων. Έτσι το κάστρο παραμένει ένα από τα σημαντικότερο και πιο καλοδιατηρημένα φρούρια της Ελλάδας και αποτελεί εξαιρετικό δείγμα φρουριακής αρχιτεκτονικής της εποχής της Φραγκοκρατίας στην Πελοπόννησο.

Ελπίζω να σας ταξίδεψα από την κατ' ελάχιστο παρουσίαση της περιοχής. Είναι πραγματικά αξεπέραστης ομορφιάς και θα ήταν πολύ όμορφα αν διοργανώνονταν μία εκδρομή «κάτω από τ' αυλάκι».....οψόμεθα!

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ - ΔΙΚΤΥΑΚΕΣΠΗΓΕΣ:

Πληροφορίες - άρθρογραφία, Αρχαιολόγου: Κωνσταντίνου Βασ. Αντωνόπουλου, βιβλιογραφία που μου υπέδειξε και συνδέσμους διαδυκτιακούς που πρότεινε: Ξ. Σκάρπια-Χόιπελ,<< Λουτροθεραπεία και αναψυχή>>, Εκδόσεις Επιστημονικών Βιβλίων και Περιοδικών, University Studio Press, 1996 2. Κ.Ζαχαρόπουλος-Η.Μπαρμπίκας, <>, Εκδόσεις Καστανιώτη, Αθήνα, 2001 3. <>, Έκδοση του Συνδέσμου Δήμων και Κοινωνικών Ιαματικών Πηγών Ελλάδας, Θεσσαλονίκη, 2006

1. Σελίδες ιστορίας και επιστήμης history-pages.blogspot.com
2. <http://infomust.gr/>
3. <http://nefeli.lib.teicrete.gr/>
4. <https://www.protinews.gr/blog/iamatikes-piges-o-anaxiopoiitos-thisayros-tis-ileias>
5. www.to-radar.gr/tag/λουτροπόλεις.
6. www.makthes.gr/
7. www.loutropoleis.com
8. www.hellas-nea.net/ellinon
9. www.taxidologio.gr
10. [iamatikes-piges-therma-loutra](http://www.iamatikes-piges-therma-loutra)
11. <http://www.andravida-killini.gr>

Η συνοικία Ε.Τσίλλερ στον Πειραιά

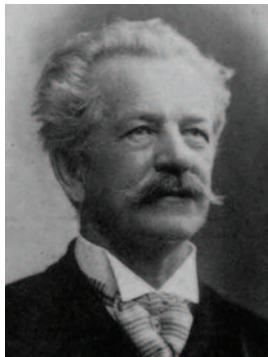

Του Μιχάλη Βλάμου
επιτ. Δικηγόρου

ΟΓερμανός αρχιτέκτων Ερνέστος Τσίλλερ (Ernest Ziller) που γεννήθηκε στο Θύμπερ Λέσνιτς της Δρέσδης στις 22 Ιουνίου 1837 και πέθανε τον Ιούλιο του 1923 στην Αθήνα, 86 ετών. Τάφηκε στον οικογενειακό του τάφο στο Α Νεκροταφείο Αθηνών. Στην Ελλάδα ήλθε γύρω στα 1860 και επιμελήθηκε συν τοις άλλοις την κατασκευή της Αθηναϊκής Τριλογίας, δηλαδή των τριών νεοκλασσικών κτιρίων των αδελφών Χριστιανού και Θεοφίλου Χάνσεν ήτοι του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου, της Εθνικής Βιβλιοθήκης και της Ακαδημίας Αθηνών που στοιλίζουν την οδό Πανεπιστημίου και την Αθήνα γενικώτερα.

Αγάπησε με πάθος την Ελλάδα, εγκατεστάθη μονίμως εδώ, πολιτογραφήθηκε Έλληνας και παντρεύτηκε Ελληνίδα, την Σοφία Δούδου από την Κοζάνη, με την οποίαν απέκτησε πέντε τέκνα, τρία κορίτσια και δύο αγόρια, που γεννήθηκαν τα δύο πρώτα στην Αθήνα και τα λοιπά τρία στον Πειραιά.

Από το 1872 έως το 1883 διετέλεσε καθηγητής του Εθνικού Μετσοβείου Πολυτεχνείου. Γύρω στο 1875 εγκατεστάθη στον Πειραιά. Αγόρασε μεγάλη έκταση, ακατοίκητη τότε, στην περιοχή πάνω από την δεξιά πλευρά της εισόδου του λιμένος Ζέας (Πασαλιμάνι), όπου βρήκε και καλό νερό. Στο σημείο εκείνο το 1891 διαμορφώθηκε η πλατεία Αλεξανδρας που πήρε το όνομα της μετά το θάνατο της πριγκηπίσσης Μεγάλης Δούκισσας Αλεξανδρας, θυγατέρας του Γεωργίου του Α' και της Βασιλίσσης Όλγας. Πίσω από τον Ιερό Ναό της Αγίας Αικατερίνης, έργο του Φαίδωνα Κυδωνιάτη που κτίστηκε πολύ αργότερα, υπήρχε ένα μεγάλο οικοδόμημα σε μορφή εργοστασίου. Ο Τσίλλερ με τα μαγικά

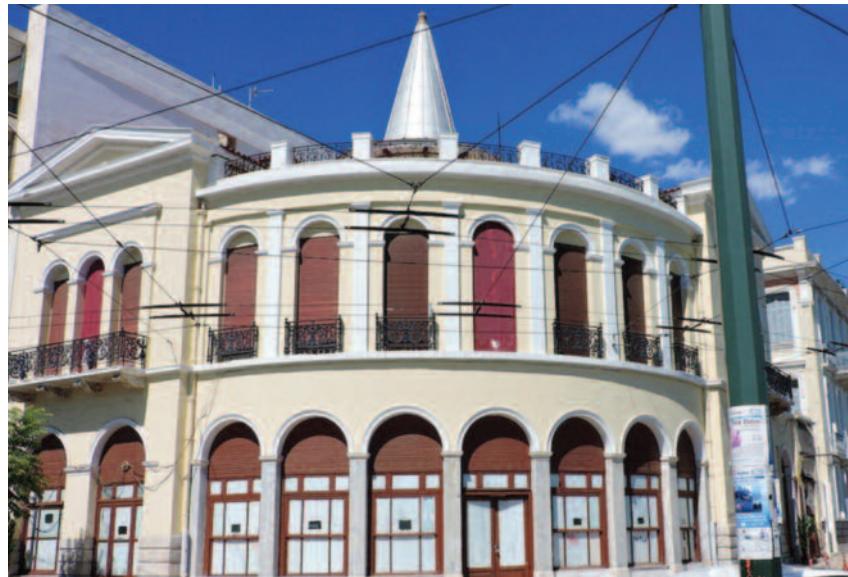
του χέρια το μετασκεύασε και το έκανε εργαστήριο και εξοχικό του σπίτι, όπου κατοικούσε οικογενειακώς όλο το καλοκαίρι, δηλαδή τους μισούς μήνες το χρόνο.

Στη νότια πλευρά της πλατείας Αλεξανδρας και δη στην στροφή προς την ακτή Π. Κουντουριώτου έκτισε της οικίες Πατσιάδη, εκ των οποίων η μία ήταν η τριόροφη κατοικία Πατσιάδη (που δυστυχώς κατεδαφίστηκε) και δίπλα το διόροφο κτίριο που σώζεται (τώρα ιδιοκτησίας, Σταυριανάκου) όπου στον άνω όροφο

εστεγάζετο το Ιταλικό Προξενείο και στο ίσογειο το ονομαστό και αξέχαστο σε με καφενείο Καραντάσο με τι θαυμάσιες οροφογραφίες και τους επιχρισμένους καθρέπτες. Στην συνέχεια της Ακτής Π. Κουντουριώτου έκτισε άλλο θαυμάσιο αρχοντικό με εξώστη στηριζόμενο σε μαρμάρινες ιωνικούς κίονες (κατεδαφίστηκε).

Στην προς Ανατολή συνέχεια της Ακτής Π. Κουντουριώτου, μετά τις κάθετες προς την Ακτή οδούς Σανταρόζα και Μεσσηνίας, σώζονται μέχρι και σήμερα μαζί με ωραία μεταγενέστερα κτίσματα, τα δύο εκατέρωθεν της οδού Κάνιγγος θαυμάσια νεοκλασσικά, ήτοι το προς Δυσμάς οίκημα Κομνηνού άλλοτε ναυαρχείο του Εμπορικού Ναυτικού και η προς Ανατολής σχολή Μπαχλίτζανάκη.

Στην κάτω βόρεια πλευρά της πλατείας Αλεξανδρας και δη στη στροφή της πλατείας Αλ. προς την ακτή Τρύφωνος Μουτσοπούλου με πρόσοψη προς το Πασαλιμάνι και απέναντι από το Ρωσσικό και νυν Ναυτικό Νοσοκομείο ο Ε. Τσίλλερ έκτισε τέσσερα συνεχόμενα διοροφα αρχιτεκτονικά κομψοτεχνήματα, εκ των οποίων το δυτικό γωνιακό στη στροφή Πλατείας Αλε-

Η σωζόμενη από τις δύο οικίες του βιομηχάνου Π.Πατσιάδη στην Πλατεία Αθεξάνδρας [σήμερα ιδιοκτησίας Σταυριανάκου] από τα ωραιότερα κτίρια που σχεδίασε ο Τσίλιερ στον Πειραιά.

Ξάνδρας ιδιοκτησίας τότε Β. Βασιλειάδη ιδρυτού των ομονύμων ναυπηγείων.

Σ' αυτό το κομψοτέχνημα με την μαρμάρινη κλίμακα και με τον εξώστη με τις Καρυάτιδες παραθέρισε δύο καθοκαίρια το 1878 και 1879 η βασιλική οικογένεια του Γεωργίου του Α'.

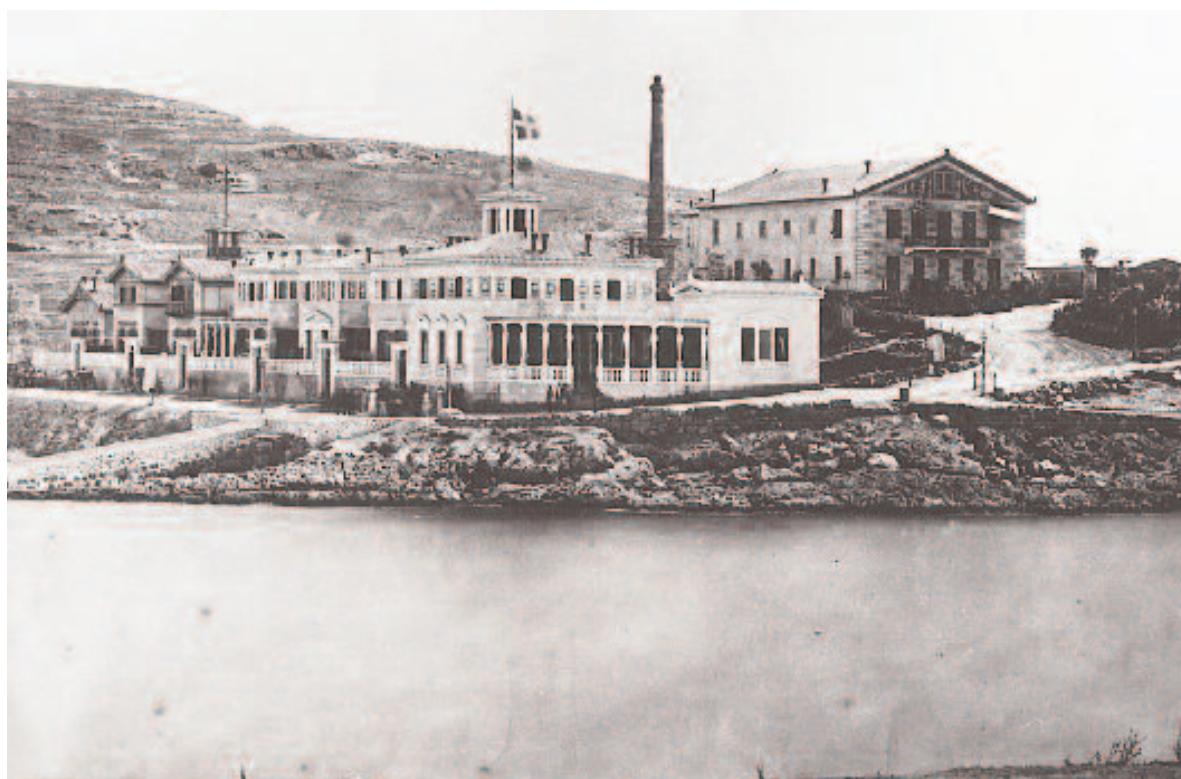
Στον Β' Παγκόσμιο πόλεμο και την Γερμανική

κατοχή το θερινό ανάκτορο στέγασε το Γερμανικό Φρουραρχείο και αμέσως μετά τον Πόλεμο εγκαταστάθηκαν εκεί Έλληνες πρόσφυγες εκ Ρουμανίας που επέφεραν φθορές.

Δυστυχώς αντί να επισκευασθεί, κατεδαφίστηκε αυτό όπως και τα συνεχόμενα ωραιότατα κτίρια μέχρι την οδό Κάνιγγος.

Έτσι ο Πειραιάς που είχε το μοναδικό σ' όλη την Ελλάδα προνόμιο να έχει όχι μόνον οδούς με αρχοντικά του Τσίλιερ, αλλά μια ολόκληρη συνοικία Τσίλιερ, στην Μεταπολεμική περίοδο είδε τη συνοικία να εκθεμελιώνονται σχεδόν ολοσχερώς και στη θέση των νεοκλασσικών αριστουργημάτων να υψώνονται άχρωμες πολυκατοικίες.

Τα δύο αρχικά κτίρια της συνοικίας Τσίλιερ δείχνει και η εικονιζόμενη φωτογραφία, όπου βλέπουμε το κομψοτέχνημα του θερινού ανακτόρου με τις Καρυάτιδες και την κυματίζουσα Ελληνική σημαία και το διόροφο με αέτωμα εργαστήριο-κατοικία Ε. Τσίλιερ.

ΒΟΥΒΗ ΔΙΚΗ

(Ενα αφήγημα δικονομικής φαντασίας)

Του Ηλία Τζιτζικάκη
Δικηγόρου Πειραιά

Οκαλοντυμένος άντρας βγήκε από την πόρτα του δικαστικού μεγάρου και αμέσως ανακατεύτηκε με το πλήθος που κατευθυνόταν προς την κοντινή είσοδο του μετρό, ένα ποτάμι που μέσα του βουτούσε καθημερινά και άφονε να τον παρασύρει, στην ίδια πάντα διαδρομή μέχρι τη στιγμή που θα κατέβαινε στα έγκατα της γης και θα έμπαινε στο συρμό, όπου εκεί, πίσω από τη συρόμενη πόρτα, δεν υπήρχε πια ποτάμι, παρά μόνο κουρασμένοι άνθρωποι, που ο καθένας ξανάβρισκε τη μοναδικότητά του, αποκοβόταν απ' το πλήθος και χανόταν στο μοναχικό σύμπαν του μυαλού του.

Αυτή τη φορά, όμως, δεν άφοσε το ποτάμι να τον παρασύρει. Όταν έφτασε στην κορυφή της κυλιόμενης σκάλας κοντοστάθηκε για μερικά δευτερόλεπτα, αναποφάσιστος. Μήπως να το έκανε σήμερα; Πριν καλάκαλά το καταλάβει, το βιαστικό πλήθος τον απώθησε στο πλάι, σαν μια αόρατη δύναμη να τον οδηγούσε μακριά από το κατηφορικό τούνελ που απλωνόταν κάτω απ' τα πόδια του. Παραμέρισε ακόμη περισσότερο αμφιταλαντευόμενος για λίγο και ύστερα, σαν να πήρε επιτέλους την απόφασή του, γύρισε την πλάτη στον σταθμό και άρχισε να βαδίζει στην Ηρώων Πολυτεχνείου προς την Τερψιθέα. Αργά και διστακτικά στην αρχή, πιο γρήγορα στη συνέχεια.

Καιρό τώρα το σκεφτόταν, κάθε μέρα και περισσότερο. Προσπάθησε να θυμηθεί πότε του εντυπώθηκε αυτή η παράξενη ιδέα, όμως δεν μπόρεσε, έμοιαζε να υπάρχει στο μυαλό του από παλιά και ξαφνικά, σε μια αδιάφορη στιγμή που τίποτε σημαντικό δεν θα μπορούσε να συμβεί, να βγήκε απρόσκλητη στην επιφά-

νεια. Από τότε, δεν είχε περάσει μέρα χωρίς να το σκεφτεί. Αναλογιζόταν την άλλητη γνώριμη διαδρομή και μετά την είσοδο στο κτήριο, τις σκάλες, τους διαδρόμους, τις αίθουσες κι έπειτα... Έπειτα θα έβλεπε τι θα έκανε. Ισως μέχρι εκεί να ήταν αρκετό, ίσως πάλι όχι...

Όταν έφτασε στη Μπουμπουλίνας αποφάσισε να στρίψει δεξιά, προ το λιμάνι, προτιμούσε να φτάσει μέσα από τους πιο μικρούς και όχι πολυσύντατους δρόμους, σαν να προσπαθούσε να κρύψει από όλους το σχέδιό του. Στη Νοταρά έστριψε αριστερά και συνέχισε να βαδίζει στο βρώμικο πεζοδρόμιο το ίδιο γρήγορα και αποφασιστικά, πλευράς και πάγιανε σε κάποιο σημαντικό ραντεβού και δεν ήθελε να αργήσει ούτε λεπτό. Μόνο όταν έφτασε στη συμβολή με τη Σκουζέ, εκεί που έπρεπε να στρίψει δεξιά, κοντοστάθηκε, όμως μόνο για μια στιγμή. Όχι, δεν θα υποχωρούσε, σήμερα θα το έκανε! Πήρε να κατηφορίζει, πέρασε απέναντι τη Φίλωνος και ύστερα έστριψε δεξιά. Προσπέρασε στα αριστερά του το εγκαταλειμμένο πια καφέ, που κάποτε έσφυζε από ζωή και μπόκε στο άδειο οικόπεδο, τότε το χρονιμοποιούσαν για πάρκινγκ. Προχώρησε τα λίγα μέτρα που τον χώριζαν από τη σιδερένια εξωτερική σκάλα, χωρίς να ανησυχεί μάτιας τον δουν, άλλωστε πλέον η περιοχή ήταν ερημωμένη. Καθώς στάθηκε μπροστά στα σκουριασμένα σκαλιά, δεν μπόρεσε να μη θυμηθεί πόσο βιαστικά και πρόχειρα είχε φτιαχτεί εκείνη η περιβότη έξοδος κινδύνου, έπειτα από τη φωτιά του 2019.

Ανέβηκε προσεκτικά, σαν να φοβόταν μνη ακουστούντα βήματά του στα σκαλοπάτια και όταν έφτασε στην πόρτα του δευτέρου ορόφου, έβγαλε από την

τασέπο του το κλειδί που κάποτε του είχαν δώσει ως συνυπεύθυνου για τη λειτουργία και την ασφάλεια των ακροατηρίων. Η πόρτα είχε φρακάρει από την πολυκαρία, αναγκάστηκε να τη σπρώξει ελαφρά με τον ώμο του για να ανοίξει. Μόλις μπόκε στο κτήριο, τον τύλιξε η μυρωδιά της κλεισούρας και της παρακμής. Προσπάθησε να υπολογίσει στα γρήγορα· τρία χρόνια, τόσα είχαν περάσει από τη μεταφορά των δικαστηρίων στο νέο δικαστικό μέγαρο κι όμως του φαινόταν σαν χθες όταν ο μισοσκότεινος διάδρομος που τώρα απλώνόταν μπροστά του έρημος, ήταν γεμάτος από κάθε θιογής ανθρώπους. Περιδιάβηκε τις αίθουσες με τη σειρά, σε μερικές εξακολουθούσαν ακόμη να παραμένουν, πνιγμένα πια στη σκόνη, κάποια από τα φτηνά ξύλινα έπιπλα από μπεζ φορμάικα: η έδρα των δικα-

σκονισμένη πλεία επιφάνεια και μετά έβγαλε το κινητό του από την τσέπη και διάβασε το μήνυμα που είχε ήταν πριν μερικές ώρες: «Σας γνωστοποιούμε ότι διεξήχθη οίκοθεν η δίκη του εντοπέως σας Α.Μ. Το Δικαστήριο απεφάνθη, σύμφωνα με τον νέο Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, ότι δεν απαιτείται ακροαματική διαδικασία, καθόσον κρίνονται επαρκή τα έγγραφα στοιχεία που προσκομίστηκαν από την Εισαγγελία και τον κατηγορούμενο. Κατόπιν της κατά νόμω διερεύνησης του αποδεικτικού υλικού και αξιολόγησης αυτού, ο εντοπέας σας κρίθηκε ένοχος, όπως κατηγορείται. Η απόφαση θα σας αποσταλεί πλεκτρονικά για τα περαιτέρω».

Ο άντρας απέμεινε για λίγο ακόμη καθισμένος στο έδρανο, κοιτώντας πίσω από το βρώμικο τζάμι απέ-

στών, τα έδρανα των δικηγόρων, τα εδώλια. Μόνο οι καρέκλες του κοινού έλειπαν, λίγες κείτονταν εδώ κι εκεί ξεχαρβαλωμένες. Περπάτησε αργά από τη μια άκρη στην άλλη, ώσπου σταμάτησε στην είσοδο της αίθουσας όπου τότε συνεδρίαζε το Α΄ Τριμελές Πλημμυρελειοδικείο. Για μερικά δευτερόλεπτα απέμεινε ακουμπισμένος στο κάσωμα της πόρτας αναποφάσιστος και μετά, σαν να πήρε την απόφασή του, προχώρησε και κάθισε στο δικηγορικό έδρανο που βρισκόταν αριστερά από την έδρα. Το έδρανο της Υπεράσπισης. Άσυναίσθητα πέρασε το χέρι του απαλά επάνω στη

ναντί του τη συννεφιασμένη μέρα, που έγερνε προ το τέλος της. Έπειτα, ανασκώθηκε αργά, κούμπωσε τελετουργικά το σακάκι του, τακτοποίησε τα γυαλιά του και στράφηκε προς την πλευρά της έδρας.

«Κύριε πρόεδρε, κύριοι σύνεδροι....»

Η φωνή υψώθηκε πάνω απ' τη σιωπή, διέσχισε μεμιάς τους έρημους διαδρόμους, εισέβαλε με ορμή στις άδειες αίθουσες, ξύπνησε τις σκιές που χρόνια τώρα καιροφυλακούσαν ανάμεσα στους τοίχους του παραπένου κτηρίου. Χρόνια απούσα, όμως τόσο γνώριμη.

ΔΗΛΩΣΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

Μια φωτογραφία του δρόμου
 Ο πατέρας μου με τα χέρια ψηλά
 Και γύρω του σύντροφοι σ' ώρες
 διαμαρτυρίας.
 Ένα μαντήλι, μια ξεθωριασμένη
 ποδιά
 κι ένα ζευγάρι παλιά, στραβοπατημένα
 παπούτσια.
 ΌΛΑ ΤΗΣ ΜΑΝΑΣ ΜΟΥ.

ΦΑΝΗΣ ΜΟΥΛΙΟΣ από την ποιητική συλλογή: «Μικρές Εικόνες»

Σιωπηλοί

Αυτός που γνωρίζει δε μιλάει,
 Αυτός που μιλάει δε γνωρίζει
 Λάσ Τσε

Σιωπηλοί παραμένουν μερικοί
 και μόνο με σκέψη και φειδώ μιλούν
 όταν είναι ανάγκη στη ζωή τους
 να μιλήσουν με τη σιωπή τους.
 Μερικοί προτιμούν να σωπαίνουν.
 Άλλοι γιατί δεν έχουν τίποτε να πουν
 κι άλλοι με τη στάση τους πένε πολλά.
 Κι αυτοί που μιλούν τυχαία
 γιατί τους είναι ανυπόφορα πληκτικό,
 τους βλέπω μετά να σωπαίνουν.
 Δε μιλούν εκείνοι που η σιωπή τους
 έχει μια κάποια σημασία
 κι αν τους εξανάγκαζαν να μιλήσουν
 πάλι θα σώπαιναν στο τέλος.

ΠΕΤΡΟΣ ΛΑΚΟΥΤΣΗΣ

ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ Δ.Σ.Π.
(από 23/01/2018 μέχρι 31/12/2021)

Ειδική Επιτροπή Εποπτείας κατά την άσκηση (άρθρο 14 του ΚτΔ)

Υπεύθυνος: Γεώργιος Σταματογιάννης

Μέλη: Γεώργιος Καλτσάς, Παναγιώτα Μπουρλετίδου, Απόστολος Κόντος, Ηλίας Χαμαριάς.

Επιτροπή Επιστημονικών Μελετών

Υπεύθυνος: Γεώργιος Σταματογιάννης

Μέλη: Βικτώρια Αθανασοπούλου, Χριστίνα Βαθειά, Ιωάννης Βρέλης, Γεώργιος Γεραπετρίτης, Παναγιώτης Δέγηλερνης, Μαρία Καραγκιοζοπούλου, Μαρινίκη Κατσαλήρα, Ηλίας Κλάππας, Νικόλαος Κωνσταντινίδης, Γεώργιος Λεβέντης, Ιωάννης Μέξης, Πολυχρόνης Περιβολάρης, Ηλίας Πολλάλης, Όλγα Σαββίδου, Κων/νος Τσαγκαρόπουλος, Ηλίας Φουφόπουλος.

Επιτροπή του άρθρου 199 του ΚτΔ & Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

Υπεύθυνος: Ιωάννης Καρδαράς

Μέλη: Κυριάκος Καρυδάς, Αικατερίνη Κυλλάκου, Ηλίας Τζιτζικάκης, Κων/νος Τσαγκαρόπουλος.

Επιτροπή Εμμίσθων Δικηγόρων

Υπεύθυνη: Μαρία Σταματογιάννη

Μέλη: Κίμων Γκιουλίστανης, Αικατερίνη Ιερομονάχου, Κων/νος Καλαντζάκης, Μαρινίκη Κατσαλήρα, Πολυχρόνης Περιβολάρης, Όλγα Σαββίδου, Αλεξάνδρα Τσάμη.

Επιτροπή Λειτουργίας των Δικαστηρίων

Υπεύθυνος: Νικόλαος Μπιλίρης

Μέλη: Κυριάκος Καρυδάς, Γεώργιος Μιχαηλίδης, Μιχάλης Νικ. Υδραίος, Γεώργιος Φραγκιαδάκης.

Επιτροπή Νέων Δικηγόρων

Υπεύθυνος: Γεώργιος Καλτσάς

Μέλη: Παναγιώτα Μπουρλετίδου, Πολυχρόνης Περιβολάρης. Διονύσιος Πλέσσας, Ευφημία Τσιπικιώτη.

Επιτροπή Πληροφορικής

Υπεύθυνος: Γεώργιος Καρατζάς

Μέλη: Χρήστος Πλ. Ηλιάδης, Δέσποινα Λιαπάκη, Ειρήνη Μουγιάκου, Διονύσιος Πλέσσας.

Επιτροπή Πολιτιστικών & Μορφωτικών Εκδηλώσεων

Υπεύθυνη: Παναγιώτα Μπουρλετίδου

Μέλη: Ισμήνη Ζώρζου, Γεώργιος Μιχαηλίδης, Αθηνά Σταμελάκη, Ηλίας Τζιτζικάκης, Δημήτριος Φουφόπουλος.

Επιτροπή Φορολογικών-Ασφαλιστικών Θεμάτων

Υπεύθυνος: Κων/νος Τσαγκαρόπουλος

Μέλη: Αργύρης Δήμοβίτης, Μαρινίκη Κατσαλήρα, Μαρία Σταματογιάννη, Ματθαίος Τριαντάφυλλος.

Συντακτική Επιτροπή του περιοδικού «ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΗ ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ»

Υπεύθυνος: Ηλίας Τζιτζικάκης

Μέλη: Ιωάννης Αβραμίδης, Ευαγγελία Αποστολίδης, Μιχάλης Βλάμας, Ιωάννης Βούτας, Ιωάννα Γεωργούλη, Ισμήνη Ζώρζου, Λεωνίδας Καρδαράς, Βασιλική Κατσαγώνη, Απόστολος Κόντος, Πέτρος Λακούτσης, Κων/νος Μάνατης, Θεόδωρος Μιχαλακάκος, Αριστείδης Μπαλάσκας, Νικολέτα Μπενετάτου, Γεώργιος Πατεστής, Ελένη Πατρικοπούλου, Δημήτρης Πιστικός, Διονύσιος Πλέσσας, Όλγα Σαββίδου, Σταυρούλη Σαλπέα, Θεόδωρος Σιούφας, Κων/νος Σταθακόπουλος, Ιωάννης Τιμαγένης, Παρασκευή Τρικαληπούλου, Κυριάκη Τσαγκαράκη, Διονύσιος Τσελέντης, Ευάγγελος Τσουρούλης, Μαρία Φθωροπούλου-Μακρή, Γεώργιος Χλωρόπουλος.

Συντακτική Επιτροπή του περιοδικού «ΠΕΙΡΑΪΚΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ»

Υπεύθυνος: Παναγιώτης Πετρόπουλος

Μέλη: Ευάγγελος Αναγνώστου, Χριστίνα Βαθειά, Χρήστος Γεωργακόπουλος, Ελένη Δαμαλίδη, Μιχάλη Διαθεσόπουλος, Ιωάννης Δόμβρος, Ιωάννα Ζαφειροπούλου, Ηλίας Κλάππας, Νικόλαος Κωνσταντινίδης, Αγγελική Λαζαρίδη, Κων/νος Λαμπράκης, Ιωάννης Μέξης, Θεμιστοκλής Μερσίνης, Ειρήνη Μουγιάκου, Αριστομένης Μπαλάσκας, Πολυχρόνης Περιβολάρης, Ιωάννης Πιτσιρίκος, Δημήτριος Ραπτάκης, Γεώργιος Σίμος, Γεώργιος Σκορίνης, Ιωάννης Τιμαγένης, Χρήστος Τιμαγένης, Στυλιανή Τσάκωνα, Φωτεινή Τσουκαλά, Στέφανος Φακής, Μαρία Φθωροπούλου-Μακρή, Γεώργιος Χλωρός.

Επιτροπή Βιβλιοθήκης

Υπεύθυνος: Κυριάκος Καρυδάς

Μέλη: Ηλίας Τζιτζικάκης

Επιτροπή Κοινοτικών Δικηγόρων (Π.Δ. 152/2000)

Υπεύθυνος: Γεώργιος Καραμιζάρης

Μέλη: Λάζαρος Γιατράκος, Ηλίας Πολλάλης, Πολυχρόνης Περιβολάρης, Αναπληρωματικά μέλη: Γεώργιος Μιχαηλίδης, Αθηνά Σταμελάκη.

